

สภาพและปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิต นักศึกษาไทย ปี 2548

ห้องสมุดสำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา	
เลขหมู่
เลขทะเบียน	00727.....
วันที่

นายอภิศักดิ์ คู่กระสังข์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-3864-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**STATE AND PROBLEMS OF DOMESTIC TOURISM OF THAI UNIVERSITY
STUDENTS IN THE YEAR 2005**

Mr. Apisak Koograsang

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Sciences Program in Sports Science**

**School of Sports Science
Chulalongkorn University**

Academic Year 2005

ISBN 974-14-3864-8

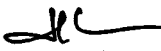
หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพและปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
ของนิสิต นักศึกษาไทย ปี 2548

โดย นาย อภิศักดิ์ คู่กระสังข์

สาขาวิชา วิทยาศาสตร์การกีฬา

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ กาญจนกิจ

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

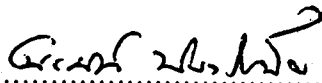

.....คณบดีสำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิม ชัยวัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิม ชัยวัชรารักษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ กาญจนกิจ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล)

.....กรรมการ
(นายอมรศักดิ์ พิมลมน้อย)

อภิศักดิ์ คู่กระสังข์ : สภาพและปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาไทย ปี 2548.
(STATE AND PROBLEMS OF DOMESTIC TOURISM OF THAI UNIVERSITY STUDENTS IN THE YEAR 2005) :
อาจารย์ที่ปรึกษา : ศ.ดร. สมบัติ กาญจนกิจ, 120 หน้า. ISBN 974-14-3864-8.

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาไทย ในปี 2548 2) ศึกษาปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาไทย ในปี 2548 กลุ่มตัวอย่างได้แก่นิสิตนักศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลและเอกชน จำนวน 11 แห่ง ที่สังกัดสำนัก งานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1,100 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพและ ปัญหาการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาไทย ในปี 2548 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยเทคนิคเชฟเฟ

ผลการวิจัยสรุปว่า:

1. สภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศระหว่างกลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
2. ความแตกต่างของสภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวนิสิตนักศึกษาระหว่างภูมิภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานคร, เหนือ, ใต้, กลาง และตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์โดยเทคนิคการหาความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) พบว่า สภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของสภาพการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาคเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟของกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า กลุ่มที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ภาคใต้มีคะแนนสูงกว่ากรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนกลุ่มที่เหลือ ได้แก่ ภาคเหนือกับ กรุงเทพมหานคร, ภาคเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคเหนือกับภาคกลาง, ภาคเหนือกับภาคใต้, กรุงเทพมหานครกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, กรุงเทพมหานครกับภาคกลาง, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคกลาง, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคใต้ และภาคกลางกับภาคใต้มีสภาพการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไม่แตกต่างกัน
4. ปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาไทย ในปี 2548 พบว่า ห้องน้ำสาธารณะไม่สะอาด คิดเป็นร้อยละ 17.3 ห้องน้ำในที่พักไม่สะอาด ร้อยละ 25.1 ของที่ระลึกมีราคาแพง ร้อยละ 27.1 อาหารไม่สะอาด ร้อยละ 30.8 สภาพยานพาหนะไม่ดี ร้อยละ 17.1 และเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยวพูดจาไม่สุภาพ ร้อยละ 17.7

สาขาวิชา.....วิทยาศาสตร์การกีฬา.....ลายมือชื่อนิสิต.....อภิศักดิ์ คู่กระสังข์
ปีการศึกษา.....2548.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*สมบัติ กาญจนกิจ*

4778616339 : MAJOR TOURISM RECREATION MANAGEMENT

KEY WORD: STATE / PROBLEMS / STUDENTS / DOMESTIC / TOURISM

APISAK KOOGRASANG: STATE AND PROBLEMS OF DOMESTIC TOURISM OF THAI UNIVERSITY STUDENTS IN THE YEAR 2005. THESIS ADVISOR: PROF. DR. SOMBAT KARNJANAKIT, Ph.D., 120 pp. ISBN 974-14-3864-8.

The purposes of this study were: 1) to study state of domestic tourism of Thai university students in the year 2005, 2) to study problems of domestic tourism of Thai university students in the year 2005. The samples were 1,100 students in 11 selected Thai universities both government universities and private universities which under the Commission on Higher Education, Ministry of Education. The research tool was a questionnaire which constructed by the researcher in order to investigate the collected data was analyzed state and problems of domestic tourism of Thai university student in the year 2005 by means, percentage, standard deviation, t-test, One Way Analysis of Variance(ANOVA) and the compare paired different mean with Scheffe s' procedure analysis.

The results were summarized as follows:

1. Comparing the state of domestic tourism between government universities and private universities, there were not significantly different at .05 in all items except tourism facilities.
2. There were significantly different at .05 level among the region when using One Way Analysis of Variance.
3. Using Scheffe's procedure among Bangkok metropolitans, the Northern, the South and the Central region, there was significant by different at .05 level between Bangkok and Southern region and there was no significant by different in the other four regions.
4. The problems of domestic tourism of Thai university students in the year 2005 were founded as follows: 1) the public restroom was not clean up to standard with 17.3 percent, the food service was not up to standard with 30.8 percent, the restroom in the accommodation while with 25.1 percent, and tourism souvenirs were expensive with 27.1 percent, the transportation problem with 17.1 percent and the tourism officers were impolite manner and lacking of service mind with 17.7 percent.

Field of study....Sports Science..... Student's signature...*Apisak Koograsang*
Academic year....2005..... Advisor's signature...*Sombat K*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาและช่วยเหลือที่สำคัญอย่างยิ่งจาก อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ กาญจนกิจ ที่ให้ข้อคิด คำเสนอแนะ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์เสมอมา รวมทั้งคณะกรรมการผู้สอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่เสียดลเวลาอันมีค่าขังแก่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งได้แก่ 1. คณะบดีสำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิม ชัยวัชรภรณ์ 2. อาจารย์ผู้สอนประจำภาควิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล 3. ที่ปรึกษา ระดับ 10 ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นายอมรศักดิ์ ทิมลมโนมัย และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยทั้ง 5 ท่าน ประกอบด้วย 1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุรางค์ เมรานนท์ 2. รองศาสตราจารย์ ดร. เทพ ประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย 3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล 4. อาจารย์อุไรวรรณ ขมวัฒนา และ 5. อาจารย์อมรศักดิ์ ทิมลมโนมัย ซึ่งทุกท่านนั้นได้เสียดลเวลาอันมีค่าเพื่อช่วยพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสมบูรณ์

ขอขอบคุณ รุ่นน้องมหาบัณฑิตและปริญญาบัณฑิตสำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาทุกคน รุ่นน้องจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ 12 แห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉพาะผู้ประสานงานแต่ละมหาวิทยาลัย ที่มีส่วนในการพัฒนาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วย และเจ้าหน้าที่สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาทุกคนที่ช่วยเหลือสนับสนุนในทุกด้าน

ท้ายสุดนี้ขออุทิศคุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์นี้แด่บิดา-มารดา ปู่-ย่า ตา-ยาย พี่ญาติ ผู้มีอุปการะคุณและคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตั้งแต่ยังเยาว์วัยจนถึงปัจจุบันซึ่งมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.3 ปัญหาในการวิจัย.....	7
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	7
1.5 คำจำกัดความของการวิจัย.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดทฤษฎี.....	9
2.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	12
2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้เวลาว่าง.....	26
2.4 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเยาวชน.....	27
2.5 ลักษณะของนิสิต นักศึกษา.....	30
2.6 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	45
3.1 ประชากร.....	45
3.2 การสุ่มตัวอย่าง.....	46
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
3.4 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม.....	48
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	87
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	87
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	94
5.3 ข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัย.....	103
5.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	104
5.5 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป.....	105
รายการอ้างอิง.....	106
ภาคผนวก.....	112
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	113
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	114
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	116

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	จังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาเดิมของนิสิตนักศึกษา.....	50
ตารางที่ 2	เขตที่อยู่อาศัยปัจจุบันของนิสิตนักศึกษา.....	52
ตารางที่ 3	เพศของนิสิตนักศึกษา.....	53
ตารางที่ 4	อายุของนิสิตนักศึกษา.....	53
ตารางที่ 5	ชั้นปีที่กำลังศึกษาของนิสิตนักศึกษา.....	54
ตารางที่ 6	สาขาวิชาที่นิสิตศึกษากำลังศึกษา.....	54
ตารางที่ 7	ประเภทของมหาวิทยาลัยที่นิสิตศึกษากำลังศึกษาอยู่.....	55
ตารางที่ 8	แหล่งรายได้ของนิสิตนักศึกษาเฉลี่ยต่อเดือน.....	55
ตารางที่ 9	แหล่งรายได้ของปกครองเฉลี่ยต่อเดือน.....	56
ตารางที่ 10	แหล่งรายได้ของนิสิตนักศึกษาต่อเดือน.....	56
ตารางที่ 11	จำนวนครั้งเฉลี่ยต่อปีที่นิสิตนักศึกษาเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ.....	57
ตารางที่ 12	จำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ.....	57
ตารางที่ 13	จำนวนคืนพักเฉลี่ยต่อปีในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ.....	58
ตารางที่ 14	แหล่งที่พักที่นิสิตนักศึกษาเลือกพักค้างคืนในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ.....	58
ตารางที่ 15	จำนวนนิสิตนักศึกษาที่เลือกยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ.....	59
ตารางที่ 16	จำนวนผู้ที่ใช้รถไฟเป็นยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ.....	59
ตารางที่ 17	จำนวนผู้ที่ใช้รถจักรยานในการเดินทางท่องเที่ยว.....	59
ตารางที่ 18	จำนวนผู้ที่ใช้บริการบินราคาประหยัด(Low Cost เช่น นกแอร์, แอร์เอเชีย, ภูเก็ตแอร์) เป็นพาหนะในประเทศ.....	60
ตารางที่ 19	ระดับราคาที่นั่งบนเครื่องบิน ที่นิสิตนักศึกษาเลือกใช้บริการในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ.....	60
ตารางที่ 20	ระดับสภาพของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่นิสิตนักศึกษาเดินทางนำท่านไปสู่จุดสนใจท่องเที่ยวหรือที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม.....	61
ตารางที่ 21	ระดับสภาพของแหล่งที่พักที่นิสิตนักศึกษาใช้พักในการเดินทางท่องเที่ยว.....	63
ตารางที่ 22	ระดับสภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว.....	65
ตารางที่ 23	ระดับสภาพของอาหารและเครื่องดื่มที่นิสิตนักศึกษารับประทาน.....	66
ตารางที่ 24	ระดับสภาพของยานพาหนะที่นิสิตนักศึกษาใช้บริการในการเดินทางท่องเที่ยว.....	68
ตารางที่ 25	ระดับสภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว.....	69

ตารางที่ 26	รูปแบบของมหาวิทยาลัยที่นิสิตนักศึกษาศึกษาอยู่.....	71
ตารางที่ 27	ตาราง ค่า \bar{X} ค่า S.D. และค่า t-test ของมหาวิทยาลัยเอกชนและรัฐบาล.....	71
ตารางที่ 28	ตาราง ค่า \bar{X} ค่า S.D. และค่า t-test ของสภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษานิสิตนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยเอกชนและรัฐบาลแยกเป็นด้าน.....	72
ตารางที่ 29	จำนวนนิสิตนักศึกษาในภูมิภาคและจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย.....	73
ตารางที่ 30	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย.....	73
ตารางที่ 31	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของสภาพการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาคเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟของภูมิภาคเหนือกรุงเทพมหานคร ตะวันออกเฉียงเหนือ กลาง.....	74
ตารางที่ 32	ปัญหาของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในการเดินทางท่องเที่ยว.....	74
ตารางที่ 33	ปัญหาของแหล่งที่พักในการเดินทางท่องเที่ยว.....	76
ตารางที่ 34	ปัญหาของสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว.....	77
ตารางที่ 35	ปัญหาของการใช้บริการอาหารและเครื่องดื่มในการเดินทางท่องเที่ยว.....	78
ตารางที่ 36	ปัญหาของการใช้บริการยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว.....	79
ตารางที่ 37	ปัญหาการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว.....	80
ตารางที่ 38	ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน.....	81
ตารางที่ 39	ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาแหล่งที่พักในการเดินทางท่องเที่ยว.....	82
ตารางที่ 40	ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว.....	83
ตารางที่ 41	ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการให้บริการอาหารและเครื่องดื่มในการเดินทางท่องเที่ยว.....	84
ตารางที่ 42	ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการให้บริการยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว.....	85
ตารางที่ 43	ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว.....	86

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
แผนภาพที่ 1 ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์.....	10

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากรายการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ ในช่วง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 มีการคาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ. 2545-2549 การท่องเที่ยวภายในและภายนอกของประเทศไทยจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 14 ล้านคน มีอัตราเฉลี่ยถึงร้อยละ 7 ต่อปี ส่วนการท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทยนั้น ในปี พ.ศ.2549 ประเมินว่าจะเพิ่มสูงขึ้นถึง 59 ล้านคนครั้งต่อปี โดยนับเดี่ยวกัมนื่องค์การ การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : WTO) ได้คาดการณ์ถึงอัตราการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวโลกระหว่างปี พ.ศ. 2543 ถึง 2553 เท่ากับร้อยละ 4.2 ในส่วนของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกมีอัตราการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวเท่ากับร้อยละ 7.7 ส่วนอัตราการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวประเทศไทยนั้น มีอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 7.8 แต่ทว่าจะมีสถานการณ์ภายนอกหลายประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยวของภูมิภาคนี้ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ไม่ว่าจะเป็นการชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา การทรุดตัวลงอย่างต่อเนื่องของเศรษฐกิจญี่ปุ่น ปัญหาด้านการเมืองภายในประเทศ ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และ ไทย ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจซึ่งกำลังอยู่ในระยะฟื้นตัว และจะทำให้ความต้องการท่องเที่ยวนานาชาติลดลง และประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้จะมาแข่งขันกันสูงขึ้นในด้านตลาดการท่องเที่ยวราคาต่ำ แต่เหตุผลที่สนับสนุนด้านพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวตะวันตกหลังจากปี 2000 ที่ผ่านมา ทางโลกตะวันตกได้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ มีการใช้อิเล็กทรอนิกส์ (E-tourists) ในการหาข้อมูลการท่องเที่ยวมากขึ้นเพื่อหาความต้องการสินค้าบริการที่มีส่วนประกอบของสาระและความรู้ บริการที่ยืดหยุ่นเหมาะสมกับความต้องการรายบุคคล (personalized service) มากขึ้น และ องค์การการท่องเที่ยวโลกยังได้ทำนายว่าหากประเทศไทยต้องการที่จะเป็นประเทศผู้นำทางด้านการท่องเที่ยวของเอเชียควรมีการปรับโครงสร้างการจัดการที่เหมาะสมทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนในด้านการใช้เทคโนโลยี เนื่องจากปัจจุบันปัจจัยด้านนี้ทุกประเทศสามารถจัดหาอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวได้ เช่น วิศวกรรมเทคโนโลยีการบินข้ามประเทศนั้น สามารถจัดซื้ออากาศยานที่บินได้ไกลขึ้น ทำให้ความได้เปรียบทางที่ตั้งของประเทศไทยลดลงและระบบสารสนเทศและการจัดการที่ทันสมัย (Information Technology : IT) มาเป็นกลไกช่วงชิงตลาดผ่านการพาณิชย์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น แต่ข้อได้เปรียบของประเทศไทยก็มีหลายข้อ เช่น การเปิดตัวของแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ นั้นมีส่วนดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างชาติมีความ

สนใจที่จะมาเที่ยวบ่อยขึ้น แต่มีระยะเวลาสั้นลง ทำให้นโยบายการเพิ่มวันหยุดเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเยือนไทยทำได้ยากขึ้น (WTO, 2544) แต่การเพิ่มจำนวนครั้งของการท่องเที่ยวต่อปีและค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวต่อวันก็ขึ้นอยู่กับศักยภาพและความสามารถในการดึงดูดใจของแต่ละประเทศ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มเปลี่ยนลักษณะ (characteristics) จากการแสวงหาความบันเทิงมาเป็นสาระบันเทิง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการท่องเที่ยวเศรษฐกิจแนวใหม่ที่เหมาะสมดำเนินการด้านทุนเศรษฐกิจ

ส่วนปัจจัยภายในที่สำคัญอีกอย่างในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ที่อาจมีผลต่อตลาดการท่องเที่ยวของภาคชุมชนคือการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารจัดการท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2540 ซึ่งจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น ผลที่ตามมาคือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการท้องถิ่นอย่างชอบธรรมในทุกด้าน ทั้งการปกครอง การศึกษา การท่องเที่ยว ฯลฯ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอาจขาดความรู้หรือแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างถูกวิธี ทำให้ส่งผลถึงการปฏิบัติที่อาจเกิดการลองผิดลองถูกซึ่งพบว่ามีความเสี่ยงต่อสภาพของแหล่งท่องเที่ยวมาก อาจทำให้สิ่งดึงดูดความสนใจท่องเที่ยว อย่างเช่น แหล่งประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ถูกกระทบและไม่สามารถทำให้กลับมาเป็นเหมือนเดิมได้อีก ดังนั้นผลจากการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรการที่ไม่ประสบผลสำเร็จจะเกิดเป็นด้านลบต่อวิถีชีวิตชุมชน การกระจายรายได้และสิ่งแวดล้อม ทำให้ผลประโยชน์ด้านรายรับและคุณค่าด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ประเทศควรได้รับต่ำกว่าที่ประมาณการไว้ สำหรับประเทศไทยมีการสำรวจทัศนคติของประชาชนกว่า 3,000 รายทั่วประเทศเกี่ยวกับการท่องเที่ยวพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า การท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลประโยชน์สุทธิเป็นบวก และมีความต้องการให้รัฐบาลส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคและแปซิฟิก ซึ่งประชาชนมีความภูมิใจในชื่อเสียงของประเทศในด้านผลกระทบด้านวัฒนธรรม สังคมและสิ่งแวดล้อม แต่ก็ให้ความคิดเห็นขัดแย้งว่าอาจเกิดการกระจายรายได้ที่ไม่ทั่วถึง

ในปัจจุบันทุกคนต่างทราบว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศมาก เพราะรายได้จากการท่องเที่ยวในรูปเงินตราต่างประเทศช่วยให้เกิดเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศ เป็นการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชน ทั้งยังเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่ประชาชนในระดับชุมชนได้เป็นอย่างดี เช่น ประชาชนมีรายได้จากการขายบริการในรูปแบบต่างๆ การผลิตอาหาร การแปรรูปผลิตภัณฑ์การผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน ของที่ระลึก อีกทั้งยังส่งผลให้ธุรกิจก่อสร้าง ถนนหนทาง แหล่งท่องเที่ยว สิ่งก่อสร้าง เช่น โรงแรมที่พัก รีสอร์ท ร้านอาหาร ธุรกิจนำเที่ยว ฯลฯ นับว่าเป็นการกระตุ้นการผลิตที่เรียกว่า Multiplier Effect ก่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับการผลิตสินค้าหรืออุตสาหกรรมอื่น ๆ อีกทั้งการท่องเที่ยวนับว่าอุตสาหกรรม

กรรมประเภทหนึ่งที่ไม่มีการจำกัดในเรื่องการผลิต(Limitless Industry) เป็นการเสนอขายความงามตามธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นทะเล ภูเขา ป่าไม้ แม่น้ำลำธาร สภาพภูมิอากาศ รวมไปถึงสิ่งที่มีมนุษย์สร้างสรรค์สร้างประกอบ เช่น อาคาร บ้านเรือน ที่พักอาศัย โบสถ์วิหาร โบราณสถาน ขนบธรรมเนียม วิถีชีวิตของผู้คน ต่างเผ่าพันธุ์ การท่องเที่ยวยังเป็นการสนับสนุนฟื้นฟูบูรณะ ศิลปวัฒนธรรมซึ่งนับวันค่อยเลือนหายไป การท่องเที่ยวยังมีบทบาทสร้างสรรค์ความเจริญ และสันทวมตรีไปสู่ภูมิภาคต่างๆ หรือนานาประเทศได้ ดังที่ ฯพณฯ ประธานาธิบดี กัสตาโว่ ดิแอซ ออร์ดาส (Gustavo Diaz Ordaz) ประธานาธิบดีแห่งประเทศเม็กซิโก ให้ความสำคัญของการท่องเที่ยวว่า “การท่องเที่ยวมิใช่เป็นเรื่องทางธุรกิจเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึง การที่มวลมนุษยชาติจะได้เรียนรู้และมีความเข้าใจซึ่งกันละกันอีกด้วย การที่คนเรามีความเข้าใจความเป็นอยู่ของคนอื่น ๆ นั้นแหละเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในโลกนี้และในช่วงขณะนี้”

จากการประชุมของคณะกรรมการการท่องเที่ยวนานาชาติ ณ เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา ที่ประชุมได้สรุปสโลแกนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวว่า “การท่องเที่ยวคือพลังอันแข็งแกร่งเพื่อสันติภาพ” (Tourism is a Vital Force for Peace) นอกจากนั้นที่ประชุมยังได้สรุปความหมายของนักท่องเที่ยวเพื่อพลังสันติภาพ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่นักท่องเที่ยวทุกคน ดังนี้ (สมบัติ กาญจนกิจ, 2544)

1. ควรเดินทางไปด้วยความใจกว้างและมีจิตใจที่เปิดกว้าง
2. ควรยอมรับความงามทัศนียภาพ สุนทรียภาพ ที่ได้พบเห็น
3. ควรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ เพื่อรักษาชีวิตที่ยั่งยืน
4. ควรซาบซึ้งกับวัฒนธรรมประเพณีที่ได้พบเห็น
5. ควรเคารพและขอบคุณเจ้าของบ้าน ด้วยความยินดี
6. ควรแสดงความมีน้ำใจและมิตรภาพให้กับทุกคน
7. ให้การสนับสนุนการบริการการท่องเที่ยว ชื่นชมและซาบซึ้งต่อเจ้าบ้านด้วยน้ำใจ

ถ้อยคำ และการกระทำ

8. เชื่อเชิญให้เพื่อนบ้านได้มีโอกาสท่องเที่ยวด้วยสันติภาพ

โดยทั่วไปการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่จำเป็นมากที่สุดกิจกรรมหนึ่งของมนุษย์ ที่ควรจะได้รับส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานทางสังคม/รัฐบาล(Barkart and Medle, 1986) ข้อตกลงดังกล่าวเป็นข้อความจากการประชุม ครั้งที่ 11 ของคณะกรรมการทั่วไป องค์การสหประชาชาติ ในปี ค.ศ.1967 ซึ่งเป็นปีท่องเที่ยวระดับชาติ ที่สนับสนุนให้มนุษย์โลกเดินทางติดต่อระหว่างกันในประเทศและระหว่างประเทศตามอัธยาศัย ก่อให้เกิดไมตรีจิต สัมพันธภาพที่ดี มีการแลกเปลี่ยนและการศึกษาวัฒนธรรมระหว่างกัน นำไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

นับตั้งแต่ปี 2530 คนไทยนิยมเดินทางท่องเที่ยวโดยอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี และจากสถิติ พบว่าคนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้น จากปี 2537 จำนวน 38.1 ล้านคน(ครั้ง) และคาดว่า ปี 2548 จะมีคนไทยท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น 76.25 ล้านคน(ครั้ง) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 100.13 และคาดว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548) ด้วยสาเหตุที่ว่าประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายและเป็นที่นิยม ไม่น้อยกว่า 2,600 แห่ง มีทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีคุณค่าแก่การอนุรักษ์และมีระบบนิเวศที่หลากหลาย แหล่งท่องเที่ยวศิลปกรรมที่มีความงดงามและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว แหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรมที่มีการปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านาน และแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานที่แสดงถึงความรุ่งเรืองในอดีต แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เหล่านี้ได้ถูกนำมาใช้เป็นทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยว ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นรายได้อันดับต้น ๆ ของประเทศ

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวซึ่งนำมาซึ่งรายได้ทางเศรษฐกิจ และมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อบุคคลหลายกลุ่ม ได้แก่ 1. นักท่องเที่ยวทั่วไป เช่น ครอบครัว วัยทำงาน ผู้มีรายได้สูง ชาวชน ชาวต่างชาติ 2. กลุ่มที่มีความสนใจพิเศษ เช่น กลุ่มสุขภาพ กลุ่มดูงานการศึกษา กลุ่มกีฬา(กอล์ฟ ดำน้ำ) กลุ่มประชุมสัมมนา กลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตร ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและกึ่งผจญภัย ศาสนา โดยเฉพาะการสนับสนุนการท่องเที่ยวเยาวชน นักเรียน นิสิตนักศึกษา นั้นเริ่มต้นตั้งแต่การเสนอแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวเยาวชนให้เป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2530-2534) เป็นต้นมา และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ที่กล่าวมาข้างต้นนั้นได้กำหนดนโยบายในด้านการท่องเที่ยวภายในประเทศไว้อย่างชัดเจน ดังนี้ “เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวโดยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7-8 ต่อปี และให้คนไทยท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี” จึงมีการเผยแพร่ให้ความรู้และและความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวต่อนักเรียนนักศึกษา และประชาชนทั่วไปถึงบทบาทและความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ให้มีการปลูกฝังการเดินทางท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้แก่เยาวชน

ความสำคัญของการท่องเที่ยวทัศนศึกษาว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้เยาวชน นักเรียน นิสิตนักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของบุคคลและท้องถิ่นแตกต่างกันออกไป จึงได้จัดตั้งแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับเยาวชนในระยะ 3 ปี (พ.ศ.2533-2535) ซึ่งมีหลักสำคัญ ดังนี้

1. สร้างสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับเด็กและเยาวชน
2. ให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ด้วยการท่องเที่ยวทัศนศึกษาอย่างถูกวิธี อันจะช่วยให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของภาวะเศรษฐกิจไทย และสร้างประสบการณ์ให้สามารถนำไปใช้พัฒนาตนเอง ชุมชน และการพัฒนาประเทศ
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม

เสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น โดยใช้กิจกรรมการท่องเที่ยวที่วักศศึกษาเป็นสื่ออีกทางหนึ่ง

หน่วยงานหลายแห่งทั้งของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนมีการสนับสนุนนโยบายในด้านแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับเยาวชนของรัฐบาลเป็นอย่างดีหลังจากการขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานเหล่านั้น อย่างเช่น คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านเด็กและเยาวชนโดยตรงเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวที่วักศศึกษาว่าสามารถพัฒนาเยาวชนได้ จึงได้เสนอให้บรรจุแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับเยาวชนให้เป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2530-2534) โดยมีการเสนอให้รัฐบาลและเอกชน รวมทั้งสื่อมวลชน และประชาชนทั่วไปส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างถูกต้องวิธีต่อเยาวชนทั้งที่อยู่ในระบบการศึกษา และนอกระบบการศึกษา เพื่อให้สถาบันการศึกษาใช้เป็นสื่อในการพัฒนาเยาวชน ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เช่น บริษัท ขนส่ง จำกัด ได้ลดค่าโดยสารครึ่งราคา ให้แก่นักเรียนสามัญในเครื่องบิน, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาในเครื่องบินเข้าชมโดยไม่เก็บค่าธรรมเนียม, สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติและการรถไฟแห่งประเทศไทยลดราคาตั๋วโดยสารรถไฟให้กับเยาวชนที่เดินทางท่องเที่ยวที่วักศศึกษาเป็นหมู่คณะ กองตำรวจทางหลวงสนับสนุนรถวิฑูนาขบวน กรมป่าไม้ให้ส่วนลดด้านที่พักสำหรับหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่ขอเข้าพัก และหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้เยาวชนเข้าเยี่ยมชมกิจการ เช่น การปิโตรเลียม บริษัทหินอ่อนจำกัด องค์การเบตเตอร์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในต่างประเทศ โดยกำหนดระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการพานักเรียน นักศึกษาไปทัศนศึกษานอกสถานที่ พ.ศ. 2529 เพื่อความปลอดภัยของการเดินทางท่องเที่ยวที่วักศศึกษาของนักเรียน นิสิต นักศึกษาเป็นสำคัญ

หน่วยงานที่ได้ให้ความสำคัญและดำเนินการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวของเยาวชนนักเรียน นิสิต นักศึกษา เป็นอย่างดีและเป็นไปตามแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับเยาวชนของรัฐบาลอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน คือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.) ซึ่งมีบทบาทเป็นอย่างมากต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยว การตลาด ได้ทำการวางแผนการตลาดและโครงการคอยสนับสนุนการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ ซึ่งมีการจัดตั้งกองการท่องเที่ยวเยาวชนขึ้น เพื่อพัฒนาให้เยาวชนไทยเป็นนักท่องเที่ยวและผู้นำการท่องเที่ยวที่ดี มีโครงการด้านที่สำคัญ เช่น โครงการอบรมผู้นำเยาวชนและการท่องเที่ยว โครงการ Young Creative Travelers เป็นต้น ถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้กองการท่องเที่ยวเยาวชนจะถูกยกเลิกไป ททท. ก็ยังเล็งเห็นประโยชน์ของการเดินทางท่องเที่ยวของเยาวชนเป็นอย่างดี โดยกำหนดให้การท่องเที่ยวเยาวชนเป็นกลยุทธ์ในการส่งเสริมสำหรับการตลาดมีการวางแผนเชิงนโยบายให้เยาวชนเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่ม

เป้าหมายหนึ่งของแผนการตลาดการท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2548 ร่วมกับนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายอื่น ได้แก่ วิทยากร ผู้มีรายได้สูง ครอบครัว และผู้สูงอายุ

การเดินทางท่องเที่ยวของนิสิต นักศึกษานั้นเป็นสิ่งที่เกิดประโยชน์มากในด้านการเรียนรู้ประสบการณ์อันหลากหลายที่เกิดขึ้น อันหาไม่ได้ในห้องเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีต่าง ๆ ประวัติศาสตร์ นิสิต นักศึกษาต้องเดินทางไปสัมผัสจริงในแหล่งท่องเที่ยวด้วยตนเองจึงก่อเกิดประโยชน์ในด้านการเรียนรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์ขั้นสูงสุด และได้ประโยชน์ทางอ้อมในด้านการสร้างกลุ่มสัมพันธ์และเครือข่ายได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงนี้เป็นการเรียนรู้อันจะก่อให้เกิดความรู้ที่แท้จริงยั่งยืน (John Dewey, 1859) ได้มาจากการฝึกฝนในการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยว การบริหารด้านค่าใช้จ่าย การติดต่อที่พัก พาหนะ การดำเนินกิจกรรมเกมส์หรือกิจกรรม ต่าง ๆ ซึ่งสิ่งนี้เป็นการพัฒนาความสามารถด้านความคิด สติปัญญาสู่ความเป็นผู้นำได้

จากการสำรวจสถิติการใช้บริการสายการบินสแกนดิเนเวียน แอร์ไลน์(Scandinavian Airlines; SAS 2002) ในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวชน ในปี ค.ศ.1998 มีจำนวน 300,000 คน และอีก 4 ปีถัดมา ในปี ค.ศ. 2002 เพิ่มขึ้นเป็น 1,000,000 คน จากสถิติชี้บ่งว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวชนมีการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มสูงมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต และจากการสำรวจการทำกิจกรรมในเวลาว่างของเด็กและเยาวชนไทย อายุตั้งแต่ 6-24 ปี ซึ่งเป็นวัยนักเรียน นิสิตและนักศึกษาไทย จำนวน 180,000 คน โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าเป็นวัยที่มีกิจกรรมในเวลาว่างได้หลากหลายมากที่สุด ได้แก่ ฟังวิทยุเทป, ชมโทรทัศน์, อ่านหนังสือ, เล่นกีฬา หรือออกกำลังกาย, เล่นคอมพิวเตอร์, เดินเล่นตามศูนย์การค้า สังสรรค์กับเพื่อน โดยการเดินทางท่องเที่ยวอยู่ในลำดับที่ 8 คิดเป็นร้อยละ 1.6 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2545) จากสถิติการใช้เวลาว่าง พบว่าการเดินทางท่องเที่ยวจัดเป็นกิจกรรมเวลาว่างที่เยาวชนไทยสนใจน้อยที่สุด แสดงว่ามีสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งนำไปสู่การเกิดอุปสรรคที่สำคัญต่อการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งในด้านการท่องเที่ยวของนิสิตนักศึกษาทางรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เสนอเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวเป็นอย่างดี เช่น การบรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือโครงการพัฒนาตัวแทน/ผู้นำเยาวชนด้านท่องเที่ยวเยาวชน เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา ในปี 2548 ที่ผ่านมา เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาสภาพและปัญหาการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศที่ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและเป็นการพัฒนาและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยวเยาวชนให้มีความคุ้มค่าและด้วยความตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของเยาวชนที่เป็นพลังในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ของประเทศชาติในอนาคตสืบเนื่องไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิต นักศึกษา ปี 2548
2. เพื่อศึกษาปัญหาการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิต นักศึกษา ปี 2548

คำถามในการวิจัย

1. สภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิต นักศึกษาในปี 2548 ที่ผ่านมาเป็นอย่างไร
2. ปัญหาการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิต นักศึกษาในปี 2548 ที่ผ่านมาเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในระดับอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชนที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และยังคงสภาพเป็นนิสิต นักศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้น ในปีการศึกษา 2548 จำนวน 1,495,978 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2549)
2. ผู้วิจัยทำการศึกษาสภาพและปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิต นักศึกษาไทยที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 1 มกราคม-31 ธันวาคม 2548

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการเดินทางท่องเที่ยว หมายถึง ข้อมูลเท็จจริงของแหล่งท่องเที่ยว(Tourism Attractions) ใน 4 ภูมิภาคของประเทศไทย ได้แก่ สภาพของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (Infra-Structures) สภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว (Super-Structures) สภาพของการเดินทางคมนาคม (Transportation) สภาพของแหล่งที่พัก (Accommodation) สภาพของการบริโภคอาหารและเครื่องดื่ม (Foods and Beverage) และสภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว (Tourism Information/Tourism Service) ตามการรับรู้ของนิสิตนักศึกษา

ปัญหาการเดินทางท่องเที่ยว หมายถึง ระดับของปัญหาด้านการให้บริการแหล่งท่องเที่ยวได้แก่ ปัญหาด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (Infra-Structures) ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว (Super-Structures) ปัญหาด้านการเดินทางคมนาคม (Transportation) ปัญหาด้านแหล่งที่พัก (Accommodation) ปัญหาด้านการบริโภคอาหารและเครื่องดื่ม (Foods and Beverage) ปัญหาด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว (Tourism Information/Tourism Services) ตามการรับรู้ของนิสิตนักศึกษา

การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourism) หมายถึง การเดินทางภายในประเทศไทยจากสถานที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งของนบอสอดนักศึกษา โดยมีการพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน

นิสิตนักศึกษา หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งของรัฐบาลและเอกชนในกรุงเทพมหานครและ 4 ภูมิภาคที่ยังคงสภาพเป็นนิสิต นักศึกษา ในปี 2548

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิต นักศึกษาไทย ปี2548
2. ทราบถึงปัญหาการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิต นักศึกษาไทย ปี2548
3. นำข้อค้นพบเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาสำหรับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ข้อต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาถึงสภาพและปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาไทย ในปี 2548 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยว
3. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้เวลาว่าง
4. ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเยาวชน
5. ลักษณะทั่วไปของนิสิตนักศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

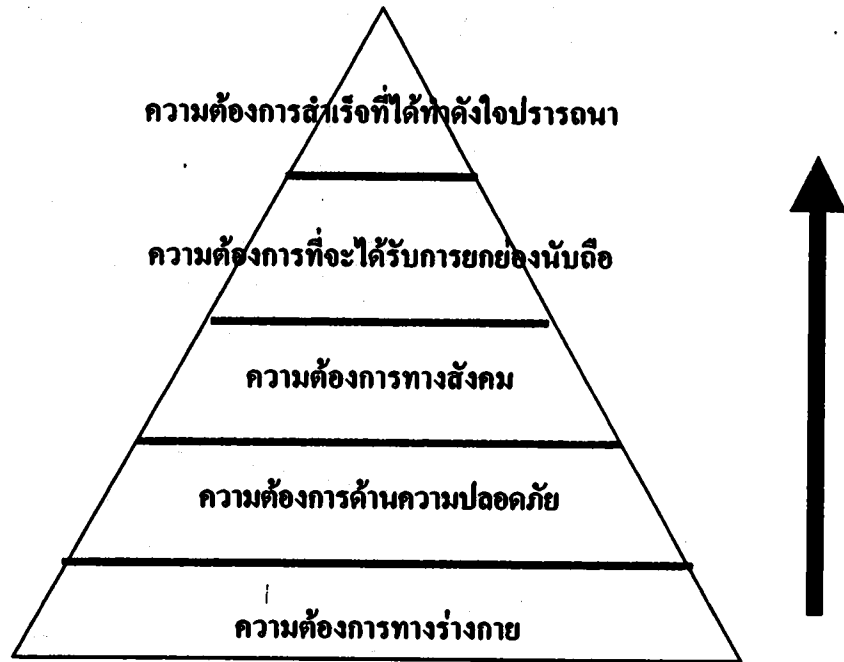
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีแรงจูงใจและการท่องเที่ยว

พริคเคน (1951) ได้ให้ความหมายของคำว่าแรงจูงใจไว้ว่า “แรงจูงใจเป็นแรงที่อยู่ในบุคคลซึ่งให้คนทำบางอย่างที่เติมเต็มความต้องการทางร่างกายและความปรารถนาทางจิตใจ”

เมอเร (1938) ได้เสนอเรื่องแรงจูงใจว่า “เป็นปัจจัยภายในที่กระตุ้น โดยตรงและพัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์”

มาสโลว์ (1970) ได้เสนอทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ โดยมาสโลว์ มองความต้องการของมนุษย์เป็นลักษณะลำดับขั้น จากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด และสรุปว่าเมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนอง จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

แผนภาพที่ 1 ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ซึ่งเป็นความต้องการขั้นต่ำเพื่อการอยู่รอดของบุคคล เช่น ความต้องการเรื่องอาหาร น้ำ ออกซิเจน เป็นต้น มีปัจจัยขององค์การที่สามารถตอบสนองความต้องการระดับนี้ก็คือ การให้เงินเดือนขั้นต่ำสุดที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตรวมทั้งเงินเดือนของการทำงานที่เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของพนักงาน
2. ความต้องการด้านความปลอดภัย (Safety Needs) ได้แก่ความต้องการเรื่องความมั่นคง ความปลอดภัย เสรีภาพที่ปลอดภัยจากการถูกคามใด ๆ เป็นต้น องค์การสามารถสร้างเงื่อนไขเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นที่ 2 นี้ โดยจัดเงื่อนไขที่ปลอดภัยในที่ทำงาน มีความยุติธรรม สร้างความมั่นคงในงาน ให้ความสะดวกสบายในการทำงานจัดให้มีระบบประกันสวัสดิการสังคมและเงินตอบแทนหลังออกจากงาน มีค่าจ้างตอบแทนที่สูงกว่าเพื่อความอยู่รอดพื้นฐานของการดำรงชีวิต การให้เสรีภาพในการรวมตัวเป็นสหภาพ เป็นต้น
3. ความต้องการเป็นสมาชิกของสังคม(Social Needs) ซึ่งประกอบด้วย ความต้องการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ต้องการความรัก ความผูกพัน ความเป็นเพื่อนและมิตรภาพ องค์การสามารถตอบสนองความต้องการระดับนี้ด้วยการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้พบปะสังสรรค์ทางสังคมระหว่างทำงานใช้วิธีนิเทศงานด้วยการแนะนำช่วยเหลือฉันท์มิตรให้โอกาสสมาชิกได้ทำงานแบบทีมและพัฒนาสร้างความเป็นเพื่อนใหม่ขึ้นในที่ทำงาน
4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการระดับที่สี่ ที่เกี่ยวกับการนับถือตนเองและการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่นเป็นความต้องการความสำเร็จ ความมีเกียรติศักดิ์ศรี ความยอมรับในความมีชื่อเสียง เป็นต้น องค์การสามารถทำกิจกรรมได้หลาย

อย่างที่แสดงการตอบสนองความต้องการระดับนี้ เช่น การจัดงานเลี้ยงเป็นรางวัลฉลองความสำเร็จครั้งสำคัญ การให้เงินโบนัส แม้เป็นจำนวนเล็กน้อยก็ตาม การให้การยอมรับคำแนะนำเพื่อปรับปรุงงานจากพนักงาน การมอบรางวัลเป็นโล่ หรือสิ่งของเพื่อแสดงการให้เกียรติหรือยอมรับ การ กล่าวยกย่องถึงผลงานดีเด่นของพนักงานในโอกาสต่าง ๆ การประกาศรายชื่อผู้มีผลงานดีเด่นในฐานะเป็น “บุคคลดีเด่นประจำเดือนของบริษัท” การให้สิทธิพิเศษที่แสดงถึงการได้รับเกียรติยกย่อง ในความสำเร็จ เป็นต้น

5. ความต้องการสำเร็จที่ได้ทำดังใจปรารถนา (Self-Actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ที่เกิดขึ้นหลังจากความต้องการขั้นอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้วได้รับการตอบสนองอย่างครบถ้วนเป็นความต้องการที่มีคุณค่าสูงสุดของความเป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์แห่งตน (Self-fulfillment) ได้ทำและได้สำเร็จในทุกอย่างที่ตนใฝ่ฝันและปรารถนา ได้ใช้ความสามารถและพัฒนา ศักยภาพของตนได้ถึงขีดสูงสุด ดังนั้นบุคคลากรที่อยู่ในระดับนี้ จึงถือได้ว่าเป็นทรัพยากรทรงคุณค่าสูงสุดขององค์การซึ่งหาได้ยากยิ่ง

เพียร์ซ (1982) ได้กล่าวถึงแรงผลักและแรงดึง ซึ่งนำมาใช้อธิบายถึงแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว (Travel Motivation) พบว่ามีทั้งแรงผลัก (Push Factors) ที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางท่องเที่ยว และแรงดึง (Pull Factors) ที่ทำให้เกิดการตัดสินใจในการเลือกแหล่งท่องเที่ยว มีองค์ประกอบดังนี้

1. แรงผลัก หรือ Push Factors (Unmet Needs)

1.1 Physical ความต้องการในการตอบสนองความต้องการทางร่างกาย เช่น ความต้องการพักผ่อนเมื่อมีการเรียนหรือทำงานอย่างหนัก การเดินทางท่องเที่ยวเป็นทางเลือกหนึ่งในการพักผ่อนร่างกาย (Mill, 1990)

1.2 Escape ต้องการหลบความจำเจ ความเครียด ปัญหา (ibid, 1990)

1.3 Novelty ต้องการพบ และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ (ibid, 1990)

1.4 Esteem/Prestige ความภูมิใจที่ตนได้ไปเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ (ibid, 1990)

1.5 To know and understand/Educational Vacation การเดินทางเพื่อศึกษาความรู้ด้านวัฒนธรรม ชนชาติ และการดำรงชีวิตที่แตกต่างจากการอยู่อาศัยเดิม (Fasher and Price, 1991)

1.6 Social - Kinship and New People ความต้องการเดินทางเพื่อเป็น โอกาสเข้าสังคม และพบปะ หากคนที่รู้จัก ฟื้นฟูความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

2. แรงดึง หรือ Pull Factors (Destination Selected) คือ แรงดึงต่าง ๆ ผู้กำหนดสถานที่ที่นักท่องเที่ยวต้องการไป เช่น หากแรงผลักในการเดินทาง คือการไปทำใจ (Coping) หมายถึงความต้องการสั้นโดยชั่วคราว และถ้าแรงผลัก คือ การสร้างความภูมิใจ อาจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และเป็นที่นิยมทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism) (จิราภรณ์ อัมพรพรรค์, 2545)

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization, 2004) ให้ความหมายของ "การท่องเที่ยว" ว่าหมายถึง การเดินทางใดๆ ก็ตามเป็นการเดินทางตามเงื่อนไขสากล 3 ประการ ดังนี้

1. ประการที่ 1 การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว แต่ไม่ใช่ไปตั้งหลักแหล่งเป็นการถาวร
2. ประการที่ 2 การเดินทางนั้นเป็นไปด้วยความสมัครใจ หรือความพึงพอใจของผู้เดินทางเอง ไม่ใช่เป็นการถูกบังคับ ไม่ใช่เพื่อทำสงคราม
3. ประการที่ 3 เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่ประกอบอาชีพ หรือหารายได้ แต่เดินทางมาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเชื่อมเยือนญาติมิตร เพื่อความเบิกบานบันเทิงรื่นรมย์ เพื่อเล่นกีฬาต่างๆ เพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ และเพื่อติดต่อธุรกิจ

คำนิยามของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง เป็นการเดินทางไปเยือนสถานที่อื่นที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัยประจำของบุคคลนั้นชั่วคราว และมีการค้างคืน แต่ไม่เกิน 90 วัน โดยไม่ใช่เพื่อเป็นการประกอบอาชีพหารายได้

ประเภทของนักท่องเที่ยว

1. นักท่องเที่ยว (Tourists) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปอยู่ในสถานที่อันมิใช่ที่พำนักถาวรของตน ซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป (มีการค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน) แต่ไม่เกิน 90 วัน เป็นการเดินทางโดยสมัครใจ ด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่มิใช่การไปประกอบอาชีพ หรือหารายได้ ทั้งนี้ผู้โดยสารมาทางเรือสำราญทางทะเลแล้วไม่พักค้างคืนบนฝั่งไม่นับเป็นนักท่องเที่ยว จำแนกเป็น (การประชุมขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยเศรษฐกิจและสังคม ปี 1978: United Nations Department of Economics and Social Effects)

1.1 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ หรือนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (Foreign Tourist or International Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศ

1.2 นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourists) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่หรือที่พำนักถาวรภายในประเทศในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง อาจเป็นคนในประเทศนั้นหรือ

คนต่างชาติที่พำนักอาศัยถาวรภายในประเทศ และมีการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่นอันมิใช่ จังหวัดที่เขามีถิ่นที่อยู่ หรือที่พำนักถาวรนั้น

2. นักทัศนจร (Excursionists) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปอยู่ในสถานที่อันมิใช่ที่พำนักถาวรของตน ซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวในระยะเวลาสั้นๆ ไม่ถึง 24 ชั่วโมง (ไม่ได้ค้างคืน) และเดินทางไปโดยสมัครใจด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่มิใช่การไปประกอบอาชีพหรือหารายได้ ทั้งนี้ผู้ที่โดยสารเรือสำราญทางทะเลที่ค้างพักแรมในเรือสำราญจะถูกนับว่าเป็นนักทัศนจร จำแนกเป็น

2.1 นักทัศนจรชาวต่างประเทศ (Foreign Excursionists) หมายถึง นักทัศนจรชาวต่างประเทศที่เดินทางมาจากต่างประเทศมาท่องเที่ยวภายในประเทศ

2.2 นักทัศนจรภายในประเทศ (Domestic Excursionists) หมายถึง นักทัศนจรที่มีถิ่นที่อยู่หรือที่พำนักถาวรภายในประเทศ ซึ่งอาจเป็นคนในประเทศนั้นหรือคนต่างชาติที่มีถิ่นที่อยู่หรือที่พำนักถาวรอยู่ในประเทศ หรือในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งก็ได้ เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่นอันมิใช่จังหวัดที่เขามีถิ่นที่อยู่ หรือที่พำนักถาวร

2.3 ผู้มาเยือน (Visitors) หมายถึง ผู้ที่เดินทางเข้ามาในประเทศ โดยจะจำแนกเป็นนักท่องเที่ยวหรือเป็นนักทัศนจรก็ได้ตามแต่จะตรงกับคุณสมบัติหรือนิยามในข้อใด

จุดมุ่งหมายของการเดินทางท่องเที่ยว

1. การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Leisure Tour หรือ Recreation Tour หรือ Holiday Tour มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพักผ่อนในวันหยุด การแสวงหาความสนุกสนาน บันเทิงรวมถึงการไปเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ ชมการแสดง การเล่นเกม และนันทนาการ

2. การท่องเที่ยวเพื่อทำธุรกิจ เป็นการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Business Tour หรือ Business Travel หรือ Professional Travel ซึ่งเป็นการเดินทางของนักธุรกิจ โดยมีกิจกรรมด้านธุรกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลัก เช่น การเดินทางไปร่วมประชุม สัมมนา เจรจาทะการ ในขณะเดียวกันก็อาจมีการพักผ่อนหย่อนใจเป็นส่วนประกอบด้วยก็ได้ ในประเทศอุตสาหกรรม รายได้จากการท่องเที่ยวประเภทนี้มีอยู่สูงมาก เพราะนักท่องเที่ยวประเภทนี้เดินทางตลอดทั้งปี ไม่ขึ้นอยู่กับฤดูกาล ทั้งเป็นผู้ที่สามารถเสียค่าใช้จ่ายได้สูง

3. การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลใจ เป็นการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Incentive Tour ซึ่งมักจัดให้แก่พนักงานและลูกค้ายของบริษัท และหน่วยงานต่างๆ หรือผู้ที่ทำประโยชน์ให้แก่บริษัทและหน่วยงานนั้นๆ การเดินทางอาจมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อธุรกิจรวมอยู่ด้วยก็ได้ เช่น จัดให้ไปชมโรงงานผลิตสินค้า หรือไปประชุมสัมมนา มีการสังสรรค์เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ เป็นต้น

4. การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา เป็นการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Meeting Convention & Exhibition Tour โดยนักท่องเที่ยวมีจุดประสงค์เพื่อไปเข้าร่วมประชุมสัมมนา หรือ ไปชมการแสดงสินค้า การจัดนิทรรศการในโอกาสต่างๆ

5. การท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษเฉพาะกลุ่ม เป็นการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Special Interest Group Tour คือจัดขึ้นเป็นพิเศษสำหรับกลุ่มที่มีความสนใจในเรื่องใดโดยเฉพาะ เช่น การเดินทางไปชมการแข่งขันกีฬา หรือเล่นกีฬาบางชนิด การเที่ยวชมธรรมชาติและดูสัตว์ป่า การเที่ยวถ้ำ การค้ำน้ำดูปะการังและสัตว์น้ำ การชมโบราณสถาน

ความสำคัญของการท่องเที่ยว

1. การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีบทบาทสูงยิ่งในการนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้อันดับหนึ่ง เมื่อเทียบกับสินค้าส่งออกอื่นๆ การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคม ดังต่อไปนี้

1.1 เป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมารายได้จากการท่องเที่ยวได้กลายเป็น รายได้ลำดับที่ 1 เมื่อเทียบกับรายได้จากสินค้าส่งออกอื่นๆ

1.2 ลดปัญหาการขาดดุลการค้าการชำระเงินระหว่างประเทศ เช่น ในปี พ.ศ. 1984 การท่องเที่ยวทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ 27,317 ล้านบาทนั้น รายจ่ายจากการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทย เป็นเงินเพียงประมาณ 7,208 ล้านบาท ส่วนที่เกินดุลนี้จึงมีส่วนช่วยแก้ไขการขาดดุลในด้านอื่นได้เป็นอย่างมาก

1.3 สร้างอาชีพและการจ้างงานอย่างมากและกว้างขวาง เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้คนทำหน้าที่บริการโดยเฉพาะในธุรกิจทางตรง เช่น โรงแรม ภัตตาคาร บริษัทนำเที่ยว ฯลฯ ส่วนในธุรกิจทางอ้อมอาจเป็นอาชีพเสริม เช่น หัตถกรรมพื้นบ้าน การใช้เวลารว่างมารับจ้างก่อสร้าง เป็นต้น

1.4 ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง สร้างงานสร้างอาชีพมากมาย และเป็นการเสริมอาชีพด้วยอาชีพที่เกิดต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว เช่น การผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน หรือการผลิตอาหารไปป้อนตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ก็จะเป็นอาชีพเสริมทำรายได้เป็นอย่างดี หรือในเมืองท่องเที่ยวก็อาจจะเป็นผู้นำเที่ยวด้วย

1.5 ก่อให้เกิดการกระตุ้นการผลิต และนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ใดก็จะต้องใช้จ่ายเป็นค่าอาหารซื้อผลิตผลพื้นเมืองและหากพักแรมก็จะต้องใช้จ่ายเป็นค่าที่พัก เงินที่จ่ายออกไปนี้จะไม่ตกอยู่เฉพาะกับโรงแรมแต่จะกระจายไปสู่เกษตรกรรายย่อยต่างๆ เมื่อหัตถกรรมพื้นเมืองขายเป็นของที่ระลึกได้ก็จะมีกำไรวัสดุพื้นบ้าน มาประดิษฐ์เป็นของที่ระลึก แม้จะเป็นรายได้เล็กน้อย แต่เมื่อรวมกันเป็น

ปริมาณมากก็เป็นรายได้สำคัญ ซึ่งจะกระตุ้นการผลิตหรือที่เรียกว่า Multiplier Effect ทางการท่องเที่ยว ซึ่งอยู่ในลักษณะที่สูงมาก เมื่อเทียบกับผลิตสินค้า หรืออุตสาหกรรมอื่นๆ

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

1. นักท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว เพราะเป็นผู้ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวขึ้น ดังนั้นนักท่องเที่ยวจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งระดับประเทศและระดับโลก จะทำการศึกษาวิจัยและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว เพื่อนำมาวางแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป

2. การเดินทาง การท่องเที่ยวก็คือการเดินทางไปให้ถึงจุดหมายปลายทางตามที่นักท่องเที่ยวตั้งใจไว้ โดยวิธีใดวิธีหนึ่ง คือ ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ การเดินทางท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพโดยวิธีใดนั้นๆ จะต้องสามารถอำนวยความสะดวกในการเดินทางทั้งสภาพยานพาหนะที่ใช้เดินทาง และระบบเส้นทางที่ใช้ในการเดินทางมีความปลอดภัยไปถึงจุดหมายปลายทางด้วยความเรียบร้อย รวมทั้งการประหยัดซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกิดการเดินทางเพิ่มขึ้น

3. แรงจูงใจในการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวออกเดินทางท่องเที่ยว เพื่อสนองความต้องการของตนเอง การท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นได้นั้น นักท่องเที่ยวจะต้องมีสิ่งบันดาลใจ เช่น การไปชมการแข่งขันกีฬาในต่างประเทศ และก็จะพิจารณาการท่องเที่ยวอย่างอื่นประกอบด้วย เช่น การชมโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศึกษาชีวิตความเป็นอยู่และภาษาของคนในท้องถิ่นนั้นๆ ฯลฯ ตามปกตินักท่องเที่ยวจะเดินทางหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่สำคัญ 4 ประการคือ

1.1 แรงจูงใจทางกายภาพ (Physical Motivation) ได้แก่ เพื่อการพักผ่อน สนุกสนาน รื่นเริง เปลี่ยนบรรยากาศ เล่นกีฬา นันทนาการ หรือเพื่อรักษาสุขภาพ พักฟื้น ฯลฯ

1.2 แรงจูงใจทางวัฒนธรรม (Cultural Motivation) ได้แก่ เพื่อการศึกษาหาความรู้ และประสบการณ์ในสิ่งที่ตนสนใจ เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม คนตรี ศิลปะ นาฏศิลป์ และศาสนา เป็นต้น

1.3 แรงจูงใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Motivation) ได้ แก่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อกิจกรรมบางอย่าง ซึ่งเกิดจากการชักจูง ชักชวนหรือโน้มน้าวจิตใจ ความปรารถนาที่จะได้รู้จักคนใหม่ๆ

1.4 แรงจูงใจทางด้านสถานภาพหรือชื่อเสียง (Status and Prestige Motivation) ได้แก่ เพื่อการพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มความรู้ ประสบการณ์และสถานภาพของตนเอง ตลอดจนทำให้ตนเองได้รับชื่อเสียง เช่น การประชุม การอบรม การศึกษาดูงาน อาสาสมัคร ฯลฯ

4. ประเภทของที่พัก หมายถึง สถานที่ที่นักท่องเที่ยวใช้พักระหว่างเดินทาง ซึ่งอาจจำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะการใช้ ห้องพักที่ขายได้ คือ จำนวนห้องพักที่พักรวมที่มีผู้เข้าพักในช่วงหนึ่ง ได้แก่

- 4.1 โรงแรม คือ ที่พักที่สร้างขึ้นเฉพาะและแบ่งเป็นห้องพัก มีสิ่งอำนวยความสะดวก
- 4.2 เกสเฮาส์ คือ บ้านที่ดัดแปลงหรือสร้างขึ้นและแบ่งห้องเป็นที่พัก โดยเก็บค่าเช่า
- 4.3 บังกะโล คือ ที่พักที่กลุ่มบุคคลหรือสถาบันจัดไว้ให้นักท่องเที่ยวโดยเก็บค่าเช่า
- 4.4 รีสอร์ท คือ ที่พักที่มีลักษณะห้องพักเป็นหลัง ๆ มีบริเวณแวดล้อมด้วยธรรมชาติ
- 4.5 บ้านรับรอง คือ ที่พักหน่วยราชการ บริษัท หรือเอกชนจัดไว้เพื่อใช้รับรองหรือพักผ่อน โดยไม่เก็บค่าเช่า
- 4.6 บ้านญาติหรือบ้านเพื่อน คือ บ้านญาติมิตรของนักท่องเที่ยวที่จัดให้เป็นที่พักแรมโดยไม่เก็บค่าเช่า
- 4.7 โมเต็ล คือ ที่พักที่สร้างขึ้นเฉพาะ โดยเก็บค่าเช่า มีห้องพักแต่ละห้อง หรือมีห้องพักส่วนหนึ่งที่มีลักษณะและการใช้สอยเช่นเดียวกับโรงแรม

5. ยานพาหนะ (วิกิพีเดีย พจนานุกรมเสรี, 2546) หมายถึง สิ่งที่ทำหน้าที่พาหนะเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางท่องเที่ยว

- 5.1 รถโดยสารประจำทาง คือ รถที่ใช้ขนส่งผู้โดยสารตามเส้นทางที่กำหนดค่าบริการเป็นรายบุคคล และมีที่นั่งเกินกว่า 7 คนขึ้นไป ทั้งที่มีเครื่องปรับอากาศและไม่มีเครื่องปรับอากาศ
- 5.2 รถบริการนำเที่ยว คือ รถที่ใช้บริการท่องเที่ยว ซึ่งจัดกำหนดการไว้ล่วงหน้ามีการเก็บค่าบริการเป็นรายบุคคล และมีที่นั่งเกินกว่า 7 คนขึ้นไป
- 5.3 รถยนต์ส่วนบุคคล คือ รถยนต์ส่วนตัวของนักเดินทาง หรือรถยนต์ของหน่วยราชการ หรือเอกชน ที่นักเดินทางใช้โดยไม่มีอัตราค่าบริการ มีขนาดและลักษณะใดก็ได้
- 5.4 เครื่องบิน คือ พาหนะสำหรับเดินทางที่สามารถเคลื่อนที่หรือบินไปในอากาศได้
- 5.5 รถไฟ คือ พาหนะสำหรับเดินทางที่เคลื่อนที่บนรางรถไฟจากสถานีรถไฟหนึ่งไปยังอีกสถานีรถไฟอีกที่หนึ่ง และมีผู้โดยสาร หรือ ผู้บรรทุกสิ่งของ ตามจำนวนที่ต้องการ ซึ่งสามารถขนส่งผู้โดยสาร สิ่งของ หรือ สินค้าได้เป็นจำนวนมาก รถไฟจะประกอบด้วยหัวรถจักร
- 5.6 เรือ คือ พาหนะที่ใช้เดินทางทางน้ำ เรือโดยทั่วไปโครงสร้างประกอบด้วยตัวเรือเป็นโครงสร้างที่สามารถลอยน้ำได้ (ซึ่งอาจเป็นส่วนเดียวหรือสองส่วนขนาดกันก็ได้ แต่ไม่รวมถึงแพซึ่งปกติโครงสร้างลอยน้ำจะทำจากกระบอกกลวงหลายๆท่อนผูกติดกัน) กับ ส่วนที่เป็นการขับเคลื่อนของเรือ เช่น ไม้พาย (เรือพาย หรือ เรือแจว), เครื่องยนต์หางยาว (เรือหางยาว), ใบเรือ (เรือใบ) เป็นต้น

6. อาหารและเครื่องดื่ม หมายถึง สิ่งที่นักท่องเที่ยวกินหรือรับประทานเพื่อดำรงชีพในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว

6.1 อาหาร คือ สิ่งที่มีชีวิตจำเป็นต้องรับประทานเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ อาหารมีทั้งที่มีแหล่งมาจากสิ่งไม่มีชีวิต เช่น เกลือ น้ำ และสิ่งมีชีวิต เช่น พืช สัตว์ และจุลินทรีย์

6.2 เครื่องดื่ม คือ สิ่งที่มนุษย์จัดเตรียมสำหรับดื่ม และมักจะมีน้ำเป็นส่วนประกอบหลัก เช่น น้ำ หรือใช้ในด้านอื่น เช่น เหล้า หรือ ไวน์

7. สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สิ่งบริการขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว และระบบสาธารณูปโภค ซึ่งมีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถจะใช้ได้อย่างสะดวกสบายมากน้อยเพียงใด เช่น ที่พักแรม ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สถานเริงรมย์

8. สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งรอบตัวของแหล่งท่องเที่ยว ที่รวมถึงแต่สภาพทางภูมิศาสตร์ ระบบนิเวศ และสภาพอื่น ๆ เช่น สภาพทางกายภาพ สภาพอากาศ กลิ่น เสียง ควัน สภาพน้ำตามแหล่งน้ำขุ่นข้น หรือ ใสสะอาด และความสะดวกอื่น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ทั้งในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเอง และบริเวณข้างเคียง หากสภาพแวดล้อมเกิดเป็นปัญหามานเป็นไปในลักษณะมลภาวะ ย่อมจะส่งผลดีให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดสภาพเสื่อมโทรม ลดคุณค่า และลดความประทับใจต่อนักท่องเที่ยว ดังนั้น ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินสภาพแวดล้อม อาจประกอบด้วย การสูญเสียลักษณะเด่น ความเสื่อมโทรม ความสกปรก

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

1. แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ (Natural Attractions) หรือที่เกิดจากสภาพแวดล้อมตามธรรมชาตินั้น ประกอบด้วย สภาพภูมิอากาศ (Climate) ทิวทัศน์ที่สวยงาม (Scenery) และสัตว์ป่า (Wildlife) นับได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จในการดึงดูด นักท่องเที่ยวได้มากที่สุด แต่แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวเหล่านี้จะต้องได้รับการดูแลและบำรุงรักษาเป็นอย่างดี นักท่องเที่ยวที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ อาจทำลายความสวยงามลงได้

2. แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (Manufactured Attractions หรือ Manmade) หรือแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนนันทนาการ (Recreational Tourism) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตรงกับข้ามกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เมืองขนาดใหญ่ ๆ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าไปเที่ยวชมสิ่งก่อสร้างและสถาปัตยกรรมทางประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน สถานที่ที่รัฐบาลก่อสร้างขึ้น พระราชวัง อาคารเก่าแก่ที่มีประวัติความเป็นมาที่สำคัญ สวนสนุก ศูนย์แสดงสินค้า โรงแรมหรู สถานบันเทิงยามราตรี ร้านค้า สถานบริการต่าง ๆ

3. แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิต (Cultural Tourism) ยังมีกลุ่มนักท่องเที่ยวอีกจำนวนไม่น้อยที่สนใจในความรุ่งเรืองแห่งอารยธรรมในอดีต วัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของ

ชนกลุ่มน้อยรวมถึงพิธีกรรม พิธีการงานฉลองรื่นเริงต่าง ๆ ศิลปะการแสดง ดนตรี เพลงพื้นบ้าน การรำยรำ การละเล่น ตลอดจนงานหัตถกรรม

รูปแบบของการเดินทางท่องเที่ยว

รูปแบบของการท่องเที่ยวตามสภาพภูมิศาสตร์การเดินทางและถิ่นพำนักของนักท่องเที่ยว การจัดแบ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวในลักษณะนี้ เป็นการจัดแบ่งเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บข้อมูลการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการท่องเที่ยวและการศึกษาผลทางเศรษฐกิจที่จะเกิดจากนักท่องเที่ยวที่มีถิ่นพำนักต่างกัน โดยทั่วไปแล้วสามารถจัดแบ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวในลักษณะนี้ออกเป็น 2 รูปแบบใหญ่ คือ การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourism) และการท่องเที่ยวในประเทศ (Internal Tourism)

1. การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourism) คือ การเดินทางท่องเที่ยวไปในต่างประเทศ โดยมีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหารายได้ในประเทศนั้นๆ ทั้งนี้การท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่ต่างจากจากประเทศของตน จะต้องผ่านพิธีการระหว่างประเทศหลายอย่าง เช่น พิธีการตรวจคนเข้าเมือง พิธีการศุลกากร เป็นต้น รูปแบบของการท่องเที่ยวระหว่างประเทศมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะของการจัดนำเที่ยวใน 2 รูปแบบ คือ

1.1 การท่องเที่ยวขาออก (Outbound Tourism) การเดินทางออกจากประเทศที่เป็นถิ่นพำนักถาวรของตนเพื่อไปท่องเที่ยวยังประเทศอื่น เช่น นักท่องเที่ยวที่มีสัญชาติไทย(Thai traveler) หรือนักท่องเที่ยวที่มีสัญชาติอื่น(Foreign Traveler) ซึ่งมีถิ่นพำนักในประเทศไทย เดินทางออกไปเที่ยวยังประเทศมาเลเซีย นักท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จัดเป็นนักท่องเที่ยวขาออก (Outbound Tourist) ของประเทศไทย และประเทศไทยจัดเป็นประเทศที่จัดส่งนักท่องเที่ยวออกไป (Generating Country)

1.2 การท่องเที่ยวขาเข้า (Inbound Tourism) คือ การเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของบุคคลที่มีได้มีถิ่นพำนักถาวรในประเทศนั้น เช่น นักท่องเที่ยวที่มีสัญชาติมาเลเซีย(Malaysian Tourist) หรือนักท่องเที่ยวที่มีสัญชาติอื่น(Foreign Traveler) ที่มีถิ่นพำนักในมาเลเซียเดินทางเข้ามาเที่ยวประเทศไทย นักท่องเที่ยวมาเลเซียจัดเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย (Inbound Tourist) และประเทศไทยจัดเป็นประเทศที่ได้รับนักท่องเที่ยว หรือเป็นแหล่งจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว(Destination) ผู้ที่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบดังกล่าว เรียกว่า “นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ” (International Tourist) ซึ่งองค์การการท่องเที่ยวโลกได้นิยามไว้ว่า “คือ บุคคลที่เดินทางจากถิ่นพำนักถาวรของตนไปอีกประเทศหนึ่ง โดยมีการค้างคืนในประเทศที่ตนไปเยือนอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 1 ปี ด้วยวัตถุประสงค์ใดๆที่มีไว้เพื่อหารายได้” การท่องเที่ยวในรูปแบบดังกล่าว เป็นลักษณะของการแลกเปลี่ยนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศใน 2 ทาง คือ

ทั้งขาเข้าและขาออก โดยส่วนใหญ่แต่ละประเทศจะพยายามส่งเสริมการท่องเที่ยวขาเข้ามากกว่าการท่องเที่ยวขาออก เนื่องจากการท่องเที่ยวขาเข้าจะเป็นแหล่งนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศ ในขณะที่การท่องเที่ยวขาออกทำให้เงินตราในประเทศรั่วไหลออกนอกประเทศ ซึ่งการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว 2 กลุ่มดังกล่าวจะมีผลต่อดุลการท่องเที่ยว กล่าวคือ หากค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่างประเทศของคนในประเทศ มากกว่าค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาประเทศนั้นก็จะเป็นผลลบกับภาวะการขาดดุลทางการท่องเที่ยว ในทางกลับกัน หากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามา มีจำนวนมากกว่าค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในประเทศที่เดินทางออกไปเที่ยวต่างประเทศ ประเทศนั้นก็จะได้รับดุลการท่องเที่ยวเกินดุล ยกตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ. 2541 ประเทศญี่ปุ่นประสบกับภาวะการขาดดุลทางการท่องเที่ยว 25,073 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศสูงถึง 28,815 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่กลับมีรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในญี่ปุ่นเพียง 3,742 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในขณะที่ประเทศไทยได้รับดุลการท่องเที่ยวเกินดุลในจำนวน 4,486 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากผลต่างของรายรับทางการท่องเที่ยวที่ได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ จำนวน 5,934 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และรายจ่ายทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปใช้จ่ายในต่างประเทศ จำนวน 1,448 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

2. การท่องเที่ยวภายในประเทศ (Internal Tourism) คือ การท่องเที่ยวที่มีภูมิศาสตร์เฉพาะภายในอาณาเขตของแต่ละประเทศนั้นๆ โดยหมายรวมถึงการเดินทางท่องเที่ยวของบุคคลทั้งที่มีถิ่นพำนักถาวรและมีถิ่นพำนักถาวรภายในประเทศนั้น จากนิยามดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การท่องเที่ยวในลักษณะนี้เกิดขึ้นจากการเดินทางของบุคคล 2 กลุ่ม คือ

2.1 นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) คือ บุคคลที่เดินทางอยู่ภายในประเทศที่เป็นถิ่นพำนักถาวรของตน เช่น คนไทยที่มีถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทย และเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

2.2 นักท่องเที่ยวขาเข้า (Inbound Tourist) คือ บุคคลที่เดินทางจากถิ่นพำนักถาวรของตนไปอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งครอบคลุมนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 3 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวไต้หวันทะเล และนักท่องเที่ยวที่มีถิ่นพำนักชั่วคราวในต่างประเทศที่ไม่ใช่ถิ่นฐานเดิมของตนเองแล้วเดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศอื่น

รูปแบบของการท่องเที่ยวที่จัดแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง

1. การท่องเที่ยวเพื่อความเพลิดเพลินและการพักผ่อน เป็นการท่องเที่ยวเพื่อสนองความต้องการที่จะหนีหนีจากสภาพชีวิตประจำวันที่จำเจ และเร่งรีบของนักท่องเที่ยว หรือหนีหนี

สภาพอากาศในประเทศของตน กอปรกับความอยาก رؤ้ออยากเห็นในสิ่งที่แปลกใหม่ไปจากสภาพเดิมๆ ของนักท่องเที่ยว หรือบางครั้งเพียงแค่ต้องการเปลี่ยนบรรยากาศ หรือเพื่อชมทิวทัศน์ที่แตกต่าง

2. การท่องเที่ยวเพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ ในประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา แคนาดา และสหราชอาณาจักร ประชากรมักจะเดินทางเพื่อธุรกิจเป็นวัตถุประสงค์หลัก จึงเปรียบเสมือนว่าธุรกิจกับการเดินทาง แม้ว่าการเดินทางที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจจะมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน แต่ก็จัดเป็นการท่องเที่ยวประเภทหนึ่ง เนื่องจากการเดินทางในลักษณะนี้จะสร้างรายได้ให้แก่จุดหมายปลายทางที่นักธุรกิจไปเยือน และนักธุรกิจนั้นก็ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะไปอยู่ ณ สถานที่นั้น เพื่อทำงาน หารายได้แบบเป็นกิจจะลักษณะโดยตรง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

2.1 การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจโดยทั่วไป (Regular Business Travel) หมายถึง การเดินทางไปติดต่อประสานงาน หรือเซ็นสัญญาเกี่ยวกับธุรกิจ โดยอาจมีระยะเวลาพักผ่อน 2-3 วัน แทรกอยู่ในการเดินทางนั้น เช่น นักธุรกิจชาวอังกฤษเดินทางมาเซ็นสัญญาเป็นหุ้นส่วนโรงแรมในประเทศไทย หรือตัวแทนขายประกันเดินทางไปเยี่ยมลูกค้า เป็นต้น สิ่งสำคัญที่นักธุรกิจแต่ละกลุ่มต้องการเหมือนกัน คือ ความสะดวกรวดเร็วในการเดินทาง เนื่องจากบางครั้งอาจมีเวลาจำกัดในการติดต่อธุรกิจและอาจต้องเดินทางหลายแห่งในคราวเดียวกัน รวมถึงความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในการติดต่อธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นรถส่วนตัว โทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile phone) สถานที่พักที่มีที่ให้บริการติดต่อธุรกิจ เช่น ในโรงแรมมักจะมีห้องติดต่อธุรกิจ (Business Center) โดยการให้บริการโทรศัพท์ภายในพื้นที่ (Local Call) โดยไม่คิดค่าบริการ และบริการการติดต่อสื่อสารที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นโทรสาร โทรศัพท์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) หรือแม้กระทั่งเครื่องถ่ายเอกสารไว้รองรับนักธุรกิจ กลุ่มนักธุรกิจเหล่านี้เป็นลูกค้าที่เป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการธุรกิจ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาสูง จึงจัดเป็นกลุ่มระดับคุณภาพ ที่สำคัญคือมีรายได้ระดับสูง พร้อมทั้งจะจ่ายเงินจำนวนมากเพื่ออำนวยความสะดวกทุกอย่าง เพื่อให้ธุรกิจที่ติดต่อสำเร็จ

2.2 การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมนานาชาติ การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล และการท่องเที่ยวเพื่อการจัดนิทรรศการนานาชาติ (Meeting, Incentive, Conference / Convention / Congress, and Exhibition: MICE) กิจกรรมทั้ง 4 ประเภทอาจไม่ได้มีการแบ่งแยกการจัดออกจกกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ การจัดนิทรรศการนานาชาติ ก็อาจมีการจัดการประชุมแทรกอยู่ในงานก็ได้ หรือผู้ที่เดินทางแบบการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลก็อาจเดินทางเพื่อเข้าร่วมประชุมแทรกอยู่ในการเดินทางก็ได้ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมข้างต้นประเภทใดประเภทหนึ่ง จัดเป็น“นักท่องเที่ยวกลุ่มไมซ์” ซึ่งได้แก่ (1) ผู้ที่เข้าร่วมประชุมในระดับต่างๆ (2)ผู้ที่สามารถทำธุรกิจได้ตามเป้าหมายที่บริษัทตั้งไว้ ซึ่งจะได้รับรางวัลเป็นรายการเดินทางท่องเที่ยว โดยบริษัทเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ทั้งหมด แม้ว่าการเดินทางในลักษณะนี้จะเกี่ยวข้องกับการเดินทางเพื่อความเพลิดเพลินและการพักผ่อน เมื่อพิจารณาจากตัวของผู้เดินทาง แต่กลับเกี่ยวข้องกับการเดินทางเพื่อธุรกิจเมื่อพิจารณาจาก

บริษัทผู้ออกค่าใช้จ่ายและวิธีการที่ทำให้ได้ราชการท่องเที่ยวขึ้นมา ผู้ที่เข้าร่วมงานนิทรรศการนานาชาติ ซึ่งหมายรวมทั้งผู้ที่ไปออกงานนิทรรศการ และผู้เข้าร่วมชมงาน โดยส่วนใหญ่เป็นคนในแวดวงธุรกิจเดียวกัน หรือผู้ซื้อทั่วไปที่ให้ความสนใจ หรือแม้กระทั่งนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าไปศึกษางานการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้กำลังได้รับความสนใจทั้งจากภาครัฐและเอกชนทั่วโลก ในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้อย่างจริงจัง เนื่องจากเห็นความสำคัญถึงรายได้และภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวทั้งในระยะสั้นและระยะยาว กล่าวคือ ผู้ที่มาทำกิจกรรมดังกล่าว มักเป็นนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงและมีความสามารถในการใช้จ่ายมากกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป นอกจากนี้แม้ว่าผู้ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวจะมีวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางที่เกี่ยวข้องในเชิงธุรกิจ แต่หากคนกลุ่มนี้มีความประทับใจและมีประสบการณ์ที่ดีต่อพื้นที่ที่ได้ไปเยือนในครั้งแรก ก็อาจเดินทางกลับไปยังพื้นที่นั้นอีกครั้ง ในรูปแบบของการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหรือในรูปแบบอื่นๆ อีกทั้งกลุ่มคนเหล่านี้เป็นคนที่มีการศึกษาระดับสูง และเป็นผู้นำด้านความคิด หากเลือกที่จะมาแหล่งท่องเที่ยวใด ก็ย่อมจะสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่แหล่งท่องเที่ยวนั้น

3. การท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่เกิดจากการที่นักท่องเที่ยวบางกลุ่มรู้สึกว่าการเดินทางเพียงเพื่อไปชมบ้านเมือง หรือชมธรรมชาติ เป็นรูปแบบที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ซับซ้อนขึ้นได้ อีกต่อไป ทั้งนี้จากการสำรวจ พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวในตะวันตกมีความหลากหลายมากกว่าการชมบ้านเมืองหรือการชมธรรมชาติ โดยครอบคลุมไปถึงกิจกรรมด้านโบราณคดี การเล่นบอลลูน การขี่จักรยาน การล่องลำธาร การเล่นกอล์ฟ การดำน้ำ เป็นต้น ความต้องการในการท่องเที่ยวที่หลากหลายและซับซ้อนขึ้นเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษขึ้น ความต้องการในการท่องเที่ยวที่หลากหลายและซับซ้อนขึ้น เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสำคัญๆ ดังต่อไปนี้ (1) การเปลี่ยนทางโครงสร้างประชากรและภูมิหลังของนักท่องเที่ยว ดังจะเห็นได้ว่า ในประเทศตะวันตกได้เกิดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ๆ ขึ้นมากมาย อาทิ นักท่องเที่ยวสูงอายุ นักท่องเที่ยวกลุ่มโสด เป็นต้น (2) การเปลี่ยนแปลงค่านิยมของประชากรโลกอันเป็นผลจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือ โลกในปัจจุบันได้เริ่มก้าวเข้าสู่โลกแห่งสังคมสารสนเทศ (Information Society) หรือสังคมในคลื่นลูกที่สาม (The Third Wave) มากขึ้น ซึ่งส่งผลให้ประชาชนในแต่ละสังคมมีลักษณะความแตกต่างในการเลือบริโภคสิ่งที่แตกต่างกันไปตามความชอบของแต่ละคน การเปลี่ยนแปลงความต้องการของนักท่องเที่ยวดังกล่าว ทำให้ประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวพยายามอย่างเต็มที่ในการเข้าถึงตลาดการท่องเที่ยวโลก เพื่อให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ ท่ามกลางการแข่งขันกันอย่างหนักหน่วง ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวทั่วโลกจึงได้พัฒนาสินค้าการท่องเที่ยวของคนให้มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากสินค้าการท่องเที่ยวในประเทศอื่น ซึ่งนำมาสู่การผลิตสินค้าในรูปแบบ “สินค้าสั่งทำพิเศษ” (Order Made) ที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกสรรรายการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของแต่ละ

บุคคลได้มากขึ้น ในปัจจุบันการจัดการท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษมีรูปแบบที่แตกต่างกันมากมาย ได้แก่

3.1 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในปัจจุบันคำว่า “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” (Eco-Tourism) ได้กลายเป็นคำที่ใช้ในวงการท่องเที่ยวอย่างกว้างขวางและหลากหลาย จนแทบไม่มีคำจำกัดความที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันอย่างชัดเจน อีกทั้งแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวดังกล่าวก็ยังไม่ชัดเจนอีกด้วยดังเช่นที่ ลินเบิร์ก เค (Linberg K.) ได้วิเคราะห์ว่ามีการใช้คำคำนี้ในระดับที่แตกต่างกัน ตั้งแต่การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาธรรมชาติของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา (Hard-core Nature Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อไปชมธรรมชาติด้วยความต้องการเข้าใจถึงระบบนิเวศ (Dedicated Nature Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อไปชื่นชมธรรมชาติ (Mainstream Nature Tourism) และการท่องเที่ยวที่ใช้ธรรมชาติแบบผิวเผิน (Casual Nature Tourism) ประเทศไทยในระยะแรกได้มีการใช้คำที่กล่าวถึงการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสีเขียว การท่องเที่ยวเพื่อธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงชีวภาพ จนในที่สุด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และบัญญัติศัพท์คำว่า “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” ขึ้น โดยพยายามให้ครอบคลุมลักษณะกิจกรรมและความหมายของคำต่างๆที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด ดังมีคำนิยามต่อไปนี้ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน” และจากนิยามของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เน้นความยั่งยืนของธรรมชาติ และการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นข้างต้น ปัจจุบันจึงได้เกิดกระแสของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-Tourism) ซึ่งเป็นแนวคิดหนึ่งภายใต้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.2 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) เป็นการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการดูแลสุขภาพของนักท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เริ่มให้ความสำคัญกับการรักษาสุขภาพของตนเองภายใต้สภาวะแวดล้อมที่ย่ำแย่ในปัจจุบัน โดยการหันมาออกกำลังกายอย่างถูกวิธี การนั่งสมาธิ การฝึกโยคะ ไทเก๊ก การพักผ่อนในที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ ใกล้เคียงธรรมชาติมากขึ้น การอาบน้ำแร่ การนวดแผนโบราณ การรับประทานสมุนไพร และการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพ ซึ่งประเทศไทยมีสถานบริการ และสินค้าที่เป็นที่รู้จักไปทั่วโลก เช่น การนวดแผนโบราณที่วัดโพธิ์ สถานบริการเพื่อสุขภาพชีวธรรม การนั่งสมาธิที่สวนโมกขพลาราม เป็นต้น

3.3 การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) คือ นักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวพร้อมกับวัตถุประสงค์ที่จะไปออกกำลังกายด้วยการเล่นกีฬา เช่น การเล่นกอล์ฟ ซึ่งเป็นกีฬาที่กำลังได้รับความนิยมจากทั่วโลก โดยนักกอล์ฟส่วนใหญ่มักจะนิยมการตีกอล์ฟในสถานที่ที่แตกต่าง ซึ่งมีความยากและความท้าทายแตกต่างกันไปในแต่ละที่ การเดินทางไปตีกอล์ฟในสนามต่างประเทศจึง

เป็นที่นิยมของนักกอล์ฟทั่วโลก หรือการขี่จักรยานท่องเที่ยว หรือการพายเรือแคนู หรือการตกปลา หรือการฝึกโยคะ เป็นต้น ซึ่งการเล่นกีฬาเหล่านี้จะให้ผลต่อทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตตลอดจนการเล่นกีฬาเพื่อการแข่งขัน คือ นักกีฬาที่ไปแข่งขันกีฬาระหว่างจังหวัดหรือระหว่างประเทศ หรือระดับโลก โดยถึงแม้จะมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการแข่งขัน แต่นักกีฬาก็จะได้รับสุขภาพที่แข็งแรงในทางอ้อม และยังได้ท่องเที่ยว ซึ่งให้ผลทางสุขภาพจิตอีกด้วย

3.4 การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism) เป็นอีกรูปแบบย่อยหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา แต่นอกจากจะเน้นผลต่อสุขภาพทางกายแล้ว ยังมุ่งเน้นไปที่ความตื่นเต้นขณะทำกิจกรรมนั้นๆ เช่น การปีนเขา ไต่หน้าผา การล่องแก่ง เป็นต้น

3.5 การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม (Cultural Tourism) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษที่เติบโตอย่างรวดเร็ว และมีบทบาทในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยรวมค่อนข้างมาก เนื่องจากนักท่องเที่ยวมักสนใจและต้องการเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศอื่นที่แตกต่างไปจากตน โดยผ่านการชมหรือสัมผัสศิลปวัฒนธรรมแขนงต่างๆ ซึ่งหมายรวมถึง ศิลปะทุกแขนง ทั้งสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม หัตถกรรม นาฏศิลป์ คุริยางคศิลป์ ตลอดจนมรดกทางประวัติศาสตร์ ซึ่งหมายถึง โบราณสถาน และโบราณวัตถุ ซึ่งความสนใจต่อสิ่งเหล่านี้นับเป็นพื้นฐานความสนใจดั้งเดิมของนักท่องเที่ยวอยู่แล้ว

3.6 การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ และวัฒนธรรมพื้นถิ่น (Ethnic Tourism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษ ความสนใจเบื้องต้นที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมในการเดินทางดังกล่าวนี้ คือ การไฝหาโอกาสที่จะได้สัมผัสกับกลุ่มคนที่มีชาติพันธุ์และภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากตัวของนักท่องเที่ยวโดยตรงด้วยความคิดที่ว่า ถึงแม้พิธีกรรมและงานทางศิลปวัฒนธรรมอาจจะสามารถสะท้อนความเป็นอยู่ของคนต่างชาตินั้นๆ ได้ในระดับหนึ่งก็ตาม การสัมผัสสิ่งเหล่านี้ก็ย่อมไม่อาจเทียบได้กับการสัมผัสโดยตรงกับคนต่างชาตินั้นๆ จากการได้ใช้ชีวิตร่วมกันหรือพบปะพูดคุยกันในระยะเวลานึงได้

3.7 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา หรือทัศนศึกษา (Educational Tourism) หมายถึงการเดินทางที่มีการเรียนรู้เกิดขึ้น ซึ่งมีความหมายเฉพาะเจาะจงว่าเป็นการเรียนรู้ โดยมีการจัดการ (Organized Learning) เช่น มีการวางแผนล่วงหน้า มีขั้นตอนที่ชัดเจน มีครูผู้สอนที่ชำนาญการ และมีวิธีการฝึกหัดตามแบบแผน เป็นต้น นอกจากนี้การเรียนรู้ได้จากประสบการณ์จริง มิใช่การเรียนรู้จากตำรา การแบ่งการท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษออกเป็น 5 รูปแบบข้างต้นนั้น มิได้หมายความว่า ในการท่องเที่ยวครั้งหนึ่งๆ นักท่องเที่ยวจะมีความสนใจในมิติเดียว เช่น มิติทางนิเวศวิทยา โดยไม่สนใจมิติทางวัฒนธรรมเลย หรือในการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกีฬา ผู้ประกอบการไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงมิติด้านอื่นๆเลย เพราะมิติทั้งหมดเหล่านี้ย่อมเชื่อมโยงถึงกันอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การแบ่งการท่องเที่ยวออกเป็น 5 รูปแบบ จึงเป็นการแบ่งที่สัมพันธ์กับความสนใจหลักของนักท่องเที่ยว แต่ไม่สามารถแบ่งได้โดยเด็ดขาดในบางกรณี ทั้งนี้รูปแบบการ

ท่องเที่ยวบางอย่างถูกจัดเป็นทั้งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกีฬา และการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสชาติพันธุ์และวัฒนธรรมพื้นถิ่น เป็นต้น ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สร้างความประทับใจ มีความซาบซึ้งในธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน และสังคมในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป การท่องเที่ยวส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งบุคลิกภาพ การได้รับประสบการณ์ตรงจากแหล่งนันทนาการนอกห้องเรียน เป็นการศึกษาธรรมชาติของชุมชนที่แท้จริง นอกจากนี้ การท่องเที่ยวที่นักศึกษายังเป็นการช่วยพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ช่วยกระจายรายได้ลงสู่ชนบท และเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมได้อย่างดี ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ เพื่อการท่องเที่ยวที่นักศึกษา

3.7.1 ด้านศิลปะและดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่แสดงออกทางด้านศิลปะและดนตรีรวมถึงกระบวนการผลิตศิลปะและดนตรี สถานที่รวบรวมผลงานทางด้านนี้ คือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ศูนย์วัฒนธรรม หอศิลป์ โรงภาพยนตร์ และสังคีตศาลา

3.7.2 ด้านวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ หมายถึงกิจกรรมทัศนศึกษาที่เป็นการศึกษาทางด้านวรรณกรรม และประวัติศาสตร์ เช่น วัด โบราณสถาน พิพิธภัณฑสถาน หอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดประชาชน อุทยานประวัติศาสตร์ ได้แก่ เมืองโบราณ หลักศิลาจารึก และอนุสาวรีย์บุคคลสำคัญของชาติ

3.7.3 การติดต่อสื่อสารคมนาคม คือ กิจกรรมทัศนศึกษาทางด้านกิจกรรมการติดต่อสื่อสารคมนาคม เช่นระบบวิทยุ โทรทัศน์ ท่าเรือ สถานีรถไฟ และท่าอากาศยาน เป็นต้น

3.7.4 ด้านสถานที่ทางราชการ เป็นกิจกรรมที่เน้นการศึกษาการบริหารงานของหน่วยงาน หรือองค์การของรัฐ เพื่อให้เข้าใจถึงระบบการทำงานของทางราชการ เช่นทำเนียบรัฐบาล รัฐสภา กระทรวง ทบวง กรม โรงเรียน และศาลากลางจังหวัด

3.7.5 ด้านสภาพแวดล้อม ทางธรรมชาติ ทำให้ได้สัมผัส มีความเข้าใจ ก่อให้เกิดความซาบซึ้งประทับใจ และการอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น การท่องเที่ยวศึกษาอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนสัตว์ สวนสมุนไพร สวนไม้ทางวรรณคดี เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า น้ำตก ป่าเขา ลำธาร และพันธุ์ไม้

3.7.6 ด้านโรงงาน และสถานที่ประกอบการ เป็นกิจกรรมทัศนศึกษาอุตสาหกรรมในท้องถิ่นและครัวเรือน เช่น ฟาร์ม โรงงานสิ่งทอ โรงงานรองเท้า โรงงานเสื้อผ้า โรงงานกระดาษ และโรงงานผลไม้อัดกระป๋อง

3.7.7 ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น พิพิธภัณฑสถานสัตว์น้ำทางทะเล พิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์ หอพิพิธภัณฑสถาน และนิทรรศการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3.7.8 แหล่งพัฒนาสุขภาพอนามัย เช่นสวนสาธารณะต่างๆ ศูนย์กีฬา และศูนย์สุขภาพ

3.7.9 คุณค่าของกิจกรรมท่องเที่ยวทัศนศึกษา ได้แก่ (1)ได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ (2) ได้รับความรู้ความเข้าใจทางด้านศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น (3) พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา (4)เห็นคุณค่าของธรรมชาติและ การอนุรักษ์ธรรมชาติ (5) ช่วยส่งเสริมให้ชนบทมีรายได้เพิ่มขึ้น (6) เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้กับบุคคล

รูปแบบการท่องเที่ยวตามลักษณะการจัดการเดินทาง

1. การท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวซื้อรายการนำเที่ยว (Package Tour) จากบริษัทนำเที่ยว โดยเดินทางท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ ซึ่งเป็นการจัดการท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวจำนวน 11 คนขึ้นไป อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ การท่องเที่ยวแบบหมู่คณะอาจมีจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยกว่า 11 ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการทำธุรกิจของบริษัทนำเที่ยว ทั้งนี้บริษัทนำเที่ยวจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดการเกี่ยวกับยานพาหนะ ที่พัก อาหาร และการนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยว โดยอาจดำเนินการอำนวยความสะดวกเต็มรูปแบบ (full package) หรืออาจจัดสรรบริการเพียงบางสิ่งบางอย่างให้เท่านั้น หากเป็นลักษณะการท่องเที่ยวที่มีโปรแกรมการเดินทางเป็นหมู่คณะในราคาพิเศษที่มีการจ่ายล่วงหน้า โดยไม่มีเงื่อนไขว่าคณะดังกล่าวจะต้องเดินทางโดยเที่ยวบินเดียวกันทั้งไปและกลับ ตลอดจนใช้เวลาทั้งหมดในการเดินทางร่วมกัน เรียกว่า การท่องเที่ยวเป็นกลุ่มแบบจ่ายเบ็ดเสร็จ (Group Inclusive Tour: GIT หรือ All Inclusive Tour: AIT) โดยทั่วไปนักท่องเที่ยวเหล่านี้จะเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆเป็นหมู่คณะด้วยรถนำเที่ยว โดยมีมัคคุเทศก์ของบริษัทนำเที่ยวเป็นผู้นำทาง และบรรยายเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว การท่องเที่ยวลักษณะนี้จึงเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่งมาเยือนสถานที่นั้นเป็นครั้งแรก (First Visitor) และยังไม่คุ้นเคยหรือไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสถานที่นั้น ๆ มาก่อน เหตุผลหลักที่นักท่องเที่ยวนิยมเลือกการเดินทางในรูปแบบการท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ (1) ประหยัดเงิน เนื่องจากการท่องเที่ยวในลักษณะนี้เป็นแบบเหมาจ่าย และมีจำนวนผู้เดินทางมาก บริษัทนำเที่ยวจึงสามารถให้ราคาพิเศษแก่นักท่องเที่ยวได้ ในขณะที่นักท่องเที่ยวก็ได้รับการบริการที่ถูกต้องกว่าการเดินทางด้วยตนเอง (2) ได้เพื่อนร่วมทาง นักท่องเที่ยวที่ต้องเดินทางคนเดียวไปในสถานที่แปลกใหม่ ก็จะไม่รู้สึกโดดเดี่ยว และรู้สึกปลอดภัย เมื่อเดินทางเป็นหมู่คณะไปกับบริษัทนำเที่ยว นอกจากนี้ยังอาจได้เพื่อนใหม่ที่มิตรนิยมและความสนใจใกล้เคียงในขณะเดินทางไปด้วยกัน (3) ความเหมาะสมคล่องตัว โดยเฉพาะในเรื่องการวางแผนการเดินทาง เนื่องจากการเดินทางเป็นหมู่คณะกับบริษัทนำเที่ยวจะมีการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า รวมทั้งการดูแลเรื่องความปลอดภัยและปัญหาเฉพาะหน้าที่จะเกิดขึ้น โดยผู้จัดการการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจึงไม่ต้องเสียเวลาในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาใดๆในระหว่างการท่องเที่ยว จึงรู้สึกสบายและท่องเที่ยวได้เต็มที่ (4) ความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร หากเป็นการเดินทางไปยังสถานที่ที่มีภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตัวนักท่องเที่ยวมาก และนักท่องเที่ยวไม่สามารถสื่อสารภาษานั้นได้ การเดินทางเป็นหมู่คณะไปกับบริษัทนำเที่ยว

จะช่วยลดอุปสรรคดังกล่าวได้ (5) สิทธิพิเศษที่ได้รับ นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปหมู่เกาะ อาจได้รับ สิทธิพิเศษบางอย่าง เช่น การเยี่ยมชมสถานที่สำคัญบางแห่งจะเปิดให้แก่บุคคลบางคณะเท่านั้น หรือ การได้เดินทางไปกับบุคคลสำคัญในคณะ เป็นต้น

2. การท่องเที่ยวแบบอิสระ (FIT - Foreign Individual Tourism) เป็นลักษณะของการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยววางแผนจัดการเดินทางด้วยตนเองทุกอย่าง หรือการใช้บริการของบริษัทนำเที่ยวในการอำนวยความสะดวกบางส่วน เช่น การจองบัตรโดยสารเครื่องบิน การจองที่พัก เป็นต้น แต่เป็นผู้วางแผนการท่องเที่ยวที่จะเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวเมื่อใด และจะใช้เวลานานเท่าใด เป็นความรับผิดชอบของนักท่องเที่ยวคนนั้นเอง ในกรณีการท่องเที่ยวในลักษณะนี้นักท่องเที่ยวเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการท่องเที่ยวกับบริษัทนำเที่ยว นักท่องเที่ยวคุ้นเคยกับสถานที่ท่องเที่ยวที่ไปนั้นแล้ว แต่หากนักท่องเที่ยวไม่คุ้นเคยกับเส้นทางหรือสถานที่นั้นๆ ก็อาจเสียทั้งเวลาและเงินทองมากเกินความจำเป็นได้ การท่องเที่ยวประเภทนี้จึงเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ได้มีการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่ไปนั้นๆ มาก่อน หรือเป็นนักท่องเที่ยวที่กลับมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวที่ไปนั้นซ้ำอีกครั้ง ซึ่งนักท่องเที่ยวมีความคุ้นเคยกับสถานที่นั้นดีแล้ว เหตุผลหลักที่นักท่องเที่ยวนิยมเลือกเดินทางในรูปแบบการท่องเที่ยวแบบอิสระ คือ (1) มีความเป็นส่วนตัวสูง และสามารถยืดหยุ่นเวลาได้ตามต้องการ ทั้งนี้หากเดินทางเป็นหมู่คณะกับบริษัทนำเที่ยว นักท่องเที่ยวจะต้องปฏิบัติตามเวลาที่กำหนดไว้บนรายการนำเที่ยวอย่างเคร่งครัด โอกาสที่จะเยี่ยมชมสถานที่ที่สนใจอย่างละเอียดจึงมีน้อย (2) ต้องการการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมากกว่าปริมาณแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน กล่าวคือ หากท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ นักท่องเที่ยวมักจะไปเยือนสถานที่ท่องเที่ยวจำนวนมาก แต่นักท่องเที่ยวกลับไม่มีเวลาได้ศึกษาสถานที่นั้นอย่างละเอียดอย่างที่ต้องการหรือขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้วัฒนธรรม หรือรู้จักกับคนในท้องถิ่นได้เต็มที่ นักท่องเที่ยวจึงเพียงได้แต่สัมผัสสถานที่ท่องเที่ยวที่ไปเยือนโดยผิวเผิน ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่เดินทางจะมีโอกาสในการสัมผัสสถานที่ท่องเที่ยวที่ไปเยือนได้อย่างลึกซึ้ง ตามความต้องการ เนื่องจากมีเวลามากกว่าและสามารถวางแผนการเดินทางได้ด้วยตนเอง

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้เวลาว่าง

โจน (Jones, 1996) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์การใช้เวลาว่างทางการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เพื่อให้เด็กได้ค้นพบความสนใจ มีการพัฒนาทักษะและทัศนคติอันเกิดจากความสนุกสนานเป็นสำคัญ
2. เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้รู้จักตนเอง ได้มีโอกาสปรับตัวขณะอยู่โรงเรียนและชุมชน
3. เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางสติปัญญา มินงานอดิเรกที่เหมาะสมและมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ

แนช (Nash, 1953) ได้กล่าวถึงการใช้เวลาว่างว่า “เวลาว่าง” (Leisure) หมายถึงเวลาที่เป็นอิสระ (Free Time) จากกิจกรรมที่จำเป็นอื่น ๆ ทั้งหมด เช่น ว่างจากการทำงานประจำ เวลานอนหลับ และเวลาประกอบกิจวัตรประจำวัน ส่วนนันทนาการ หมายถึง การใช้เวลาว่างเพื่อประโยชน์ของตนเอง โดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ถ้าเด็กจะเรียกกิจกรรมนั้นว่า “การเล่น” (Play) แต่เป็นหนุ่มสาวหรือผู้ใหญ่จะเรียกว่าเป็นกิจกรรม “นันทนาการ” (Recreation)

กอดเบย์ (Godbey, 1976) ให้ความหมายและความสำคัญของการใช้เวลาว่าง การใช้เวลาว่างมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นช่วงที่บุคคลใช้เวลาเพื่อตนเองเต็มที่หลังจากการปฏิบัติภาระงานประจำต่าง ๆ แล้ว นอกจากนี้ การใช้เวลาว่างและนันทนาการยังช่วยสร้างพื้นฐานของคนเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การเล่นเกม ศิลปะ วิทยาศาสตร์ และธรรมชาติต่าง ๆ จะทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้ผ่อนคลายความตึงเครียดมีโอกาสแสดงความสามารถพิเศษ และมีความเป็นอิสระ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความต้องการของมนุษย์ที่อยู่ในกลุ่มสังคมต่าง ๆ ทั่วไป กิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมในเวลาว่างจึงมีความสำคัญต่อทุกคนในทุกหนทุกแห่งทั้งในเมืองและชนบท และยังช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนของประเทศชาติ และของโลกอีกด้วย

ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเยาวชน

อีทีเอ็ม(ETM-European Travel Monitor) ได้สรุปตลาดการท่องเที่ยวเยาวชนในยุโรป ได้ให้นิยาม การเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มเยาวชน (Youth Travel) ว่า คือการท่องเที่ยวที่มีการค้างคืน 1 คืน หรือมากกว่านั้นของกลุ่มคนที่มีอายุ 15-26 ปี และองค์การการท่องเที่ยวโลก(WTO) ได้มีการคาดการณ์ว่าเยาวชนมีแนวโน้มการเดินทางท่องเที่ยวสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ทั้งนี้พิจารณาจากกการท่องเที่ยวของกลุ่มเยาวชนที่มีอายุ 15-24 ปี ที่มีอัตราเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 15 ในปี 2523 เป็นร้อยละ 18 ในปี 2531 ต่อจำนวนประชากรของเยาวชนยุโรป ในส่วนของเป้าหมายการเดินทางเยาวชนยังนิยมการเดินทางเพื่อการเยี่ยมชม

กลุ่มตลาดท่องเที่ยวเยาวชนของยุโรป สามารถแบ่งได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตลาดภายในที่มีศักยภาพสูง(Europe Primary) คือ กลุ่มเยาวชนในยุโรปที่มีการเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศ และคาดการณ์ว่าจะมีการเดินทางท่องเที่ยวในอนาคตประมาณ 40-50 ล้านคน
2. กลุ่มตลาดในที่มีศักยภาพ(Europe Secondary) คือกกลุ่มเยาวชนในยุโรปประมาณ 15-20 ล้านคนที่มีการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของตนและมีการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศเป็นครั้งคราว

3. กลุ่มตลาดภายนอกที่มีศักยภาพสูง (Overseas Primary) คือกลุ่มชาวชนจากภูมิภาคอื่น ๆ ประมาณ 20-25 ล้านคน ซึ่งมีการเดินทางท่องเที่ยวระยะไกลเป็นครั้งคราว และมีแนวโน้มว่าจะมีการเดินทางท่องเที่ยวบ่อยมากขึ้น

4. กลุ่มตลาดภายนอกที่มีศักยภาพ (Overseas Secondary) คือกลุ่มชาวชนประมาณ 50 ล้านคน ที่ใช้ชีวิตในต่างประเทศแต่มีการเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศอันเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของตนตลอดจนประเทศใกล้เคียงสูงมาก นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มที่จะเดินทางท่องเที่ยวระยะไกลเพิ่มขึ้นมากด้วย

อีทีเอ็ม(ETM) ได้จัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมสำหรับตลาดการท่องเที่ยวชาวชนยุโรปไว้ 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มแสงแดด หาดทรายและชายทะเล (Sun, Sand, Sea)
2. กลุ่มทัวร์เมืองหรือเยี่ยมชมเมือง (Town, City Sightseeing)
3. กลุ่มกีฬาและกิจกรรมกลางแจ้ง (Sports, Outdoor Recreation)

วิทยาลัยฯ ช่างเรียน ได้สรุปสาระเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวของชาวชนจากรายงานการสำรวจอุปสรรคสำคัญของการส่งเสริมการท่องเที่ยวชาวชนที่ไม่เข้าใจบทบาทและปัญหาที่แท้จริงของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ลักษณะเฉพาะของการเดินทางท่องเที่ยวของชาวชนและนักเรียนนิสิตนักศึกษา และความจำเป็นที่จะได้รับความร่วมมือส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในอนาคตว่าสภาพเศรษฐกิจของชาวชนและสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องกำหนดระดับการพัฒนาการเดินทางท่องเที่ยวชาวชนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพราะชาวชนก็เป็นส่วนหนึ่งในสังคมที่มีทุนทรัพย์จำกัดสำหรับกิจกรรมท่องเที่ยว ความตกต่ำของเศรษฐกิจจึงมีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของชาวชนมาก ในบางประเทศเด็กที่เขยทำงานในเวลาว่างหางานยากมากขึ้น ที่เขยทำงานเก็บเงินไว้เดินทางท่องเที่ยว เมื่อหางานไม่ได้ก็ไม่มีเงินไปเที่ยว ในบางประเทศค่าใช้จ่ายในด้านการทหารเพิ่มขึ้นเป็นผลให้สวัสดิการทางสังคมถูกตัดลงไปด้วย ผลกระทบจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจต่อการเดินทางท่องเที่ยวชาวชนอาจสรุปได้ ดังนี้

1. ในประเทศอุตสาหกรรม จำนวนนักท่องเที่ยวชาวชนคงเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอแต่ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางลดลง เพราะค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวมีจำนวนจำกัด
2. ในประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ ชาวชนมีเงินพอเดินทางมาท่องเที่ยวบ่อยๆ แม้จะเดินทางมาชมเมืองหลวงของตนเอง การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศมีแต่การเดินทางเข้า ไม่มีการเดินทางออก
3. ในประเทศสังคมนิยม การเดินทางท่องเที่ยวของชาวชนและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการนี้ได้รับการพัฒนาตามสัดส่วนของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและมาตรฐาน

การดำรงชีวิต การเดินทางท่องเที่ยวของเยาวชนและนักเรียนถือว่าเป็นหลักสูตรที่สำคัญที่ทำให้รู้แจ้งเห็นจริง ได้ประสบการณ์หลาย ๆ ด้าน จึงได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากระบบสังคมนิยม

การท่องเที่ยวของเยาวชนนับได้ว่าเป็นสวัสดิการทางสังคม ซึ่งได้รับการวิเคราะห์ว่ามี ส่วนส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวในแง่ของวันพักเฉลี่ยและรายได้จากการท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด ในแต่ละประเทศ

โดยปกตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศจะใช้เวลาพำนักอยู่ในประเทศที่ไปเยือนนานกว่านักท่องเที่ยวทั่ว ๆ ไป จะชอกแซกไปท้องถิ่นอย่างทั่วถึงกว่า และมักได้ไปเที่ยวในที่ที่นักท่องเที่ยวทั่วไปไปไม่ถึง ได้มีโอกาสสัมผัสชีวิตชาวบ้านจริง ๆ ได้ลองรสอาหารพื้นเมืองแท้ ๆ ได้ร่วมกิจกรรมเยาวชนในท้องถิ่น ฯลฯ การใช้เวลาเดินทางท่องเที่ยวจึงค่อนข้างจะยาวนาน แม้ว่าเงินที่ใช้จ่ายแต่ละวันจะเทียบไม่ได้กับนักท่องเที่ยวธรรมดามากนัก แต่เมื่ออยู่นาน ยอดรวมค่าใช้จ่ายก็ไม่แตกต่างกับนักท่องเที่ยวธรรมดามากนัก ในประเทศที่กำลังพัฒนาเยาวชนที่เดินทางท่องเที่ยวจะไม่ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีราคาแพง แต่จะใช้บริการเช่นเดียวกับคนท้องถิ่น เช่น พักตามห้องเช่า ใช้อุปกรณ์ทาง หรือรับประทานอาหารพื้นเมือง ฯลฯ ซึ่งช่วยให้รายได้กระจายไปสู่คนท้องถิ่นโดยตรง นับว่าเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจรากหญ้าเป็นอย่างยิ่ง

ในทศวรรษที่ผ่านมา ความสำคัญของการเดินทางท่องเที่ยวของเยาวชนและนักเรียน นิสิตนักศึกษาได้เป็นที่ยอมรับในแง่ผลดีต่อเศรษฐกิจและความไหวตัวอย่างรวดเร็วตามสภาพแวดล้อม ซึ่งประการหลังก็ได้นำไปสู่การเรียกร้องให้รัฐกำหนดมาตรการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเดินทางท่องเที่ยวของเยาวชน ซึ่งคณะทำงานได้เสนอเพื่อให้รัฐมีบทบาทอย่างน้อยพิจารณาดำเนินการดังนี้

1. ตั้งงบประมาณสำหรับพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ศูนย์เยาวชน หอพัก และอื่น ๆ
2. รวมแผนพัฒนาการเดินทางท่องเที่ยวเยาวชนไว้ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวระดับภาค และระดับท้องถิ่น จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงขึ้น
3. ผลิตและเผยแพร่เอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวเยาวชน
4. สนับสนุนองค์กรเดินทางท่องเที่ยวของเยาวชน นักเรียน นิสิตนักศึกษา และให้คำแนะนำเกี่ยวกับเอกสารเผยแพร่การท่องเที่ยวเยาวชน
5. ริเริ่มและเกื้อหนุนมาตรการเกี่ยวกับการเจรจาต่อรองหรือขอทุนเดินทาง ขอความอนุเคราะห์ด้านที่พัก การจัดอาหารราคาถูก การลดค่าธรรมเนียมการเข้าชมสถานที่ต่าง ๆ ฯลฯ สำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นเยาวชน

ลักษณะของนิสิต นักศึกษา

นิสิตนักศึกษา โดยทั่วไปเป็นคนหนุ่มที่มีพลังกำลังทั้งร่างกาย และความคิดมีความอยากรู้อยากเห็น และเป็นผู้ที่มีความหวังดีต่อสังคมด้วยความบริสุทธิ์ ดังนั้น การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ตลอดจนกิจกรรมนอกหลักสูตร จะมีส่วนช่วยพัฒนาค่านิยม แนวความคิดของนิสิตนักศึกษาให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าทางสังคมเป็นอย่างดี โดยทั่วไปนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมีอายุระหว่าง 18-22 ปี ซึ่งระยะนี้เป็นวัยที่กำลังเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มักมีอารมณ์อ่อนไหว ขณะเดียวกันก็มีอารมณ์กระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น อยากลองสิ่งแปลกใหม่ มีความคิดค่อนข้างเพื่อฝัน และพร้อมที่จะรับอุดมการณ์ที่ตนเองเชื่อถือ ในทางจิตวิทยา วัยนี้เป็นวัยที่ค้นหาเอกลักษณ์(Identity) ของตนเอง โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาที่มีสติปัญญาสูงกว่าบุคคลทั่วไป การปฏิบัติตัวของนิสิตนักศึกษาเหล่านี้จึงมีลักษณะพิเศษไม่ค่อยเป็นไปตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบของมหาวิทยาลัยและประเพณีของสังคม การที่หวังให้นิสิตนักศึกษาฟังแต่คำสั่งผู้ใหญ่ หรือจะให้นิสิตนักศึกษารู้จักยังคิดซังใจเช่นผู้ใหญ่ก็นั้นย่อมเป็นไปได้ (ทองเรือน อมรชกุล, 2525)

ในต่างประเทศมีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยและได้แบ่งกลุ่มพฤติกรรมและเจตคติของนิสิตนักศึกษาไว้ ดังนี้ (Walsh, 1973)

1. พวกนักวิชาการ (Academic Subculture) กลุ่มนี้เป็นพวกที่ขยันขันแข็งหมกมุ่นอยู่กับวิชาการ ชอบแสดงออกความคิดเห็นในเชิงวิชาการ และชอบเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ พวกนี้ชอบทำงานหนัก ได้รับความสำเร็จทางวิชาการมีเกรดเฉลี่ยสูงและมักพูดคุยแต่วิชาการนอกห้องเรียนเป็นประจำ โดยทั่วไปนิสิตนักศึกษามุ่งศึกษาหาความรู้จริง ๆ ชอบไปศึกษาหาความรู้ในห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ และเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ ระดับความมุ่งหวังของนิสิตกลุ่มนี้ คือ การเข้าไปศึกษาต่อในระดับหลังปริญญาตรี พฤติกรรมของกลุ่มนี้ เพื่อเป็นนักการศึกษาและวิทยาศาสตร์ที่แท้จริง

2. พวกต่อต้านรุกราน (Nonconformist Subculture) นิสิตกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีความคิดอ่านเชิงวิชาการและสติปัญญาดีแต่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับทางมหาวิทยาลัยมักปลีกตัวออกห่าง มีแนวโน้มที่จะแสวงหาสิ่งที่มีความหมายเฉพาะต่อชีวิตเท่านั้น มีความสนใจเรื่องการประกอบอาชีพเพียงเล็กน้อย และไม่ชอบร่วมกิจกรรมนักศึกษา ลักษณะเด่นของกลุ่มนี้ คือ การแสดงความก้าวร้าว ไม่เห็นด้วย(Aggressive Nonconformist) โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการบริหารมหาวิทยาลัยชอบมีลีลาในการดำเนินชีวิต(Lifestyle) เป็นแบบของตนเอง ไม่พึงพอใจต่อองค์กรที่ตนเองสังกัดอยู่ ลักษณะนิสิตนักศึกษาที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้รวมเอาพวกที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปทัสถานของกลุ่มด้วย เช่น พวกฮิปปี(Hippies) พวกชอบใช้ชีวิตสนุกสนาน(Bohemians) การชอบเล่นการเมือง(Political Activist) พวกหัวกบฏ (Rebels) พวกวางเฉย(Apathetic Students) และพวกที่มีลักษณะแปลกไม่เหมือนนิสิตนักศึกษาทั่วไป(Alienated Students)

3. พวกที่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย(Collegiate Subculture) นิสิตนักศึกษา พวกนี้ส่วนใหญ่จะทำตัวจงรักภักดีต่อมหาวิทยาลัย และปฏิบัติสอดคล้องกับความต้องการของมหาวิทยาลัยจะไม่หมกมุ่นอยู่กับวิชาการ แต่จะนิยมใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ชอบเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษนอกเหนือหลักสูตรทุกอย่าง รวมทั้งกีฬาชอบการรวมกลุ่มมีมิตรสหายมากมาย ชอบเข้าสังคม

4. พวกตั้งใจศึกษาอบรมเพื่อการประกอบอาชีพ(Vocational Subculture) กลุ่มนี้ไม่ชอบการศึกษาเล่าเรียนในทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ต้องใช้สติปัญญาอย่างสูงและขณะเดียวกันก็ไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมของมหาวิทยาลัย แต่จะยอมรับว่าการศึกษาเล่าเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นการฝึกอบรมทางวิชาชีพ(On-the-job Training) อย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ปริญญาบัตร และเพื่อการปรับปรุงอาชีพหรือการงานที่ทำให้ดีขึ้นเหนือสิ่งอื่นใด กลุ่มนี้จะไม่ใส่ใจกับการออกความคิดเห็นการเรียนรู้เชิงวิชาการ กิจกรรมทางสังคม และกิจกรรมนอกหลักสูตร แต่มุ่งเพื่อพัฒนาตนเอง

คอฟแมน (Joseph Kauffman: อ้างถึงในวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2530) ได้ประมวลลักษณะนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยไว้ 6 ลักษณะ คือ

1. ผู้ที่เข้ามาศึกษาหาความรู้และมุ่งมั่นตกลงปลงใจในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งเขามีความเชื่อในศาสตร์นั้น ๆ นิสิต นักศึกษาอยากเห็นความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตจริงกับวิชาเรียนแต่มักจะผิดหวัง เพราะไม่พบเช่นนั้น
2. ต้องการแสวงหาความมั่นคงทางสังคม เพราะบางครั้งเมื่อเข้ามาในมหาวิทยาลัยก็เกิดความรู้สึกเหมือนคนหลงทาง การที่เข้ามาในมหาวิทยาลัยเพราะนึกว่าจะเห็นที่ที่ได้คลายความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับทางบ้าน พยายามห่างทางบ้านโดยต้องการอิสระ จึงต้องการคนที่จะช่วยสนองความต้องการทางจิต หากคนที่ถูกใจเป็นเพื่อน
3. เป็นคนมีอุดมคติและใจดี และบางครั้งสิ่งแวดล้อมภายในก็ทำลายอุดมคตินั้นเสีย เขาอยากที่จะช่วยคนอื่น และสนใจปัญหาของสังคม ซึ่งในด้านนี้มหาวิทยาลัยจะไม่ได้นึกถึงหรือเห็นความต้องการของเขา จึงไม่ได้คอยจัดประสบการณ์หรือเปิดโอกาสให้เขาได้ทดลองทำงานที่ใช้วิชาการที่เรียนอยู่ในห้องเรียนกับชีวิตประจำวัน
4. มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน แต่เพราะมีสิ่งยั่วยุรอบด้านที่ผลักดันให้หันเหทิศทางไปทางอื่น กิจกรรมต่าง ๆ ที่สนุกสนานกว่า ไม่ต้องกังวล เดือดร้อนใจ และได้รับการบีบคั้นจากการเรียน นักศึกษาบางคนตั้งความหวังในการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาไว้สูงมากเมื่อเข้ามาศึกษาแล้วไม่เป็นไปตามที่คาดหวังก็รู้สึกเสียใจ และผิดหวังมาก จึงหันความสนใจไปสู่ด้านอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งอาจนำไปสู่ปัญหาการเล่นการพนันและการติดยาเสพติด ซึ่งจะเป็นผลร้ายต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ

5. ต้องการค้นพบตนเอง นิสิตนักศึกษาต้องการเป็นตัวของตัวเอง แต่ส่วนใหญ่ไม่พอใจในความปรารถนาและทุกสิ่งในตนเองมากนัก นอกจากนี้ในการเรียนในระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาบางประเภทไม่ได้ช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้ค้นพบความสามารถของตนเองบางครั้งทำให้นิสิตนักศึกษาเข้าใจผิดว่าตัวเองโง่มาก เพราะเพียงสาเหตุจากการสอบไล่ตกเพียง 1 วิชาเท่านั้น จึงเป็นเหตุให้ไม่สามารถพัฒนาความสามารถด้านอื่น ๆ ขึ้นมาได้เลย

6. มีความขัดแย้ง และมีความเป็นปฏิปักษ์ต่อวิชาการบริหาร ลักษณะของนิสิตนักศึกษาในด้านนี้อาจเปลี่ยนไปในบางมหาวิทยาลัยที่เปิด โอกาสให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของมหาวิทยาลัยบ้าง โดยการมีนิสิตนักศึกษาตัวแทนที่มีส่วนร่วมในการบริหาร จะทำให้เขาได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเพราะเขาเชื่อว่า ผู้แทนของเขาต้องมีความภักดีต่อกลุ่ม ดังนั้นข้อมูลที่ได้ย่อมมีความเที่ยงตรงและสิ่งที่ตัวแทนเขาทำก็สนองต่อความต้องการของพวกเขาได้อย่างดี

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2524) ได้สรุปลักษณะธรรมชาติของนักศึกษา ดังนี้

1. แบ่งตามพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

1.1 นักศึกษาในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางและฐานะดี

1.2 นักศึกษาคณะส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางถึงยากจน

1.3 นักศึกษาเกษตรส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางถึงยากจน

2. แบ่งตามพื้นฐานทางจิตวิทยา

2.1 การพัฒนาการทางด้านร่างกายของนักศึกษาในระดับนี้จะมีความพร้อม ช่วยเหลือตนเองได้

2.2 ด้านจิตใจ มีนิสัยขี้ขลาดหรือขี้กลัวเห็นแต่การเรียนการสอนยังไม่เอื้ออำนวยในการแสดงออกมากนัก นอกจากนั้นนักศึกษาระดับนี้จะชอบการมีส่วนร่วมมีแรงจูงใจและอุดมคติสูง

2.3 ด้านสติปัญญา มีสติปัญญาฉลาดและฉลาดปานกลาง ส่วนนักศึกษาคณะสติปัญญาฉลาดระดับปานกลางส่วนใหญ่

2.4 พัฒนาการทางด้านสังคม จะชอบการรวมกลุ่ม มีการติดต่อสื่อสารกัน

2.5 ด้านบุคลิกภาพ เป็นไปตามค่านิยมของกลุ่มและเป็นไปตามภูมิภาค เช่นชาวใต้นักมีความกล้า เป็นต้น นอกจากนั้น นักศึกษาในระดับนี้มักไม่มีความกตริเริ่ม

2.6 การปรับตัว เป็นไปตามค่านิยม และมักมีปัญหาในเรื่องการปรับตัว

นอกจากนี้ โดยธรรมชาตินักศึกษาเป็นผู้มีสภาพอารมณ์ รุนแรง มีอุดมคติสูง อยากรู้ อยากรู้อยากเห็น เต็มใจที่จะทำงาน มีความรับผิดชอบต่อสังคม ชอบความยุติธรรม(วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา,1984)

ปทุมตรี พ่วงสุวรรณ (2523) ได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของนิสิต นักศึกษาในมหาวิทยาลัยว่า โดยทั่วไปนิสิตนักศึกษาจะมีอายุระหว่าง 17-21 ปี ซึ่งเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของวัยรุ่นตอนปลายสู่ผู้ใหญ่ตอนต้น และปัจจุบันนิสิตนักศึกษาต้องอยู่ในมหาวิทยาลัยที่ใหญ่ ทำให้ความสัมพันธ์ของนิสิตนักศึกษาระหว่างอาจารย์ลดลง หรือนิสิตนักศึกษากับกลุ่มเพื่อนลดลง นิสิตนักศึกษาจึงอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างว้าเหว่ และตัวใครตัวมัน ประกอบกับในปัจจุบันนิสิตนักศึกษามาจากครอบครัวชั้นกลาง และครอบครัวที่มีพื้นฐานยากจน ทำให้ความสัมพันธ์กับทางครอบครัวค่อนข้างห่างเหินเนื่องจากภาระในการประกอบอาชีพและบางคนต้องทำงานเก็บเงินเพื่อเรียนต่อด้วยและนักศึกษาเชื่อว่ามหาวิทยาลัยเป็นแหล่งที่พัฒนาอาชีพ ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพให้มีเหตุผล มีความสนใจในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์(2524) กล่าวว่าผู้เรียนในระดับอุดมศึกษามีช่วงอายุ 18-22 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่ครอบคลุมวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น วัยนี้เป็นวัยที่กำลังปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมต่าง ๆ เป็นวัยเริ่มต้น ด้วยความสับสน ยุ่งยาก และลังเล

นอกจากนี้ยังมีการใช้พฤติกรรมกรเข้าเรียนและการทำกิจกรรมมาแบ่งประเภทของนิสิตนักศึกษา(ทองเรียน อมรัชกุล, 2525) ดังนี้

1. กลุ่มที่เรียนอย่างเดียว นิสิตนักศึกษาเหล่านี้จะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับการศึกษาเล่าเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา มักจะอยู่ในห้องสมุดเวลามาที่มหาวิทยาลัยจะอุทิศให้กับตำราและคำสอนของครูอาจารย์
2. กลุ่มที่ไม่สนใจกับการศึกษาเล่าเรียน มักจะใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่กับกิจกรรม นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้จะเข้าไปเป็นผู้นำในองค์กรและชมรมต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา โดยส่วนใหญ่ นิสิตกลุ่มนี้จะมีความเห็นว่าการศึกษาเล่าเรียนที่แท้จริงนั้น มิใช่อยู่ในตำราและคำสอนของครูอาจารย์ แต่จะเกิดจากการที่ตนมีประสบการณ์ด้วยตนเอง
3. กลุ่มที่ดำเนินตามทางสายกลาง นิสิตกลุ่มนี้จะศึกษาเล่าเรียนจากตำราและคำสอนของครูอาจารย์ และการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

ทองเรียน อมรัชกุล(2525) ได้จำแนกนิสิต นักศึกษา เป็นชั้นปีที่เรียน ดังนี้

นิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นิสิตกลุ่มนี้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเพื่อหวัง(1) ความสำเร็จในเชิงวิชาการ สนใจการศึกษาหาความรู้ ความคิดต่าง ๆ (2) ต้องการความเข้าใจตนเอง เข้าใจปัญหาของโลก รวมทั้งแสวงหาเอกลักษณ์ของตน (3) แสวงหาฐานะส่วนตน (4) มีความเป็นมิตร ผูกพันอยู่กับเพื่อนและชอบรวมอยู่ในกลุ่ม และ (5) เป็นผู้ที่มีมนุษยธรรม สุภาพเรียบร้อย ให้ความคุ้มครองและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกทั่วไปของนิสิต นักศึกษา พวกนี้ในการเข้าไปศึกษาใน

มหาวิทยาลัย คือมีความรู้ระคนกันระหว่างความกลัวและความตื่นเต้น พวกนี้เข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทในมหาวิทยาลัย

นิสิต นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 ส่วนใหญ่แล้วนิสิต นักศึกษาพวกนี้จะเกิดความไม่พอใจมหาวิทยาลัย แต่บางกรณีเฉพาะนิสิต นักศึกษาก็เพียงแต่จะมีความเบื่อ และความรู้สึกเฉย ๆ ไม่ยินดียินร้ายต่อสภาพทั่วไปในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ก็เพราะพวกนี้ถูกทอดทิ้งและไม่ได้รับความเอาใจใส่จนเกิดความรู้สึกเองว่า ตนเองเป็นคนขาดความรับผิดชอบ คั่งนั้นทางออกของนิสิต นักศึกษาเหล่านี้ คือการริเริ่มสร้างความเป็นแบบแผนของกลุ่มย่อยขึ้นมาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมเพื่อนฝูงขึ้น(Peer Culture)

นิสิต นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 อันเนื่องมาจากการเป็นนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มาแต่เดิม นิสิตนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 ด้วยกันเอง จะมีความคิดเห็นแตกแยกออกไปจากกันน้อยมาก กล่าวคือ มีความคิดไปในแนวเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ มีค่านิยมคล้ายคลึงกัน และทุกคนจะมีส่วนร่วมในการการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ลักษณะที่คล้ายกันกับนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คือความไม่พอใจมหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ รวมทั้งวิพากษ์วิจารณ์มหาวิทยาลัยอย่างรุนแรงเช่นเคย

นิสิต นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 นิสิต นักศึกษาพวกนี้มีแนวโน้มที่จะหันความสนใจออกไปจากมหาวิทยาลัย เข้าจะมามีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เริ่มตั้งแต่ไม่สนใจ วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของนิสิตนักศึกษา(Student Culture) รวมทั้งไม่ยอมรับระเบียบประเพณีนิสิตนักศึกษาด้วยตนเอง โดยส่วนใหญ่แล้วจะสนใจเรื่องส่วนตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งชีวิตหลังสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยในระดับปริญญาตรีไปแล้ว

เอฟ อาร์ จีวันส์ และเอส ดี เทอร์เนอร์ (F.R. Jevons and H.D. Turner, 1972) กล่าวว่า ลักษณะนิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีดังนี้

1. มีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างมีวิจารณญาณ มีจุดมุ่งหมายและมีหลักเหตุผล
2. มีความสามารถในการนำข้อมูลและตั้งสมมติฐานต่าง ๆ แม้ว่าจะขัดแย้งกับความเชื่อที่เคยมีมาปรับปรุงให้เกิดความคิดก้าวหน้า
3. มีความตื่นตัวที่จะรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้อื่นอยู่เสมอ
4. มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพไม่ว่าการทำงานนั้นตนเองจะอยู่ในฐานะผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา
5. มีความสามารถในการนำข่าวสารและความคิดมาประสานกันเป็นอย่างดีและสามารถสรุปให้ผู้อื่นได้รับรู้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน
6. มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลและนำไปใช้แก้ไขข้อผิดพลาดของตนได้อย่างดี

อาร์เทอร์ คับเบิลยู ชิคเคอริง (Arthur W. Chickering, 1974) ได้กล่าวถึงลักษณะของ
 นิสิตนักศึกษาที่สมบูรณ์แบบมีลักษณะ 7 ประการ ได้แก่

1. การบรรลุถึงความมีประสิทธิภาพ
2. การควบคุมอารมณ์
3. การเป็นตัวของตัวเอง
4. การสร้างภาพพจน์เอกลักษณ์เฉพาะตน
5. การสร้างความสัมพันธ์ของตนอย่างชัดเจน
6. การวางวัตถุประสงค์ของตนอย่างชัดเจน
7. การพัฒนาบูรณาการ

ประกอบ กุปรีตน์ และจิคารัตน์ บุญนุช(ในวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, บรรณาธิการ
 2529) ได้รวบรวมลักษณะของนิสิต นักศึกษาไว้ 11 ประการ ดังนี้

1. สนใจใฝ่รู้
2. เล็งสู่วิชาการ
3. การงานเป็นหลัก
4. ผลักดันสังคม
5. สร้างสมคุณธรรมและศาสนา
6. ใฝ่หาความสนุก
7. ผูกพันประสานสังคม
8. สร้างสมตนเอง
9. นักเลงหัวไม้
10. พวกเขาไม่เอาไหนเลย
11. พวกเขาเพิกเฉยมีนชา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย(2536) วิเคราะห์การเลือกสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ ประเภทธรรมชาติ, ประเภทวัดหรือสถานที่ทางประวัติศาสตร์, ประเภทวัฒนธรรมท้องถิ่น, ประเภทศูนย์การค้า และประเภทสถานบันเทิงเรีงรรมณ์ โดยใช้แบบจำลองโลจิต พบว่า “นักท่องเที่ยวเพศชายจะเลือกแหล่งท่องเที่ยวประเภทบันเทิงเรีงรรมณ์มากกว่าเพศหญิง ซึ่งตรงข้ามกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่แต่งงานแล้วจะเลือกแหล่งท่องเที่ยวประเภทบันเทิงเรีงรรมณ์น้อยลงแต่เลือกประเภทศูนย์การค้ามากกว่ากลุ่มอื่น”

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(2537) ทำวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย” โดยสำรวจในประเด็น (1) ความถี่ของการท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ (2) จำนวนวันท่องเที่ยวในรอบปี และ (3) รายจ่ายการท่องเที่ยวของบุคคล โดยพื้นที่จังหวัดที่สำรวจ 5 ภาค คือ

1. ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ (จังหวัดศูนย์กลางการท่องเที่ยว) แพร่ นครสวรรค์
2. ภาคกลาง ได้แก่ ชลบุรี (จังหวัดศูนย์กลางการท่องเที่ยว) อ่างทองและราชบุรี
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น(จังหวัดศูนย์กลางการท่องเที่ยว)บุรีรัมย์ และหนองคาย
4. ภาคใต้ ได้แก่ สงขลา (จังหวัดศูนย์กลางการท่องเที่ยว) ตรังและสุราษฎร์ธานี
5. กรุงเทพมหานคร

ในจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 3,701 คน ร้อยละ 38.8 เป็นเพศชาย และร้อยละ 61.2 เป็น เพศหญิง ผู้ให้สัมภาษณ์มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป โดยร้อยละ 87.2 มีสถานภาพสมรส พบว่า “(1) ความถี่ของการท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวไทย โดยเฉลี่ย 4.0 ครั้งต่อปี ในแต่ละครั้งใช้เวลาเฉลี่ย 4.6 วัน หมายถึง จำนวนวันที่ท่องเที่ยวในรอบปีเท่ากับ 16.26 วัน และรายจ่ายการท่องเที่ยวของบุคคล เฉลี่ย 866 บาทต่อวัน (2)วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว เพื่อการพักผ่อน ร้อยละ 52.5 รองลงมาเป็นการเยี่ยมญาติ ร้อยละ 48.4 (3)แหล่งท่องเที่ยวที่นิยม คือ ศูนย์การค้า, วัด/วัง/อนุสาวรีย์, ภูเขา/น้ำตก/ป่า และทะเล คิดเป็นร้อยละ 62.9, 58.9, 52.1 และ 47.8 ตามลำดับ (4)แรงบันดาลใจในการเดินทางท่องเที่ยวเพราะเพื่อนและญาติชักชวน (5)การเลือกแหล่งท่องเที่ยวโดยให้ความสำคัญกับความสวยงามและความแปลกใหม่ของสถานที่เที่ยว(6) ช่วงเวลาที่นิยมเดินทางท่องเที่ยว นิยมเดินทางในช่วงปิดภาคเรียน เดือนเมษายน คิดเป็นร้อยละ 37.7 รองลงมาคือเดือนพฤศจิกายน คิดเป็น ร้อยละ 28 และอันดับสุดท้ายคือ เดือนตุลาคม คิดเป็น ร้อยละ 26

ร้อยโทหญิง เกิดศิริ เจริญวิศาลและจุฑามาศ จันทร์คนธ์(2539) ได้ศึกษาเรื่อง “ความเข้าใจแรงจูงใจการท่องเที่ยว: เพื่อส่งเสริมให้ไทยเที่ยวไทย” เพื่อหาแรงจูงใจและเหตุผลที่ทำให้คนไทยตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศและคุณลักษณะเด่นของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของ

ประเทศไทยที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวไทย โดยทำการสัมภาษณ์ ด้วยการใช้คำถามแบบคำถามปลายเปิด (Open End Question) ซึ่งใช้เก็บข้อมูลจำพวกข้อคิดเห็น ความรู้สึก ความสนใจ จำนวน 31 ตัวอย่าง แบ่งเป็น การสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างแน่นอน (Unstructured) จำนวน 16 ตัวอย่าง และมีโครงสร้างแน่นอน (Structured) จำนวน 15 ตัวอย่าง จากนั้นนำมาสรุปด้วยสถิติวิเคราะห์ค่าความถี่ผลปรากฏว่า (ตารางที่ 1-3)

ตาราง แจกแจงความถี่ของแรงผลักดันที่ทำให้เดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศ

แรงผลักดัน	ความถี่
ต้องการประสบการณ์และความแปลกใหม่	31
หาความรู้	31
ต้องการเป็นที่ยอมรับ	29
พักผ่อน	25
หลีกเลี่ยงความวุ่นวาย หาความเป็นส่วนตัว	13
ธุรกิจ	10
เยี่ยมญาติและเพื่อน	9
ซื้อของ	8
ศึกษาต่อ	6
ฉลองสมรส	2
เพื่อสุนทรียภาพ เก็บความประทับใจ	1

ตาราง แจกแจงความถี่ของที่ทำให้เดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศ

แรงดึง	ความถี่
การเดินทางและคมนาคมสะดวก	31
ความสะอาด	31
ทรัพยากรธรรมชาติสวยงาม ไม่มีมลภาวะ	31
ความปลอดภัย	29
เทคโนโลยีทันสมัย	25
แรงกระตุ้นจากสื่อต่าง ๆ	2

ตาราง แจกแจงความถี่ของจุดเด่นของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทย

จุดเด่น	ความถี่
ค่าใช้จ่ายไม่แพง	31
ความหลากหลายทางวัฒนธรรม	31
ปัญหาเรื่องภาษา	25
ท้องทะเลไทยสวยงามน่าท่องเที่ยว	21
มีบริการ 24 ชั่วโมงมากมาย	14
ความมีน้ำใจของคนไทย	12
ระยะเวลาในการวางแผนการเดินทาง	6
ความเป็นส่วนตัว	6

สมบัติ แซ่แซ่ (2539) ได้ศึกษาปัจจัยกำหนดอุปสงค์ที่มีต่อการบริการรูปแบบใหม่ที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่จะจัดนำเสนอ และ งานวิจัยของ ฌัฐกานต์ โรจนุตมะ ที่ศึกษาปัจจัยกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวในระยะต่าง ๆ และปัจจัยค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ในส่วนวิธีการศึกษา ทั้งคู่ใช้แบบจำลองโลจิสต์เป็นวิธีศึกษา สำหรับตัวแปรที่ใช้ ประกอบด้วยปัจจัยภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ รายได้ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา โดยสรุปแล้วปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้มีความสำคัญ ซึ่งสามารถบอกถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ ความมั่นคง และอำนาจการซื้อ ดังนี้

1. รายได้ ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญ โดยพบว่านักท่องเที่ยวมีความต้องการแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูงย่อมสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้บ่อยขึ้น และสามารถเลือกแหล่งท่องเที่ยวได้หลากหลายตามความต้องการ ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อยย่อมมีข้อจำกัดในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตามรายได้อาจจะไม่ใช่อุปสรรคสำหรับนักท่องเที่ยวที่เห็นว่าการท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็นของชีวิต เพราะถึงแม้นักท่องเที่ยวประเภทนี้จะมีรายได้น้อย แต่บางครั้งเพื่อแลกกับความพอใจที่ได้รับจากการท่องเที่ยว ก็สามารถจ่ายเงินมาก ๆ สำหรับการท่องเที่ยวได้เช่นกัน

2. อาชีพ พบว่านักท่องเที่ยวที่เป็นนักธุรกิจ หรือเป็นผู้บริหารอาจไม่มีเวลาสำหรับการท่องเที่ยวพักผ่อนมากนัก ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่เป็นนักศึกษาที่ยังไม่มีภาระรับผิดชอบมากนักสามารถเดินทางท่องเที่ยวบ่อยครั้ง และงานวิจัยของ ฌัฐกานต์ โรจนุตมะ ยังพบว่าแม่บ้านมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่ำกว่าผู้ประกอบการอาชีพอื่น ๆ

3. ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะสนใจด้านประวัติความเป็นมาของสถานที่ที่เข้าไปเที่ยว และใฝ่รู้ที่จะศึกษาวัฒนธรรมของชุมชนใหม่ ๆ ที่ไม่เคยพบมากกว่าที่จะเข้าไปท่องเที่ยวเพียงผ่านเท่านั้น นอกจากนี้ ตัวแปร อายุ เพศ และภูมิลำเนา ยังกำหนดพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวไว้ดังนี้

4. อายุ พบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยจะเลือกแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีอายุมากจะชอบแหล่งท่องเที่ยวในเมืองและแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

5. เพศ พบว่า เพศชายชอบการท่องเที่ยวผจญภัย ส่วนเพศหญิงชอบท่องเที่ยวในรูปแบบที่สะดวกสบายและเน้นความปลอดภัยมากกว่า

6. ภูมิลำเนา นักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในเขตหนาวจะชอบเดินทางไปท่องเที่ยวในเขตร้อน

สุริพร ภัทรพรนันท์(2541) ทำการสำรวจทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ใช้กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 390 คน พบว่าส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับปานกลาง และมีความรู้ในด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากกว่าการมีความรู้เรื่องการจัดการและการมีส่วนร่วมของประชาชน และยังพบว่าความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แตกต่างตามการศึกษาและสถานภาพสมรส แต่ไม่แตกต่างในด้าน เพศ อายุ ภูมิลำเนา อาชีพ รายได้ การได้รับข่าวสาร การมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม

ธวัชชัย รัตนช้อน(2542) ได้ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบนพื้นที่สูงโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จากการใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า ทางชุมชนชาวกะเหรี่ยงใช้กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์ฟื้นฟูธรรมชาติ ซึ่งมีการแบ่งภาระงานกันทำภายในเครือญาติ รายได้ที่เกิดขึ้นในระดับครัวเรือนสูงถึง ร้อยละ 80 ระดับกลุ่มอยู่ที่ ร้อยละ 15 และระดับชุมชนร้อยละ 5

ปวีณา โทนแก้ว(2542) ทำการวิจัยสำรวจหาปัจจัยที่กำหนดรูปแบบการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทย จำนวน 900 คน และนำค่าที่ได้มาวิเคราะห์โดยเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบถดถอยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ พบว่า ผู้หญิงซื้อของเก่งกว่าผู้ชาย ค่าใช้จ่ายขึ้นกับอายุ เมื่อนักท่องเที่ยวอายุมากขึ้นจะมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวสูงขึ้นอีก การศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตและอนุปริญญา จะมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่าระดับการศึกษาอื่น

บุญฉนิดา โสดา (2544) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอิสระชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยใช้ แบบจำลอง Multinomial Logit โดยใช้วิธี Maximum Likelihood พบว่า “กลุ่มนักท่องเที่ยวเป่า

หมายของกลุ่มประวัติศาสตร์ คือ กลุ่มผู้จัดการ-ผู้บริหาร/ผู้เชี่ยวชาญ-เทคนิค/ข้าราชการ-รัฐวิสาหกิจ/ทหาร กลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายของแหล่งวัฒนธรรมชุมชน คือ พนักงาน-กลุ่มลูกจ้าง กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มครอบครัว กลุ่มสตรี กลุ่มนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรป โอเชียเนีย และกลุ่มวัยเกษียณ กลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ คือนักท่องเที่ยวจากยุโรป โอเชียเนีย กลุ่มเยาวชน กลุ่มครอบครัว กลุ่มนักท่องเที่ยวนันทนาการ คือนักท่องเที่ยวที่เดินทางตามลำพัง และเดินทางมากับเพื่อน กลุ่มฮันนีมูน กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก กลุ่ม Business และกลุ่ม MICE(Meeting Intensive Conference Exhibition)

ฉันทิช วรรณถนอม(2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเลือกเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศและแนวโน้มของการตัดสินใจในการเลือกเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศครั้งต่อไป พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางเพื่อการพักผ่อน เหตุที่เลือกเนื่องจากมีปัจจัยจูงใจหลายประการ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวในเมืองไทยมีความหลากหลาย ส่วนข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก คือสื่อโทรทัศน์ นอกจากนี้ปัจจัยด้าน งบประมาณ ค่าครองชีพ วันพัก ระยะทาง การเตรียมตัว ความปลอดภัย ความสะดวกต่าง ๆ ยังส่งผลถึงความมั่นใจที่เลือกการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศครั้งต่อไป

ขวัญฤทัย บุญยะเสนา(2544) ทำการวิเคราะห์อุปสงค์การเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก เพื่อศึกษาถึงจากการปฏิบัติตามแนวทางของรัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยวว่ามีสภาพและปัญหาอย่างไร โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 230 คน มีนักท่องเที่ยวเพศชาย ร้อยละ 53.5 และเพศหญิงร้อยละ 46.5 จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวเป็นนิสิต นักศึกษา ท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง ส่วนการเดินทางมาที่อำเภออุ้มผาง จังหวัดเชียงใหม่เพื่อพักผ่อนและพักผ่อน ซึ่งส่วนใหญ่เดินทางเป็นกลุ่ม พักเฉลี่ย 3 คืน ส่วนรายจ่ายเฉลี่ยต่อวันอยู่ที่ 1,484.11 บาท โดยนักท่องเที่ยวให้ความเห็นว่า จะกลับมาเที่ยวที่อำเภออุ้มผางอีกครั้ง ทางสถิติยังพบความสัมพันธ์จากการวิเคราะห์แบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ(Multiple Regression Analysis) ว่าอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในด้านวันพักเฉลี่ยกับอายุจะมีการเปลี่ยนแปลงทิศทางตรงข้ามกัน แต่จำนวนวันหยุดเฉลี่ยในรอบหนึ่งปีและจำนวนครั้งเคยเดินทางมาอำเภออุ้มผางจะเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน

โถมยง โต้ะทองและคณะ(2545) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียง: กรณีศึกษาจังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ (1) สักยภาพในการนาร่องการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียง (2) ศึกษาและค้นหารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่เหมาะสม

กับจังหวัดเพชรบุรี (3) ค้นหารูปแบบการบริหารและจัดการที่มีคุณภาพในระดับจุลภาคและมหภาค (4) นำเสนอรูปแบบการจัดการที่มีความใกล้เคียงกันมากที่สุด เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการปรับใช้กับพื้นที่ วิธีการดำเนินการ ได้แก่ การสำรวจพื้นที่และข้อมูลเบื้องต้น การจัดเวทีสาธารณะ การกระตุ้นชุมชนโดยใช้กิจกรรม จากการดำเนินการวิจัยแล้วพบว่า อำเภอแต่ละแห่งมีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนสูง ส่วนความสามารถในการบริหารจัดการนั้นขึ้นอยู่กับระดับความสามารถของผู้นำ ซึ่งการจัดการในพื้นที่น่ารองควรมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแหล่งรวบรวมและให้ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

ศราวณี สุทธิพิทักษ์(2547) จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวไทยที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ในปี 2546 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสภาวะภายนอก เช่น ภาวะสงคราม โรคระบาด ที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศ และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวไทยเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด พบว่า ชาวกรุงเทพมหานครนิยมไปเที่ยวภาคเหนือมากที่สุด รองลงมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล และนิยมเดินทางทางรถยนต์ในช่วงปิดเทอมของนักเรียน นิสิต นักศึกษามากที่สุด ส่วนที่พักนัยพักที่โรงแรมหรือรีสอร์ท ในด้านปัจจัยภาวะสงครามและโรคระบาดนั้นมีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน และนโยบายด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยว การบริการข้อมูลข่าวสาร การคมนาคม ตลอดจนถึงการเข้าร่วมทุนกับเอกชน ด้านการพัฒนาส่งเสริมบุคลากรและการส่งเสริมธุรกิจภายในประเทศ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวก็มีผลต่อพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวอย่างเช่นกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

แฟลช(Flash, 1972) ได้ทำวิจัยเรื่อง "การสมัครใจเข้าร่วมนันทนาการของทหารผ่านศึกเวียดนามในโรงพยาบาลในเมืองวาโกและมลรัฐเท็กซัส" เพื่อการศึกษาความพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของทหารผ่านศึกในเวียดนาม โดยส่งแบบสอบถามไปยังทหารผ่านศึกเวียดนาม อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 103 คน ผลวิจัยพบว่า ทหารมีความพอใจที่จะเลือกเล่นบิลเลียดร้อยละ 32 ฟังเพลงขอดนัยมร้อยละจากเทปบันทึกเสียงร้อยละ 22 ฟังรายการวิทยุร้อยละ 21 ท่องเที่ยวทางน้ำละ 19 เล่นโบว์ลิ่งร้อยละ 17 ว่ายน้ำร้อยละ 17 ยิงปืนยาวร้อยละ 16 ดูโทรทัศน์ร้อยละ 16 ซิมบ้าร้อยละ 15 ยิงปืนร้อยละ 15 ฟังเพลงลูกทุ่งตะวันตกจากเทปบันทึกเสียงร้อยละ 14 ทำงานเกี่ยวกับเครื่องหนังร้อยละ 12 ร่วมสังสรรค์ ร้อยละ 12 เดินรำ ร้อยละ 12 เล่นเบสบอล ร้อยละ 11 เล่นซอฟบอลร้อยละ 11 เล่นโดมิโน ร้อยละ 11 และทำการศึกษาถึงระดับครอบครัวพบว่า มีความสัมพันธ์กับการเลือกด้วย"

สภาการท่องเที่ยวประเทศไทยแลนด์(1984) ได้เสนอการวิจัยเรื่อง การวางแผนการตลาดการท่องเที่ยวภายในประเทศ จากการอภิปรายนำเสนอในทุกรัฐของการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยแลนด์ด้วยกันกับคำแนะนำที่ยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคต พบว่า “ชาวนิวซีแลนด์เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ใน ปี 1982 มีรายได้กว่า 560 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มากกว่าการพักผ่อนที่บ้าน แสดงให้เห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจลอยตัว ซึ่งอย่างไรก็ตามสิ่งเหล่านี้เพื่อเพิ่มระดับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศ หากประชากรชาวนิวซีแลนด์ในช่วงเวลาหนึ่งไม่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดประชากรอย่างรวดเร็ว จะเปลี่ยนเป็นการรวมตัว การเปลี่ยนนี้จะมีอำนาจชักจูงความต้องการทางการตลาดเป็นจำนวนมหาศาลในยุคกลาง และอย่างไรก็เป็นอยู่กับการส่งเสริมการตลาด เนื่องด้วยวัยผู้ใหญ่และหน้าที่ในการเลี้ยงดูเด็กลดน้อยลง เพราะไม่ต้องการมีค่าใช้จ่ายที่มากกว่า ในวัยรุ่นก็เช่นกัน ก็เป็นไปได้ว่ามีการเพิ่มของรายรับมากขึ้น เขตการปกครองมักจะสร้างสิ่งใหม่และดำเนินในส่วนของการตลาดและการส่งเสริมการตลาดของการท่องเที่ยวภายในประเทศโดยการชนะปัญหาเรื่องการตลาดซึ่งจะมีมากและด้านการเงินไม่สามารถรองรับได้” และในปี 2004 สภาการท่องเที่ยวประเทศไทยแลนด์ ก็ได้ทำการวิจัยเพื่อสำรวจการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อวางแผนการตลาดการท่องเที่ยวถึงปี 2010 จากการวิจัยสามารถทำนายได้ว่า “การท่องเที่ยวภายในประเทศปี 2004 จะเพิ่มจาก 19.6 ล้านเที่ยว เป็น 21.6 ล้านเที่ยว ในปี 2010 โดยเพิ่มประมาณ 2 ล้านเที่ยว หรือร้อยละ 10.4 หรือเพิ่มเฉลี่ย ร้อยละ 1.4 ในหนึ่งปี (1) วันพักค้างคืนเฉลี่ยจะลดลงอย่างต่อเนื่องจาก 3.08 คืนต่อครั้งของการท่องเที่ยว ในปี 2004 เป็น 2.98 คืนต่อครั้งของการท่องเที่ยวในปี 2010 ลดลงร้อยละ 3.4 (2) การพักในระยะยาวสำหรับการท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6 จาก 60.4 ล้าน ในปี 2004 เป็น 64.4 ล้าน ในปี 2010 (3) รายจ่ายเฉลี่ยต่อคืนต่อครั้งจะมีเพิ่มขึ้นจาก 89 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2004 เป็น 121 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2010 เพิ่มขึ้นร้อยละ 35.3 (4)รายจ่ายรวมของการท่องเที่ยวภายในประเทศต่อครั้งเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 44.2 จาก 5.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2004 เป็น 7.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2010 (5) การท่องเที่ยวภายในประเทศตอนกลางวันเพิ่มจาก 40.1 ล้านในปี 2004 เป็น 42 ล้านในปี 2010 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6 (6)รายจ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อครั้งเพิ่ม ร้อยละ 30.7 จาก 76 ล้านดอลลาร์ ในปี 2004 เป็น 100 ล้านดอลลาร์ในปี 2010 (7)รายจ่ายเฉลี่ยของการท่องเที่ยวกลางวันเพิ่มจาก 3.1 ล้านดอลลาร์ในปี 2004 เป็น 4.2 ล้านดอลลาร์ในปี 2010 เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.8

โรสกี (Roski,1989) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “กีฬาและสุขภาพที่เกี่ยวกับคุณค่าและผลย้อนกลับที่เกิดขึ้นในกิจกรรมการออกกำลังกายของเด็กวัยรุ่นในระหว่างเวลาว่าง” ผู้วิจัยได้ศึกษาสำรวจทางด้านกีฬาเกี่ยวกับวัยรุ่น เด็กวัยรุ่นที่มีความคิดเห็นว่า การที่มีสุขภาพดีและสมรรถภาพทางกายที่คืบหน้าเป็นพวกที่เล่นกีฬา ความเปลี่ยนแปลงทางสุขภาพที่เกิดขึ้นจะลดลงโดยเกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะเล่นกีฬาซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ตามลำดับคือ สมรรถภาพทางกายการเข้าร่วมกีฬาในฐานะต่าง

ๆ บรรยากาศในครอบครัว ในชั้นเรียน และในการทำงานเป็นหมู่คณะ ผลการวิจัยทั้งหมดที่เกิดขึ้นคือ สาเหตุที่ชอบเล่นกีฬาของวัยรุ่นและกิจกรรมการออกกำลังกายที่ทำให้พอใจในเวลาว่าง

ลูซ่า, ไคแอกเน่, แกน, และเฮนริง (Luzar, Diagne, Gan and Henring, 1994) ได้ศึกษาถึงปัจจัยในการกำหนดการท่องเที่ยวยุโรปในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติในรัฐหลุยส์เซียน่า ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้แบบจำลอง Multinomial Logic พบว่า “ผู้ที่มีความสนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมมีความน่าจะเป็นที่จะท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติของรัฐหลุยส์เซียน่า ประเทศสหรัฐอเมริกา”

นิรันดร ทัพชัย และวาริเชก (Nirundon Thapachai and Waryzak, 1997) ที่ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในด้านการท่องเที่ยว โดยศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทย โดยข้อมูลเป็นแบบตัดขวาง จำนวน 400 ตัวอย่าง โดยสัมภาษณ์นักศึกษา Victoria University of Technology ที่ไม่เคยเดินทางไปประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยมาก่อน พบว่า “ความสามารถในการตอบสนองที่ดีเป็นปัจจัยที่มีผลอย่างมากต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวซึ่งเป็นผลมาจากอิทธิพลของกลุ่มในการยอมรับแหล่งท่องเที่ยว และในด้านแหล่งท่องเที่ยวการวิจัยยังพบอีกว่าประเทศไทยมีความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว ส่วนสหรัฐอเมริกามีความสะดวกในเรื่องการคมนาคม”

ไทเดสเวลล์ และฟอล์กเนอร์ (Tideswell and Faulkner, 1999) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ ในรัฐควีนแลนด์ ประเทศออสเตรเลีย โดยการทำการศึกษาด้วยวิธีการวิเคราะห์ค่าถดถอย (Regression Analysis) จากนักท่องเที่ยวจำนวน 2,280 คน พบว่า “ถ้านักท่องเที่ยวมีประสบการณ์การท่องเที่ยวในประเทศออสเตรเลียมาก่อน และเคยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว จะทำให้นักท่องเที่ยวแวะชมสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มากขึ้น”

โลว์ (Low, 2002) ได้สำรวจสถิตินักกีฬาและผู้เข้าชมกีฬา เดอะ นิวซีแลนด์มาสเตอร์เกมส์ จากปี 1994 - 2002 พบว่าจำนวนผู้เข้าร่วมที่เป็นเจ้าบ้านกับแขกผู้มาร่วมชมกีฬามีอัตราส่วนต่างน้อยลง โดยในปี 1994 พบว่าแตกต่างกัน ร้อยละ 20 ส่วนในปี 2002 พบว่าแตกต่างกันเพียง ร้อยละ 8 แสดงว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นที่นิยมมากขึ้น ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านการคมนาคม อาหารและเครื่องดื่ม ที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ก็มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย และ โอกาสในการลงทุนในเศรษฐกิจแนวใหม่คือทางด้านการกีฬากำลังเป็นที่น่าสนใจของทุกฝ่าย

ชินอย สาจนะ (Shenoy Sajna, 2005) จากการศึกษาความแตกต่างของรสชาติอาหารที่นักท่องเที่ยวรับประทาน มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาปรับปรุงระดับรสชาติของอาหารที่นักท่องเที่ยวบริโภค (2) พัฒนาคความหลากหลายของอาหาร (3) จัดหมวดหมู่ของอาหารสำหรับนักท่องเที่ยว

เที่ยว และ (4) ทดสอบการใช้กรอบแนวคิดด้านการท่องเที่ยวเพื่อการรับประทานอาหาร (Food Tourism) โดยศึกษาพฤติกรรมการรับประทานอาหารและเครื่องดื่มของนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวจาก 4 ใน 6 ภูมิภาคชายฝั่งของเซาธ์ โคโลไรนาระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนตุลาคม 2004 รวมทั้งสิ้น 21 แห่ง เก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์(E-mail) แล้วให้ตอบกลับ จากกลุ่มตัวอย่าง 830 คน ได้รับกลับคืนมา 349 คน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชายร้อยละ 38.1 เป็นหญิง ร้อยละ 61.9 และมีสถานภาพแต่งงาน ร้อยละ 77.4 ส่วนอายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ 49.7 ปี ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมด้านอาหารที่พบมากที่สุด ได้แก่ การซื้ออาหารกลับไปรับประทานที่พัก คิดเป็นร้อยละ 0.70 รองลงมาเป็นรับประทานอาหารที่งานเทศกาลอาหาร คิดเป็นร้อยละ 0.65 และกลุ่มตัวอย่างยังมีการซื้ออาหารและวัตถุดิบไปปรุงเองที่ที่พัก ซื้ออาหารจากไร่ของเกษตรกร ดูการสาธิตการทำอาหาร ซื้ออุปกรณ์ทำครัวกลับไปพัก จัดเตรียมสถานที่สำหรับการประกอบอาหารตามประเพณี รับประทานอาหารที่ร้านอาหารใกล้ที่พัก นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมการรับประทานอาหารเมื่อค่ำที่ร้านอาหารของนักท่องเที่ยวมีความต้องการรับประทานอาหารเช้า ร้อยละ 0.8 รองลงมาเป็นอาหารขบขันของร้าน และอื่น ๆ ได้แก่ การให้บริการอาหารพิเศษของร้าน และการไปรับประทานอาหารตามข้างทาง ในด้านเครื่องดื่ม นักท่องเที่ยวนิยมดื่มเครื่องดื่มจากผู้ผลิตโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 0.85 รองลงมาเป็นเครื่องดื่มในร้านเหล้า คิดเป็นร้อยละ 0.73 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการรับประทานอาหาร การใช้บริการ และ เครื่องดื่มไม่มีความแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาไทย ปี 2548 ในสถาบันอุดมศึกษารัฐบาลและเอกชน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ซึ่งในแบบสอบถามนั้นมีคำถามในส่วนที่เป็นการเก็บข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และคำถามส่วนที่เป็นการเก็บข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งกำหนดแนวทางการศึกษา ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษารัฐบาลและเอกชนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีสถานภาพเป็นนิสิตนักศึกษา ในปีการศึกษา 2548 จำนวน 1,495,968 คน

ตาราง จำนวนสถาบันและจำนวนนักศึกษาระดับอุดมศึกษารัฐบาลและเอกชนในประเทศไทย

ประเภทกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา	จำนวนสถาบันทั้งหมด	จำนวนสถาบันที่ส่งข้อมูล	จำนวนสถาบันที่ยังไม่ส่งข้อมูล	จำนวนนักศึกษา
กลุ่มมหาวิทยาลัยรัฐ	66	59	7	1,357,149
กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน	61	33	28	138,829
รวมทั้งหมด	127	92	35	1,495,978

(ฐานข้อมูลรายบุคคลนักศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2548)

การสุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรวิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรตามแนวคิดของทาโร ยามานะ(Taro Yamane, 1973)

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนประชากรนิสิต นักศึกษา ปี 2548 ในมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชนรวมกัน เท่ากับ 1,495,968 คน ซึ่งพิจารณาว่าจะให้ความเชื่อมั่นเป็น 95 % และความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง เป็น $\pm 5\%$ (0.05)

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ

$$n = \frac{1,495,978}{1 + (1,495,978)(0.05)^2}$$

$$n = \frac{1,495,978}{1 + 3739.945}$$

$$n = 399.89 \approx 400$$

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ 400 คน เพื่อใช้อ้างอิงถึงกลุ่มประชากรนิสิตนักศึกษาและเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยผู้วิจัยจึงกำหนดการเก็บข้อมูลวิจัย ทั้งหมด 11 มหาวิทยาลัย แห่งละ 100 คน เป็น 1,100 คน จาก 4 ภูมิภาค

การสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) (สุชาติ บวรกิตติวงศ์, 2546) ดังนี้

1. แบ่งประเทศไทยออกเป็น 1 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานครและอีก 4 ภาค ได้แก่ ภาคกลาง, ภาคเหนือ, ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,2537)
2. ทำการเลือกสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้แผนการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดย 1 ภาคประกอบด้วยมหาวิทยาลัยรัฐบาล 1 แห่งและมหาวิทยาลัยเอกชน 1 แห่ง (เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นแหล่งศูนย์กลางทางการศึกษาและมีความหนาแน่นของมหาวิทยาลัยมากกว่าภาคอื่นจึงทำการสุ่มเลือกสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 แห่ง) ดังนี้

2.1 กรุงเทพมหานคร-จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีปทุม.

2.2 ภาคกลาง-มหาวิทยาลัยบูรพา*, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

(*แบ่งตามศูนย์การท่องเที่ยวของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเดิม ซึ่งใช้เมืองพัทยาเป็นศูนย์การท่องเที่ยวภาคกลาง)

2.3 ภาคเหนือ-มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยพายัพ

2.4 ภาคใต้- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

2.5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ- มหาวิทยาลัยขอนแก่น, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

3.เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 11 แห่ง แห่งละ 100 คน รวม 1,100 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างตามสะดวก(Convenience Sampling Method)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เรื่อง สภาพและปัญหาการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิต นักศึกษา ในปี 2548 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ภูมิลำเนา เพศ อายุ ชั้นปี คณะ มหาวิทยาลัย รายได้ ข้อมูลการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว จำนวนคืนที่พักเฉลี่ย ที่พัก พาหนะ มีลักษณะเป็นแบบเดิมและทำเครื่องหมายเลือก

ตอนที่ 2 สภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ เป็นคำถามปลายเปิดที่ใช้ถามถึงสภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ที่เกี่ยวกับข้อมูลเท็จจริงของแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Attractions) สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (Infra-Structures) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว (Super-Structures) การเดินทางคมนาคม (Transportation) แหล่งที่พัก (Accommodation) การบริโภคอาหารและเครื่องดื่ม (Foods and Beverage) การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว (Tourism Information and Tourism Services) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert-Type) (Isaac and Michael, 1983) ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

5	หมายถึง	ดีมากที่สุด
4	หมายถึง	ดีมาก
3	หมายถึง	ดีปานกลาง
2	หมายถึง	ดีน้อย
1	หมายถึง	ดีน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ เป็นคำถามปลายเปิดเสนอแนะเกี่ยวกับผลจากการใช้บริการแหล่งท่องเที่ยว(Tourism Attractions) สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (Infra-Structures) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว (Super-Structures) การเดินทางคมนาคม (Transportation) แหล่งที่พัก (Accommodation) การบริโภคอาหารและเครื่องดื่ม (Foods and Beverage) การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว (Tourism Information and Tourism Services) มีลักษณะเป็นคำถามเสนอแนะ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างต้องเขียนปัญหาที่พบจากการเดินทางท่องเที่ยวและข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหาที่พบ

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีการดำเนินการอย่างพัฒนาเครื่องมือวิจัยอย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างเครื่องมือวิจัยจากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา(Content Validity)
2. นำเครื่องมือวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน
3. พัฒนาปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
4. นำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือจากการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา; r (Alpha Coefficient's) (Cronbach, 2002) ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

$$\text{สูตร} \quad r_{tt} = K \left[\frac{S^2}{K-1} \right]$$

เมื่อ K = จำนวนข้อของแบบสอบถามนั้น
 S^2 = ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ผลจากการทดสอบ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .97 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ สามารถนำไปใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยมีการดำเนินการดังนี้

1. ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยวิธีต่าง ๆ
 - 2.1 ขอความร่วมมือกับทางหน่วยวิจัยของมหาวิทยาลัยนั้น ให้เก็บข้อมูลให้แล้วดำเนินการส่งกลับผู้วิจัยทางไปรษณีย์
 - 2.2 อาสาสมัครในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลแล้วดำเนินการส่งกลับผู้วิจัยทางไปรษณีย์
 - 2.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ และร้อยละ(Percentage) ส่วนด้านสภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นการวิเคราะห์ทางสถิติโดยหาความแตกต่างระหว่างมหาวิทยาลัย (รัฐบาลและเอกชน) วิเคราะห์โดยเทคนิค t-test มัชฌิมเลขคณิต (Mean; \bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation; S.D.) และหาความแตกต่างระหว่างภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานคร, ภาคเหนือ, ภาคใต้, ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์โดยเทคนิคการหาความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance; ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe' Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา ในปี 2548 วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในลักษณะตารางประกอบความเรียง ออกเป็น 3 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยสถิติภาคบรรยาย (Descriptive Statistics)

ตอนที่ 2 สภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ วิเคราะห์ด้วยจำนวนและร้อยละ

2.1 หากความแตกต่างระหว่างมหาวิทยาลัย(รัฐบาลและเอกชน) วิเคราะห์โดยเทคนิค Independent-Sample t-test

2.2 หากความแตกต่างระหว่างภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานคร, ภาคเหนือ, ภาคใต้, ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์โดยเทคนิคการหาความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way analysis of variance)

ตอนที่ 3 ปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ วิเคราะห์ด้วยสถิติภาคบรรยาย (Descriptive Statistics)

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของตอบแบบสอบถาม

จากการสำรวจข้อมูลของนิสิตนักศึกษานิสิตนักศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชน ซึ่งเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ในปี 2548 จำนวน 1100 คน ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลภูมิสำเนา เพศ ชั้นปี สาขาวิชาที่ศึกษา รายได้ต่อเดือนของนิสิตนักศึกษาและผู้ปกครอง รวมทั้งคืนพักผ่อน จำนวนคนที่ท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ พักแกล้ง และได้ แสดงว่า

ตารางที่ 1 จังหวัดที่เป็นภูมิสำเนาเดิมของนิสิตนักศึกษา

จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ	จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	173	15.7	ศรีสะเกษ	8	0.7
เชียงใหม่	104	9.5	แพร่	7	0.6
สงขลา	80	7.3	ยะลา	7	0.6
นครราชสีมา	80	7.3	ฉะเชิงเทรา	6	0.5

จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ	จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ
นครศรีธรรมราช	36	3.3	ประจวบคีรีขันธ์	6	0.5
ชลบุรี	34	3.1	พะเยา	6	0.5
ขอนแก่น	33	3.0	ยโสธร	6	0.5
เขียงราช	26	2.4	นครนายก	5	0.5
พัทลุง	24	2.2	เพชรบุรี	5	0.5
นนทบุรี	21	1.9	อ่างทอง	5	0.5
ลำปาง	19	1.7	น่าน	5	0.5
บุรีรัมย์	19	1.7	กระบี่	5	0.5
อุบลราชธานี	19	1.7	กาฬสินธุ์	5	0.5
ลำพูน	18	1.6	มุกดาหาร	5	0.5
ร้อยเอ็ด	17	1.5	ราชบุรี	4	0.4
สมุทรปราการ	15	1.4	ลพบุรี	4	0.4
ชัยภูมิ	15	1.4	พิจิตร	4	0.4
สุรินทร์	15	1.4	พิษณุโลก	4	0.4
อุดรธานี	14	1.3	สุโขทัย	4	0.4
นครปฐม	13	1.2	สกลนคร	4	0.4
สุราษฎร์ธานี	12	1.1	หนองบัวลำภู	4	0.4
ปราจีนบุรี	11	1.0	กาญจนบุรี	3	0.3
สระบุรี	11	1.0	ชัยนาท	3	0.3
ศรีสะเกษ	11	1.0	สมุทรสงคราม	3	0.3
ปัตตานี	11	1.0	สมุทรสาคร	3	0.3
ภูเก็ต	11	1.0	สระแก้ว	3	0.3
มหาสารคาม	11	1.0	ตราด	3	0.3
หนองคาย	11	1.0	เพชรบูรณ์	3	0.3
สุพรรณบุรี	10	0.9	แม่ฮ่องสอน	3	0.3
เลย	10	0.9	อุตรดิตถ์	3	0.3
พระนครศรีอยุธยา	9	0.8	พังงา	3	0.3
ระยอง	9	0.8	นครพนม	3	0.3
นราธิวาส	9	0.8	จันทบุรี	2	0.2
ปทุมธานี	8	0.7	อุทัยธานี	2	0.2

จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ	จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ
นครสวรรค์	8	0.7	ระนอง	2	0.2
ชุมพร	8	0.7	อำนาจเจริญ	2	0.2
สตูล	8	0.7	กำแพงเพชร	1	0.1
อื่น ๆ	จำนวน 6 ร้อยละ 0.5				
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 1100 ร้อยละ 100.0				

จากตารางที่ 1 แสดงว่าจากนิสิตนักศึกษา จำนวน 1,100 คน ที่ตอบแบบสอบถามมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยทั้งหมด โดยไม่ตอบข้อนี้จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ที่ตอบแบบสอบถามในข้อนี้จำนวน 1,094 คน คิดเป็นร้อยละ 99.5 ได้แก่ กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 15.7 เชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 9.5 นครราชสีมาและสงขลา คิดเป็นร้อยละ 7.3 เท่ากัน นครศรีธรรมราช คิดเป็นร้อยละ 3.3 ชลบุรี คิดเป็นร้อยละ 3.1 ขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 3.0 เชียงราย คิดเป็นร้อยละ 2.4 พัทลุง คิดเป็นร้อยละ 2.2 นนทบุรี คิดเป็นร้อยละ 1.9 ลำปาง นุรีรัมย์ และอุบลราชธานี คิดเป็นร้อยละ 1.7 เท่ากัน ลำพูน คิดเป็นร้อยละ 1.6 ร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ 1.5 สมุทรปราการ ชัยภูมิ และสุรินทร์ คิดเป็นร้อยละ 1.4 เท่ากัน อุตรธานี คิดเป็นร้อยละ 1.3 นครปฐม คิดเป็นร้อยละ 1.2 สุราษฎร์ธานี คิดเป็นร้อยละ 1.1 ปราจีนบุรี สระบุรี ตรัง ปัตตานี ภูเก็ต มหาสารคาม และหนองคาย คิดเป็นร้อยละ 1.0 สุพรรณบุรีและเลย คิดเป็นร้อยละ 0.9 พระนครศรีอยุธยา ระยอง และนราธิวาส คิดเป็นร้อยละ 0.8 ปทุมธานี นครสวรรค์ ชุมพร สตูล และศรีสะเกษ คิดเป็นร้อยละ 0.7 แพร่ และยะลาคิดเป็นร้อยละ 0.6 ฉะเชิงเทรา ประจวบคีรีขันธ์ พะเยา ยโสธร นครนายก เพชรบุรี อ่างทอง น่าน กระบี่ กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร คิดเป็นร้อยละ 0.5 ราชบุรี ลพบุรี พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย สกลนคร และหนองบัวลำภู คิดเป็นร้อยละ 0.4 กาญจนบุรี ชัยนาท สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระแก้ว ตราด เพชรบูรณ์ แม่ฮ่องสอน อุตรดิตถ์ พังงา และนครพนม คิดเป็นร้อยละ 0.3 จันทบุรี อุทัยธานี ระนอง และอำนาจเจริญ คิดเป็นร้อยละ 0.2 และกำแพงเพชรคิดเป็นร้อยละ 0.1

ตารางที่ 2 เขตที่อยู่อาศัยปัจจุบันของนิสิตนักศึกษา

ที่อยู่ปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ในเขตเทศบาล	670	60.9
นอกเขตเทศบาล	413	37.5
อื่น ๆ	17	2.6
รวม	1100	100.0

จากตารางที่ 2 แสดงว่า จำนวนของนิสิตนักศึกษาที่มีเขตที่อยู่อาศัยปัจจุบันอยู่ในเขตบริการของเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 60.9 และมีเขตอาศัยที่อยู่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 37.5

ตารางที่ 3 เพศของนิสิตนักศึกษา

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	659	59.9
ชาย	433	39.4
อื่น ๆ	8	0.7
รวม	1100	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.9 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.4

ตารางที่ 4 อายุของนิสิตนักศึกษา

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
23 ปีหรือมากกว่า	98	8.9
22 ปี	198	18.0
21 ปี	182	16.5
20 ปี	248	22.5
19 ปี	277	25.2
18 ปี	90	8.2
17 ปีหรือน้อยกว่า	6	0.5
อื่น ๆ	1	0.2
รวม	1100	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงว่า กลุ่มอายุของนิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามที่มากที่สุด ได้แก่ กลุ่มอายุ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.2 รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 20 ปี ร้อยละ 22.5 และกลุ่มอายุที่ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด ได้แก่ กลุ่มอายุ 17 ปีหรือน้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 0.5

ตารางที่ 5 ชั้นปีที่กำลังศึกษาของนิสิตนักศึกษา

ชั้นปี	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 5 ขึ้นไป	9	1.0
ชั้นปีที่ 4	234	21.3
ชั้นปีที่ 3	258	23.5
ชั้นปีที่ 2	246	22.4
ชั้นปีที่ 1	348	31.6
อื่น ๆ	5	0.2
รวม	1100	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ชั้นปีที่กำลังศึกษาของนิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 31.6 รองลงมาชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 23.5 และชั้นปีที่ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด ได้แก่ ชั้นปีที่ 5 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.1

ตารางที่ 6 สาขาวิชาที่นิสิตนักศึกษากำลังศึกษา

สาขาวิชา	จำนวน	ร้อยละ
สังคมศาสตร์	543	49.4
วิทยาศาสตร์	271	24.6
วิทยาศาสตร์สุขภาพประยุกต์	173	15.7
มนุษยศาสตร์	87	7.9
อื่น ๆ	26	2.4
รวม	1100	100.0

จากตารางที่ 6 แสดงว่า สาขาวิชาที่นิสิตนักศึกษากำลังศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ได้แก่ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 49.4 รองลงมาเป็นสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 24.6 และสาขาวิชาที่นิสิตนักศึกษากำลังศึกษาที่ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด ได้แก่ สาขาวิชามนุษยศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 7.9

ตารางที่ 7 ประเภทของมหาวิทยาลัยที่นิสิตนักศึกษากำลังศึกษาอยู่

มหาวิทยาลัย	จำนวน	ร้อยละ
รัฐบาล	600	54.5
เอกชน	500	45.5
รวม	1100	100.0

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ประเภทมหาวิทยาลัยที่นิสิตนักศึกษากำลังศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ได้แก่ มหาวิทยาลัยรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 54.5 และรองลงมาเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน คิดเป็นร้อยละ 45.5

ตารางที่ 8 ช่วงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนิสิตนักศึกษา

รายได้(บาทต่อเดือน)	จำนวน	ร้อยละ
12,001 ขึ้นไป	15	1.5
9,001-12,000	68	6.2
6,001-9,000	135	12.3
3,001-6,000	357	32.5
1,001-3,000	216	19.6
อื่น ๆ	309	28.0
รวม	1100	100.0

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ช่วงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ช่วง 3001-6000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาเป็นช่วง 1001-3000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 19.6 และรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยที่ได้น้อยที่สุด ได้แก่ ช่วง 12,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.5

ตารางที่ 9 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองของนิสิตนักศึกษา

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
100,001 ขึ้นไป	30	2.7
80,001-100,000	40	3.6
60,001-80,000	36	3.2
40,001-60,000	163	14.8
20,001-40,000	271	24.7
1-20,000	420	38.2
อื่น ๆ	140	12.8
รวม	1100	100.0

จากตารางที่ 9 แสดงว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามที่ได้รับมากที่สุด ได้แก่ ช่วง 1-20,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาเป็นช่วง 20,001-40,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 24.7 และรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยที่ได้น้อยที่สุด ได้แก่ ช่วง 100,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.7

ตารางที่ 10 แหล่งรายได้ต่อเดือนของนิสิตนักศึกษา(สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

แหล่งรายได้	จำนวน	ร้อยละ
พ่อแม่/ผู้ปกครอง	1007	82.3
ทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล	87	7.1
ทำงานเอง	76	6.2
พี่น้อง	40	3.3
ญาติ	11	0.9
เพื่อน	2	0.2
รวม	1100	100.0

จากตารางที่ 10 แสดงว่า แหล่งรายได้ต่อเดือนของนิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ มาจากพ่อแม่/ผู้ปกครองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.3 รองลงมาเป็นทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 7.1 และแหล่งรายได้ที่ได้น้อยที่สุด ได้แก่ จากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ตารางที่ 11 จำนวนครั้งเฉลี่ยต่อปีที่นิสิตนักศึกษาเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

จำนวนครั้งเฉลี่ยต่อปี	จำนวน	ร้อยละ
21 ครั้งต่อปี ขึ้นไป	6	0.6
16-20 ครั้งต่อปี	4	0.4
11-15 ครั้งต่อปี	5	0.5
6-10 ครั้งต่อปี	80	7.2
1-5 ครั้งต่อปี	974	88.5
อื่น ๆ	31	2.8
รวม	1100	100.0

จากตารางที่ 11 แสดงว่า จำนวนครั้งเฉลี่ยต่อปีในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ จำนวน 1-5 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 88.5 รองลงมาเป็น 6-10 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 7.2 และน้อยที่สุด ได้แก่ จำนวน 16-20 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 0.4

ตารางที่ 12 จำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ

จำนวนผู้ร่วมเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
41 คน ขึ้นไป	6	0.6
31-40 คน	2	0.2
21-30 คน	8	0.7
11-20 คน	41	3.7
2-10 คน	987	89.7
เดินทางคนเดียว	39	3.5
อื่น ๆ	17	1.6
รวม	1100	100.0

จากตารางที่ 12 แสดงว่า จำนวนผู้ที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวแบบหมู่คณะมีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ จำนวน 2-10 คน คิดเป็นร้อยละ 89.7 รองลงมาเป็นจำนวน 11-20 คนคิดเป็นร้อยละ 3.7 และน้อยที่สุด ได้แก่ จำนวน 31-40 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ตารางที่ 13 จำนวนคืนพักเฉลี่ยต่อปีในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

จำนวนคืนพักเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
13 คืน ขึ้นไป	2	0.2
10-12 คืน	3	0.3
7-9 คืน	22	2.0
4-6 คืน	60	5.5
1-3 คืน	786	71.5
ไม่ได้ค้างคืน	222	20.2
อื่น ๆ	5	0.3
รวม	1100	100.0

จากตารางที่ 13 แสดงว่า จำนวนคืนพักเฉลี่ยต่อปีที่มากที่สุด ได้แก่ จำนวน 1-3 คืน คิดเป็นร้อยละ 71.5 รองลงมาเป็นจำนวน 4-6 คืนคิดเป็นร้อยละ 5.5 และน้อยที่สุด ได้แก่ จำนวน 13 คืน ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.2

ตารางที่ 14 แหล่งที่พักที่นิสิตนักศึกษาเลือกพักค้างคืนในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ (ตอบได้หลายข้อ)

ที่พัก	จำนวน	ร้อยละ
โรงแรม	464	35.3
พักบ้านญาติ/เพื่อน	330	25.1
รีสอร์ท	225	17.1
บ้านเช่า	85	6.5
ค่ายพักแรม	76	5.8
เกสเฮาส์	50	3.8
เต็นท์	47	3.6
อื่น ๆ ได้แก่ โรงเรียน บ้านพักตากอากาศ วัด บ้านพัก เยาวชนคอน โคมินิยม	37	2.8
รวม	1314.0	100.0

จากตารางที่ 14 แสดงว่า แหล่งที่พักที่นิสิตนักศึกษาเลือกพักค้างคืนพักมากที่สุด ได้แก่ โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาเป็นการพักบ้านญาติ/เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 25.1 และน้อยที่สุด ได้แก่ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.8

ตารางที่ 15 ยานพาหนะที่นิสิตนักศึกษาใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ(ตอบได้หลายข้อ)

ยานพาหนะ	จำนวน	ร้อยละ
รถยนต์ส่วนตัว	723	57.9
รถโดยสารประจำทาง	323	25.9
รถเช่า	162	13.0
แท็กซี่	40	3.2
รวม	1248	100.0

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ยานพาหนะที่นิสิตนักศึกษาใช้มากที่สุด ได้แก่ รถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 57.9 รองลงมาเป็นรถโดยสารประจำทาง คิดเป็นร้อยละ 25.9 และน้อยที่สุด ได้แก่ รถแท็กซี่ คิดเป็นร้อยละ 3.2

ตารางที่ 16 ระดับราคาที่นั่งของรถไฟที่นิสิตนักศึกษาใช้เป็นยานพาหนะ(ตอบได้หลายข้อ)

ชั้น	จำนวน	ร้อยละ
ชั้น 1	154	39.0
ชั้น 2	130	32.9
ชั้น 3	111	28.1
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 16 แสดงว่า ระดับราคาที่นั่งของรถไฟที่นิสิตนักศึกษาใช้มากที่สุด ได้แก่ ชั้น 3 คิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลงมาเป็นชั้น 2 คิดเป็นร้อยละ 32.9 และน้อยที่สุด ได้แก่ ชั้น 1 คิดเป็นร้อยละ 28.1

ตารางที่ 17 ประเภทของเรือที่นิสิตนักศึกษาใช้เป็นยานพาหนะ(ตอบได้หลายข้อ)

ประเภทของเรือ	จำนวน	ร้อยละ
เรือข้ามฟาก	100	39.5
เรือค่วน	97	38.3
เรือสำราญ	56	22.1
รวม	253	100.0

จากตารางที่ 17 แสดงว่า ประเภทของเรือที่นิสิตนักศึกษาใช้มากที่สุด ได้แก่ เรือข้ามฟาก คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาเป็นเรือค่วน คิดร้อยละ 38.3 และน้อยที่สุด ได้แก่ เรือสำราญ คิดเป็นร้อยละ 22.1

ตารางที่ 18 ประเภทสายการบินที่ใช้นิสิตนักศึกษาใช้เป็นยานพาหนะ

ประเภทสายการบิน	จำนวน	ร้อยละ
ราคาประหยัด(Low Cost เช่น นกแอร์, แอร์เอเชีย, ภูเก็ตแอร์)	148	52.1
สายการบินภายในประเทศ (การบินไทย, บางกอกแอร์เวย์)	136	47.9
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 18 แสดงว่า ประเภทสายการบินที่ใช้นิสิตนักศึกษาใช้เป็นยานพาหนะมากที่สุด ได้แก่ สายการบินราคาประหยัด คิดเป็นร้อยละ 52.1 และสายการบินภายในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 47.9

ตารางที่ 19 ระดับราคาที่นั่งของเครื่องบินที่นิสิตนักศึกษาใช้เป็นยานพาหนะ

ระดับราคาที่นั่ง	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นประหยัด (Economic Class)	48	65.8
ชั้นธุรกิจ (Business Class)	25	34.2
รวม	73	100.0

จากตารางที่ 19 แสดงว่า ระดับราคาที่นั่งของเครื่องบินที่นิสิตนักศึกษาใช้เป็นยานพาหนะมากที่สุด ได้แก่ ชั้นประหยัด คิดเป็นร้อยละ 65.8 และระดับราคาที่นั่งชั้นธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 34.2

ตอนที่ 2 สภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

สภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ได้แก่ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก ที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม และเจ้าหน้าที่ผู้ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว บอกถึงระดับของสภาพของปัจจัยต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยวที่นิสิตนักศึกษาประสบหรือรับบริการจากการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นที่จะนำมาถึงซึ่งความสำเร็จของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา

1. หมวดสภาพของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (Infra-Structures)

ตารางที่ 20 ระดับสภาพของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่นิสิตนักศึกษาเดินทางนำท่านไปสู่จุดสนใจท่องเที่ยวหรือที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม

สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน	ดีมากที่สุด		ดีมาก		ดีปานกลาง		ดีน้อย		ดีน้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.สภาพของถนนที่นำท่านไปสู่จุดสนใจท่องเที่ยวหรือที่ท่องเที่ยว	63	5.7	502	45.6	500	45.5	33	3.0	2	0.2
2.สภาพของสะพานข้ามแม่น้ำมีความเหมาะสม	49	4.5	389	35.4	571	51.9	61	5.5	27	2.5
3.ความเหมาะสมของค่ารถโดยสารณะ	53	4.8	380	34.5	543	49.4	109	9.9	12	1.1
4.สภาพความสะดวกของเส้นทางในการเดินทางมีความเหมาะสม	112	10.2	492	44.7	424	38.5	66	6.0	2	0.2

สาธารณูปโภคขั้น พื้นฐาน	ดีมากที่สุด		ดีมาก		ดีปานกลาง		ดีน้อย		ดีน้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5.ระบบน้ำประปา/ น้ำดื่มมีจัดไว้อย่าง เหมาะสม	97	8.8	399	36.3	454	41.3	138	12.5	10	0.9
6. สภาพความ พร้อมและทันสมัย ของศูนย์บริการท่องเที่ยว	97	8.8	450	40.9	447	40.6	100	9.1	3	0.3
7.สภาพของ โทรศัพท์สาธารณะ มีความเหมาะสม	65	5.9	331	30.1	471	42.8	212	19.3	19	1.7
8.ถังขยะจัดไว้อย่าง เพียงพอ	75	6.8	335	30.5	455	41.4	216	19.6	17	1.5

จากตารางที่ 20 แสดงว่า สภาพของสะพานข้ามแม่น้ำมีความเหมาะสมอยู่ที่ระดับดีปานกลาง มีค่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาเป็นความเหมาะสมของค่าธรรมเนียมอยู่ที่ระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 45.6 และมีค่าน้อยที่สุด คือ สภาพความสะดวกของเส้นทางในการเดินทางมีความเหมาะสม ระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

2. หมวดสภาพของแหล่งที่พัก(Accommodation)

ตารางที่ 21 ระดับสภาพของแหล่งที่พักที่นิสิตนักศึกษาใช้พักในการเดินทางท่องเที่ยว

สภาพของแหล่งที่พัก	ดีมากที่สุด		ดีมาก		ดีปานกลาง		ดีน้อย		ดีน้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก	126	11.5	571	51.9	373	33.9	26	2.4	2	0.2
2.ความเหมาะสมของห้องพักรับความสะดวก	169	15.4	510	46.4	375	34.1	41	3.7	3	0.3
3.บริเวณที่พักมีระบบป้องกันภัย เช่น กถ้องวงจรปิด ระบบเตือนอัคคีภัย ทางหนีไฟ ขามรักษาการอย่างเหมาะสม	109	9.9	364	33.1	419	38.1	175	15.9	32	2.9
4.ห้องอาหารมีความสะอาด สิ่งแวดล้อมดี	132	12.0	466	42.4	435	39.5	64	5.8	2	0.2
5.ห้องโถงนั่งเล่นสะอาดและปลอดภัย	105	9.5	465	42.3	445	40.5	69	6.3	13	1.2
6.โทรทัศน์และเคเบิลทีวีมีให้บริการรายการโปรด	115	10.5	383	34.8	419	38.1	140	12.7	40	3.6
7.คอฟฟี่ช้อฟและเบเกอรี่มีราคาเหมาะสม	63	5.7	297	27.0	472	42.9	223	20.3	42	3.8

สภาพของแหล่งที่พัก	ดีมากที่สุด		ดีมาก		ดีปานกลาง		ดีน้อย		ดีน้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8.ห้องนำมีความสะอาด ใช้การได้ดีเหมาะสม	138	12.5	405	36.8	402	36.5	143	13.0	7	0.6
9.แอร์คอนดิชันและ โทรศัพท์ใช้การได้ดี เหมาะสม	131	11.9	414	37.6	427	38.8	100	9.1	23	2.1
10.สนามกีฬามีความ เหมาะสม	43	3.9	260	23.6	510	46.4	202	18.4	82	7.5
11.สระว่ายน้ำมีคุณภาพ เหมาะสม	70	6.4	96	25.5	214	42.4	171	15.6	109	9.9
12.ห้องฟังเพลงและคารา โอเกะมีบรรยากาศเหมาะ สม	69	6.3	315	28.6	221	43.7	145	13.2	87	7.9

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ที่ระดับดีมาก มีค่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมา คือ ความเหมาะสมของห้องพักมีความสะอาดอยู่ที่ระดับดีมากและสนามกีฬามีความเหมาะสมอยู่ที่ระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.4 และมีค่าน้อยที่สุด คือ ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกและห้องอาหารมีความสะอาด สิ่งแวดล้อมอยู่ที่ระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

3. หมวดสภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว(Super-Structures)

ตารางที่ 22 ระดับสภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว

หมวดสภาพของสิ่ง อำนวยความสะดวกใน การท่องเที่ยว	ดีมากที่สุด		ดีมาก		ดีปานกลาง		ดีน้อย		ดีน้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.สภาพที่พักบริเวณจุด ท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสม	143	13.0	521	47.4	394	35.8	40	3.6	1	0.1
2.สภาพของที่พักริมทางมี การจัดไว้อย่างเหมาะสม	105	9.5	401	36.5	448	40.7	132	12.5	7	0.6
3.สภาพที่พักริมทางมีการ จัดไว้อย่างเหมาะสม	97	8.8	420	38.2	457	41.5	115	10.5	7	0.6
4.สภาพร้านค้าของที่ ระลึกมีของจำหน่ายอย่าง คุ้มค่าคุ้มราคา	94	8.5	351	31.9	228	44.4	155	14.1	9	0.8
5.สภาพห้องสุขา/ห้อง อาบน้ำในบริเวณแหล่ง ท่องเที่ยวที่มีความความ สะอาดปลอดภัย	103	4.5	305	35.4	439	51.9	232	5.5	18	2.5
6.สภาพป้ายบอกทิศทาง และการจราจรในแหล่ง ท่องเที่ยว	145	13.2	222	43.8	378	34.4	89	8.1	4	0.4
7.สภาพศูนย์บริการข้อมูล การท่องเที่ยวในแหล่ง ท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม	123	11.2	473	43.0	398	36.2	103	9.4	2	0.2

หมวดสภาพของสิ่ง อำนวยความสะดวกใน การท่องเที่ยว	ดีมากที่สุด		ดีมาก		ดีปานกลาง		ดีน้อย		ดีน้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9.สภาพการให้บริการ ของเจ้าหน้าที่บริการนำ เที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวมี อย่างพอเพียง	100	9.1	353	32.1	445	40.5	183	16.6	17	1.5

จากตารางที่ 22 แสดงว่า สภาพห้องสุขา/ห้องอาบน้ำในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวมีความ
ความสะอาดปลอดภัยอยู่ที่ระดับดีปานกลาง มีค่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมา คือ สภาพ
ที่พักรับรองจุดท่องเที่ยวมีความเหมาะสมอยู่ที่ระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 47.4 และมีค่าน้อยที่สุด
คือ สภาพที่พักรับรองจุดท่องเที่ยวมีความเหมาะสม อยู่ที่ระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.1

4. หมวดสภาพของอาหารและเครื่องดื่ม (Foods and Beverage)

ตารางที่ 23 ระดับสภาพของอาหารและเครื่องดื่มที่นิสิตนักศึกษารับประทาน

หมวดสภาพของอาหาร และเครื่องดื่ม	ดีมากที่สุด		ดีมาก		ดีปานกลาง		ดีน้อย		ดีน้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.สภาพของความสะอาด ปลอดภัยของอาหาร	159	14.5	393	35.7	466	42.4	79	7.2	1	0.1
2.สภาพของรสชาติของ อาหาร	122	11.1	380	34.5	224	44.0	104	9.5	8	0.7

หมวดสภาพของอาหาร และเครื่องดื่ม	ดีมากที่สุด		ดีมาก		ดีปานกลาง		ดีน้อย		ดีน้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3.สภาพความหลากหลาย ของอาหารที่ให้บริการ	112	10.2	229	44.5	428	38.9	63	5.7	5	0.5
4.สภาพบรรยากาศของ ห้องรับประทานอาหาร	102	9.3	421	38.3	511	46.5	57	5.2	6	0.5
5.สภาพการให้บริการ ของร้านอาหาร	112	10.2	391	35.5	519	47.2	72	6.5	4	0.4

จากตารางที่ 23 แสดงว่า สภาพการให้บริการของร้านอาหารอยู่ที่ระดับดีปานกลาง มีค่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.2 รองลงมา คือ สภาพความหลากหลายของอาหารที่ให้บริการอยู่ที่ระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 44.5 และมีค่าน้อยที่สุด คือ สภาพของความสะอาดปลอดภัยของอาหารอยู่ที่ระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.1

5. หมวดสภาพของยานพาหนะ (Transportation)

ตารางที่ 24 ระดับสภาพของยานพาหนะที่นิสิตนักศึกษาใช้บริการในการเดินทางท่องเที่ยว

หมวดสภาพของยานพาหนะ	ดีมากที่สุด		ดีมาก		ดีปานกลาง		ดีน้อย		ดีน้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. สภาพของความเหมาะสมของยานพาหนะที่ให้บริการ	116	10.5	426	38.7	220	43.6	74	6.7	2	0.2
2. สภาพของความเหมาะสมของการการบรรทุกจำนวนผู้โดยสาร	97	8.8	407	37.0	478	43.5	113	10.3	2	0.2
3. สภาพของความเหมาะสมของอุปกรณ์ช่วยเหลือฉุกเฉิน	113	10.3	302	27.5	449	40.8	199	18.1	35	3.2
4. สภาพของความเหมาะสมของการให้บริการของพนักงานพาหนะ	102	9.3	399	36.3	494	44.9	99	9.0	4	0.4
5. สภาพของความเหมาะสมของตารางเวลาการให้บริการการเดินทาง	106	9.6	374	34.0	470	42.7	129	11.7	18	1.6

จากตารางที่ 24 แสดงว่า สภาพของความเหมาะสมของการให้บริการของพนักงานพาหนะอยู่ที่ระดับดีปานกลาง มีค่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมา คือ สภาพของความเหมาะสมของยานพาหนะที่ให้บริการอยู่ที่ระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.6 และมีค่าน้อยที่สุด คือ สภาพของความเหมาะสมของยานพาหนะที่ให้บริการอยู่ที่ระดับดีน้อยที่สุดและสภาพของความเหมาะสมของการการบรรทุกจำนวนผู้โดยสารอยู่ที่ระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.1

6. หมวดสภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว

(Tourism Information and Services)

ตารางที่ 25 ระดับสภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว

หมวดสภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว	ดีมากที่สุด		ดีมาก		ดีปานกลาง		ดีน้อย		ดีน้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.สภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว	114	10.4	444	40.4	454	41.3	79	7.2	7	0.6
2.สภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านที่พักมีความเหมาะสม	124	11.3	458	41.6	443	40.3	66	6.0	7	0.6
3.สภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านอาหารและเครื่องดื่ม	95	8.6	421	38.3	227	44.3	89	8.1	6	0.5
4.สภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านพาหนะ	105	9.5	391	35.5	222	43.8	106	9.6	12	1.1
5.สภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานขายของที่ระลึก	82	7.5	396	36.0	505	45.9	99	9.0	15	1.4

หมวดสภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/ พนักงานด้านการท่องเที่ยว	ดีมากที่สุด		ดีมาก		ดีปานกลาง		ดีน้อย		ดีน้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6.สภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/ พนักงานด้านการรักษาความปลอดภัย	117	10.6	410	37.3	469	42.6	90	8.2	12	1.1

จากตารางที่ 25 แสดงว่า สภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานชายของที่ระลึกอยู่ที่ระดับดีปานกลาง มีค่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.9 รองลงมา คือ สภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านอาหารและเครื่องดื่มอยู่ที่ระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.3 และมีค่าน้อยที่สุด คือ สภาพของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านอาหารและเครื่องดื่มอยู่ที่ระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

2.1 หาความแตกต่างของสภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา
ศึกษานิเทศน์ศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยรัฐบาล

ตารางที่ 26 ประเภทของมหาวิทยาลัยที่นิสิตนักศึกษาศึกษาอยู่

รูปแบบมหาวิทยาลัย	จำนวน	ร้อยละ
รัฐบาล	600	54.5
เอกชน	500	45.5
รวม	1100	100.0

จากตารางที่ 26 แสดงว่า จำนวนนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐบาล ร้อยละ 54.5 และอยู่ในมหาวิทยาลัยเอกชน ร้อยละ 45.5

ตารางที่ 27 ตาราง ค่า \bar{X} ค่า S.D. และค่า t-test ของมหาวิทยาลัยเอกชนและรัฐบาล

ตัวแปร	เอกชน		รัฐบาล		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
สภาพการเดินทางท่องเที่ยว ภายในประเทศ	151.212	21.977	149.966	22.418	.910	.363

$p > .05 (t = \pm 1.96)$

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่า สภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของกลุ่ม
นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชน แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัย
สำคัญ

ตารางที่ 28 ตาราง ค่า \bar{X} ค่า S.D. และค่า t-test ของสภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษานิสิตนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชนแยกเป็นด้าน

ตัวแปร	เอกชน		รัฐบาล		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
สภาพสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน	27.179	3.999	27.003	4.174	.706	.220
สภาพที่พัก	27.655	4.866	27.513	4.900	.477	.633
สภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	41.004	7.186	39.995	7.531	2.244	.025*
สภาพอาหารและเครื่องดื่ม	17.644	3.145	17.580	3.171	.334	.739
สภาพยานพาหนะ	17.028	3.203	17.043	3.570	-.074	.941
สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงาน	20.740	3.839	20.963	3.995	-.935	.350

* $p < .05 (t = \pm 1.96)$

จากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่า สภาพสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษานิสิตนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชน แสดงว่ามีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่กลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนมีมากกว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาล ในขณะที่ สภาพสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน สภาพที่พักของแหล่งท่องเที่ยว สภาพอาหารและเครื่องดื่ม สภาพยานพาหนะของแหล่งท่องเที่ยว สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานของแหล่งท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษานิสิตนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชน แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 29 จำนวนนิสิตนักศึกษาในภูมิภาคและจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย

ภาค	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	300	27.3
เหนือ	200	18.2
ตะวันออกเฉียงเหนือ	200	18.2
กลาง	200	18.2
ใต้	200	18.2
รวม	1100	100.0

จากตารางที่ 29 แสดงว่า กรุงเทพมหานคร มีจำนวนนิสิตนักศึกษา ร้อยละ 27.3 เหนือ มีจำนวนนิสิตนักศึกษา 18.2 ตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนนิสิตนักศึกษา ร้อยละ 18.2 กลาง มีนิสิตนักศึกษา ร้อยละ 18.2 และใต้ ร้อยละ 18.2

2.2 หากความแตกต่างสภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา นิสิตนักศึกษาระหว่างภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานคร, ภาคเหนือ, ภาคใต้, ภาคกลาง และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์โดยเทคนิคการหาความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance)

ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาแต่ละภาคในประเทศไทย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	6152.765	4	1538.191	3.141	.014*
ภายในกลุ่ม	517563.77	1057	489.654	-	-
รวม	523716.57	1061	-	-	-

* $p < 0.05 (F_{4,1057} = 2.37)$

จากตารางที่ 30 แสดงว่า สภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาใน แต่ละภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกรุงเทพมหานคร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

ตารางที่ 31 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยิมเลขคณิตของสภาพการเดินทางท่องเที่ยวในระหว่างภาคเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟของภาคเหนือ กรุงเทพมหานคร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้

ภาค	เหนือ (149.89)	กรุงเทพมหานคร (148.36)	ตะวันออกเฉียงเหนือ (151.69)	กลาง (148.91)	ใต้ (155.17)
เหนือ	-	1.529	-1.797	-.981	-5.2809
กรุงเทพมหานคร	-	-	-3.327	-.548	-6.810*
ตะวันออกเฉียงเหนือ	-	-	-	2.778	-3.484
กลาง	-	-	-	-	-6.2617
ใต้	-	-	-	-	-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 31 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตในแต่ละภาคเป็นรายคู่ แสดงว่า กลุ่มที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 คือ ภาคใต้มีสภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเหมาะสมกว่ากรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนกลุ่มที่เหลือ ได้แก่ ภาคเหนือกับภาคกรุงเทพมหานคร, ภาคเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคเหนือกับภาคกลาง, ภาคเหนือกับภาคใต้, กรุงเทพมหานครกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, กรุงเทพมหานครกับภาคกลาง, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคกลาง, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคใต้ และภาคกลางกับภาคใต้มีสภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา

1 หมวดปัญหาของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (Infra-Structures)

ตารางที่ 32 ปัญหาของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในการเดินทางท่องเที่ยว

ข้อ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1	ห้องน้ำสาธารณะไม่สะอาด	368	17.3
2	คิวถนนขรุขระ	324	15.2
3	ป้ายบอกทางในแหล่งท่องเที่ยว ไม่มี	122	6.9
4	ปะปาไม่ดี	137	6.4
5	ความปลอดภัยของเส้นทาง	132	6.2
6	ความสะดวกของเส้นทางในการเดินทาง	121	5.7
7	สะพานมีสภาพทรุดโทรม	115	5.4
8	ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน	88	4.1

ข้อ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
9	สภาพการจราจรแออัด	77	3.6
10	ห้องสุขาไม่พอ	66	3.1
11	การเดินทางทางรถมีการเดินทางหลายต่อ ไม่สะดวก	60	2.8
12	ถังขยะไม่พอ	55	2.6
13	มีรถบรรทุกมากในถนนบางเส้นทาง	49	2.3
14	ปั้มน้ำมันไม่พอ	44	2.1
15	ความสะอาดของที่พักรถโดยสาร	44	2.1
16	น้ำดื่มไม่เพียงพอ	44	2.1
17	ขยะริมทาง	33	1.5
18	มีการตรวจมาตรฐานและคุณภาพของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน	22	1.0
19	ถนนเป็นรูกรัง	22	1.0
20	น้ำดื่มไม่เพียงพอ	22	1.0
21	ไม่ค่อยมีการปรับปรุงสภาพถนน	22	1.0
22	สะพานแคบ	22	1.0
23	โทรศัพท์สาธารณะโทรไม่ได้	22	1.0
24	อื่น ๆ ได้แก่ รถให้บริการไม่ถึงสถานที่ท่องเที่ยว รถประจำทางมีน้อย ป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยวไม่มีความชัดเจน นิสิตนักศึกษาซื้อของและบริการแพงกว่าราคาทั่วไป ปรับปรุงถนนบ่อยทำให้เกิดฝุ่นละออง ข้อมูลการท่องเที่ยวมีให้น้อย สะพานข้ามแม่น้ำมีความสกปรก ปั้มน้ำมันไม่พอ แหล่งท่องเที่ยวไม่ปลอดภัย สภาพทัศนียภาพข้างทางไม่ชวนมอง	95	4.5
	รวม	2132	100

จากตารางที่ 32 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาประสบกับปัญหาห้องน้ำสาธารณะไม่สะอาด คิดเป็นร้อยละ 17.3 รองลงมาเป็นปัญหาผิวถนนขรุขระ คิดเป็นร้อยละ 15.2 และน้อยที่สุด ได้แก่ ปัญหาป้ายบอกทางในแหล่งท่องเที่ยวไม่มี คิดเป็นร้อยละ 6.9 ปัญหาปะปาไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 6.4 ปัญหาความปลอดภัยของเส้นทาง คิดเป็นร้อยละ 6.2 ปัญหาความสะอาดของเส้นทางในการเดินทาง คิดเป็นร้อยละ 5.7 ปัญหาสะพานมีสภาพทรุดโทรม คิดเป็นร้อยละ 5.4 ปัญหาป้ายบอกทางไม่ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 4.1 ปัญหาสภาพการจราจรแออัด คิดเป็นร้อยละ 3.6 ปัญหาห้องสุขาไม่พอ คิดเป็นร้อยละ 3.1 ปัญหาการเดินทางทางรถมีการเดินทางหลายต่อ ไม่สะดวก คิดร้อยละ 2.8 ปัญหาถังขยะไม่พอ คิดร้อยละ 2.6 ปัญหา มีรถบรรทุกมากในถนนบางเส้นทาง คิดร้อยละ 2.3 ปัญหาปั้มน้ำมันไม่พอ คิดร้อยละ 2.1 ปัญหาความสะอาดของที่พักรถโดยสาร คิดเป็นร้อยละ 2.1 ปัญหา น้ำดื่มไม่เพียงพอ

คิดเป็นร้อยละ 2.1 ปัญหาขยะริมทาง คิดเป็นร้อยละ 1.5 และปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ มีการตรวจมาตรฐาน และคุณภาพของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ถนนเป็นรูกรัง น้ำดื่มไม่เพียงพอ ไม่ค่อยมีการปรับปรุง สภาพถนน สะพานแคบ โทรศัพท์สาธารณะโทรไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 4.5

2 หมวดปัญหาของแหล่งที่พัก(Accommodation)

ตารางที่ 33 ปัญหาของแหล่งที่พักในการเดินทางท่องเที่ยว

ข้อ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1	ห้องน้ำไม่สะอาด	274	25.1
2	ไม่มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดี	122	13.6
3	ความสะอาดของห้องพักไม่ดี	143	13.1
4	เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยไม่มี	93	8.5
5	สิ่งแวดล้อมไม่ดี	88	8.1
6	ห้องพักมีราคาแพง	49	4.5
7	ห้องมีกลิ่นอับ	44	4.0
8	สภาพห้องพักไม่เหมาะสมกับราคา	44	4.0
9	ไม่มีสนามกีฬา	27	2.5
10	เครื่องใช้ภายในห้องพักชำรุด	27	2.5
11	เคเบิลทีวีดูไม่ได้	27	2.5
12	โทรศัพท์มีแต่รายการบันเทิง	16	1.5
13	สนามกีฬาไม่น่าเล่น	16	1.5
14	ห้องพักราคาแพงในช่วงเทศกาล	16	1.5
15	โทรศัพท์ในโรงแรมโทรออกยาก	11	1.0
16	แอร์คอนดิชันเนอร์ทำงานได้ไม่ดี	11	1.0
17	บริเวณที่พักดีไม่มีสัญญาณโทรศัพท์	11	1.0
18	อื่น ๆ ได้แก่ มีเสียงรบกวนมาก โทรศัพท์เสีย อุปกรณ์ในห้องน้ำเสีย ไม่มีโทรศัพท์ โทรศัพท์เสีย ไม่มีวีดีโอ วีซีดี ในห้องพัก ไม่มีร้านค้า ในห้องพัก ที่นอนในห้องพักเก่า พนักงานบริการห้องพักบริการไม่ดี	45	4.2
	รวม	1090	100.0

จากตารางที่ 33 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาประสบกับปัญหาแหล่งที่พักหลายประเด็น ได้แก่ ปัญหาห้องน้ำไม่สะอาดคิดเป็นร้อยละ 25.1 ไม่มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดี คิดเป็นร้อยละ 13.6 ปัญหาความสะอาดไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 13.1 ปัญหาเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยไม่มี คิดเป็นร้อยละ 8.5 ปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 8.1 ห้องพักราคาแพงปัญหา คิดเป็นร้อยละ 4.5 ห้องมีกลิ่นอับ คิดเป็นร้อยละ 4.0 ปัญหาสภาพห้องพักไม่เหมาะสมกับราคา คิดเป็นร้อยละ 4 ปัญหาไม่มีสนามกีฬา คิดเป็นร้อยละ 2.5 ปัญหาเครื่องใช้ภายในห้องพักชำรุด คิดเป็นร้อยละ 2.5 ปัญหาเคเบิลทีวีดูไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 2.5 โทรทัศน์มีแค่รายการบันเทิง คิดเป็นร้อยละ 1.5 ปัญหาสนามกีฬาไม่น่าเล่น คิดเป็นร้อยละ 1.5 ปัญหาห้องพักราคาแพงในช่วงเทศกาล คิดเป็นร้อยละ 1.5 ปัญหาโทรศัพท์ในโรงแรมโทรออกยาก คิดเป็นร้อยละ 1.0 ปัญหาแอร์คอนดิชันเนอร์ทำงานได้ไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 1.0 ปัญหาบริเวณที่พัคดีไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ คิดเป็นร้อยละ 1.0 และอื่น ๆ ได้แก่ มีเสียงรบกวนมาก โทรทัศน์เสีย อุปกรณ์ในห้องน้ำเสีย ไม่มีโทรทัศน์ โทรศัพท์เสีย ไม่มีวีดีโอ ทีวีดี ในห้องพัก ไม่มีร้านค้าในห้องพัก ที่นอนในห้องพักเก่า พนักงานบริการห้องพักบริการไม่ดีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 4.2

3. หมวดปัญหาของสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว(Super-Structures)

ตารางที่ 34 ปัญหาของสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว

ข้อ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1	ของที่ระลึกมีราคาแพง	132	27.1
2	ลานจอดรถไม่พอ	88	18.1
3	ไม่มีศูนย์ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	66	13.6
4	ไม่มีที่พักริมทาง	60	12.3
5	สิ่งอำนวยความสะดวกชำรุด	55	11.3
6	ข้อมูลท่องเที่ยวไม่มีแบบ Real-time	38	7.8
7	ไม่มีที่จอดรถ	33	6.8
8	ปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาแผนที่ดูแล้วไม่ค่อยเข้าใจ ปัญหาอุปกรณ์บอกเส้นทาง เช่น ตู้แผนที่ชำรุด ปัญหาของที่ระลึกไม่มีความแปลกใหม่	15	3.1
	รวม	487	100.0

จากตารางที่ 34 แสดงว่า ปัญหาของที่ระลึกมีราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 27.1 ปัญหาลานจอดรถไม่พอ คิดเป็นร้อยละ 18.1 ปัญหาไม่มีศูนย์ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 13.6 นิสิตนักศึกษาประสบกับปัญหาไม่มีที่พักริมทาง คิดเป็นร้อยละ 12.3 ปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกชำรุด คิดเป็นร้อยละ 11.3 ปัญหาข้อมูลท่องเที่ยวไม่มีแบบ Real-time คิดเป็นร้อยละ 7.8 ปัญหาไม่มีที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 6.8 และปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาแผนที่ดูแล้วไม่ค่อยเข้าใจ ปัญหาอุปกรณ์บอกเส้นทาง ตู้แผนที่ชำรุด คิดเป็นร้อยละ ปัญหาของที่ระลึกไม่มีความแปลกใหม่ คิดเป็นร้อยละ 3.1

4. หมวดปัญหาของอาหารและเครื่องดื่ม (Foods and Beverage)

ตารางที่ 35 ปัญหาของการใช้บริการอาหารและเครื่องดื่มในการเดินทางท่องเที่ยว

ข้อ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1	อาหารไม่สะอาด	462	30.8
2	อาหารมีราคาแพงไม่คุ้มราคา	220	14.6
3	อาหารไม่อร่อย	165	11.0
4	อาหารรสชาติจัดเกินไป	132	8.8
5	อาหารไม่หลากหลาย	121	8.1
6	การให้บริการของร้านอาหาร	121	8.1
7	น้ำดื่มไม่สะอาด	120	8.0
8	บรรยากาศห้องอาหารไม่ดี	60	4.0
9	คอฟฟี่ชอป เบเกอรี่ราคาแพง	22	1.5
10	อาหารแจกบนรถเสีย	16	1.1
11	เครื่องดื่มมีน้อย ไม่มีความหลากหลาย	16	1.1
12	อื่นๆ อาหารร้อนเกินไป ความรวดเร็วในการปรุงอาหาร อาหารได้ปริมาณน้อย ต้องการเครื่องดื่มราคาถูก ไม่มีสิ่งป้องกันอาหาร ไม่มีน้ำดื่มฟรี จำนวนโต๊ะกินข้าวน้อย	47	3.1
	รวม	1502	100

จากตารางที่ 35 แสดงว่า ปัญหาในการใช้บริการอาหารและเครื่องดื่มในการเดินทางท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาอาหารไม่สะอาด คิดเป็นร้อยละ 30.8 ปัญหาอาหารมีราคาแพงไม่คุ้มราคา คิดเป็นร้อยละ 14.6 ปัญหาอาหารไม่อร่อย คิดเป็นร้อยละ 11.0 ปัญหาอาหารรสชาติจัดเกินไป คิดเป็นร้อยละ 8.8 ปัญหาอาหารไม่หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 8.1 ปัญหาการให้บริการของร้านอาหาร คิดเป็นร้อยละ 8.1 ปัญหาน้ำดื่มไม่สะอาด คิดเป็นร้อยละ 8.0 ปัญหาบรรยากาศห้องอาหารไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 4.0 ปัญหาคอฟฟี่ชอป เบเกอรี่ราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 1.5 ปัญหาอาหารร้อนเกินไป คิดเป็นร้อยละ 0.7 ปัญหาอาหารแจกบนรถเสีย คิดเป็นร้อยละ 1.1 ปัญหาเครื่องดื่มมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.1 ไม่มีความหลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 1.1 และอื่นๆ อาหารร้อนเกินไป ความรวดเร็วในการปรุงอาหาร อาหารได้ปริมาณน้อย ต้องการเครื่องดื่มราคาถูก ไม่มีสิ่งป้องกันอาหาร ไม่มีน้ำดื่มฟรีจำนวนโต๊ะกินข้าวน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.1

5. หมวดปัญหาของยานพาหนะ(Transportation)

ตารางที่ 36 ปัญหาของการใช้บริการยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว

ข้อ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1	สภาพยานพาหนะไม่ดี	225	17.1
2	ค่ารถแพง	225	17.1
3	บรรทุกน้ำหนักโดยสารเกินพิกัด	132	10.1
4	พนักงานไม่ค่อยเอาใจใส่ผู้โดยสาร	121	9.2
5	ไม่มีอุปกรณ์ช่วยเหลือยามฉุกเฉิน	110	8.4
6	ไม่ตรงเวลา	99	7.5
7	ยานพาหนะไม่เพียงพอ	71	5.4
8	ความปลอดภัย	66	5.0
9	การให้บริการ	49	3.7
10	พนักงานพูดจาไม่สุภาพ	49	3.7
11	เครื่องคัมแพง	27	2.1
12	ห้องน้ำบนรถมีความสะอาดน้อย	22	1.7
13	รถนั่งไม่สบาย	22	1.7
14	ระบบการเดินทางล่าช้า	16	1.2
15	อื่น ๆ ได้แก่ ความเร็วของรถโดยสาร ไม่สะดวกสบาย คนขับรถขับขี้นไม่ปลอดภัย รถประจำทางเสียกลางทางบ่อย รถโดยสารไม่พอ เดินทางโดยรถทัวร์สบายกว่ารถไฟ รถมอเตอร์ไซด์ราคาแพง ยานพาหนะไม่ค่อยสะอาด รถจอดรับผู้โดยสารข้างทางเป็นอันตราย รถประจำทางไม่มีห้องน้ำ รถไฟด่วนพิเศษเสียบ่อย	79	6.0
	รวม	1313	100

จากตารางที่ 36 แสดงว่า มีปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ ปัญหาสภาพยานพาหนะไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 17.1 ปัญหาค่ารถแพง คิดเป็นร้อยละ 17.1 ปัญหาบรรทุกน้ำหนักโดยสารเกินพิกัด คิดเป็นร้อยละ 10.1 ปัญหาพนักงานไม่ค่อยเอาใจใส่ผู้โดยสาร คิดเป็นร้อยละ 9.2 ปัญหาไม่มีอุปกรณ์ช่วยเหลือยามฉุกเฉิน คิดเป็นร้อยละ 8.4 ปัญหาไม่ตรงเวลา คิดเป็นร้อยละ 7.5 ปัญหายานพาหนะไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 5.4 ปัญหาความปลอดภัย

คิดเป็นร้อยละ 5.0 ปัญหาการให้บริการ คิดเป็นร้อยละ 3.7 ปัญหาพนักงานพุดจาไม่สุภาพ คิดเป็นร้อยละ 3.7 ปัญหาเครื่องคัมแพง คิดเป็นร้อยละ 2.1 ปัญหาห้องน้ำบนรถมีความสะอาดน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.7 ปัญหาที่นั่งไม่สบาย คิดเป็นร้อยละ 1.7 ปัญหาระบบการเดินทางช้า คิดเป็นร้อยละ 1.2 และปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ความเร็วของรถโดยสาร ไม่สะดวกสบาย คนขับรถขับขีไม่ปลอดภัย รถประจำทางเสียดกลางทางบ่อย รถโดยสารไม่พอ เดินทางโดยรถทัวร์สบายกว่ารถไฟ รถนำเที่ยวราคาแพง ยานพาหนะไม่ค่อสะอาด รถจอดรับผู้โดยสารข้างทางเป็นอันตราย รถประจำทางไม่มีห้องน้ำรถไฟคว่นพิเศษเสียดบ่อย คิดเป็นร้อยละ 6.0

6. หมวดปัญหาของการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว (Tourism Information and Services)

ตารางที่ 37 ปัญหาการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว

ข้อ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1	พุดจาไม่สุภาพ	104	17.7
2	จำนวนพนักงานให้บริการน้อย	93	15.9
3	การบริการมีขั้นตอนยุ่งยาก ลำช้า	93	15.9
4	เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ในข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว	82	14.0
5	จุดให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวมีน้อย	77	13.1
6	ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้บริการ	49	8.4
7	เจ้าหน้าที่ชักสื่อนำราคาสูงเมื่อถามมาก ๆ	44	7.5
8	เจ้าหน้าที่ให้บริการควรแนะนำข้อมูลต่างๆ ให้มากขึ้น	33	5.6
9	ไม่มีเจ้าหน้าที่นำเที่ยว	11	1.9
	รวม	712	100

จากตารางที่ 37 แสดงว่า มีปัญหาพนักงานให้บริการพุดจาไม่สุภาพ คิดเป็นร้อยละ 17.7 ปัญหาจำนวนพนักงานให้บริการ คิดเป็นร้อยละ 15.9 ปัญหาการให้บริการข้อมูลมีขั้นตอนยุ่งยาก ลำช้า คิดเป็นร้อยละ 15.9 ปัญหาเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ในข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 14.0 ปัญหาจุดให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 13.1 ปัญหาไม่มีเจ้าหน้าที่ให้บริการ คิดเป็นร้อยละ 8.4 ปัญหาเจ้าหน้าที่ชักสื่อนำราคาสูงเมื่อถามมาก ๆ คิดเป็นร้อยละ 7.5 ปัญหาเจ้าหน้าที่ให้บริการควรแนะนำข้อมูลต่างๆ ให้มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 5.6 และปัญหาไม่มีเจ้าหน้าที่นำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 1.9

ข้อเสนอแนะความต้องการการแก้ไขปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา

1. หมวดข้อเสนอแนะของปัญหาด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (Infra-Structures)

ตารางที่ 38 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1	ให้ปรับปรุงผิวถนนให้ดีขึ้น	181	44.91
2	จัดให้มีพนักงานทำความสะอาด	82	20.35
3	ขยายเส้นทางให้กว้างขึ้น	66	16.38
4	จัดสร้างสุขาให้เพียงพอ	38	9.43
5	ขยายสะพานให้กว้างขึ้น	11	2.73
6	อื่น ๆ ได้แก่ มีรถไฟเชื่อมระหว่างจังหวัด เพิ่มเที่ยวรถในเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว สร้างถนนที่มีหลายเลน จัดระบบเส้นทางให้มีความเหมาะสม จัดให้มีป้ายบอกเส้นทาง	5	6.2
	รวม	403	100

จากตารางที่ 38 แสดงว่า ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ปรับปรุงผิวถนนให้ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 44.91 จัดให้มีพนักงานทำความสะอาด คิดเป็นร้อยละ 20.35 ขยายเส้นทางให้กว้างขึ้น คิดเป็นร้อยละ 16.38 และอื่น ๆ ได้แก่ ให้มีรถไฟเชื่อมระหว่างจังหวัด ขยายสะพานให้กว้างขึ้น เพิ่มเที่ยวรถในเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว สร้างถนนที่มีหลายเลน จัดระบบเส้นทางให้มีความเหมาะสม จัดสร้างสุขาให้เพียงพอ จัดให้มีป้ายบอกเส้นทาง คิดเป็นร้อยละ 6.2

2. หมวดข้อเสนอแนะของปัญหาด้านแหล่งที่พัก(Accommodation)

ตารางที่ 39 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของแหล่งที่พักในการเดินทางท่องเที่ยว

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1	จัดเวรยามรักษาความปลอดภัย	104	31.9
2	ทำความสะอาดห้องพักให้ดี	99	30.4
3	ปรับปรุงห้องพักให้อยู่ในสภาพดี	49	15.0
4	มีการตรวจมาตรฐานและคุณภาพ	38	11.7
5	ติดเคเบิ้ลทีวี	11	3.4
6	ปิดห้องเปิดแอร์เพื่อลดเสียงรบกวน	5	1.5
7	เพิ่มตู้สายโทรศัพท์	5	1.5
8	จัดให้มีการส่งเสริมการตลาดในช่วงเทศกาล	5	1.5
9	ราคามีมาตรฐานแน่นอน	5	1.5
10	ควรมีเจ้าหน้าที่ตรวจคุณภาพ	5	1.5
	รวม	326	100

จากตารางที่ 39 แสดงว่า ข้อเสนอแนะแก้ไขด้านแหล่งที่พักในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดเวรยามรักษาความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 31.9 ควรทำความสะอาดห้องพักให้ดี คิดเป็นร้อยละ 30.4 ควรปรับปรุงห้องพักให้อยู่ในสภาพดี คิดเป็นร้อยละ 15.0 ให้การตรวจมาตรฐานและคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 11.7 ติดเคเบิ้ลทีวี คิดเป็นร้อยละ 3.4 ปิดห้องเปิดแอร์เพื่อลดเสียงรบกวน คิดเป็นร้อยละ 1.5 เพิ่มตู้สายโทรศัพท์ คิดเป็นร้อยละ 1.5 จัดให้มีการส่งเสริมการตลาดในช่วงเทศกาล คิดเป็นร้อยละ 1.5 ราคามีมาตรฐานแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ควรมีเจ้าหน้าที่ตรวจคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 1.5

3. หมวดข้อเสนอแนะของปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว
(Super-Structures)

ตารางที่ 40 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1	ควรเพิ่มที่พักริมทาง	71	54.6
2	ซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี	27	20.8
3	ควรปรับปรุงที่พักริมทางให้ดี	22	16.9
4	ควรจัดทำแผนที่ให้ง่ายต่อความเข้าใจ	5	3.8
5	ให้บริการข้อมูลผ่าน GPRS เพื่อให้ข้อมูลแบบ Real-time	5	3.8
	รวม	130	100

จากตารางที่ 40 แสดงว่า ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ ควรเพิ่มที่พักริมทาง คิดเป็นร้อยละ 54.6 ควรซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี คิดเป็นร้อยละ 20.8 ควรให้บริการข้อมูลผ่าน GPRS เพื่อให้ข้อมูลแบบ Real-time คิดเป็นร้อยละ 16.9 ควรปรับปรุงที่พักริมทางให้ดี คิดเป็นร้อยละ 3.8 และควรจัดทำแผนที่ให้ง่ายต่อความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 3.8

4. หมวดข้อเสนอแนะของปัญหาด้านอาหารและเครื่องดื่ม (Foods and Beverage)

ตารางที่ 41 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านอาหารและเครื่องดื่มในการเดินทางท่องเที่ยว

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1	มีการตรวจวัดคุณภาพและมาตรฐานอาหาร	143	41.4
2	ควรจัดน้ำดื่มที่สะอาดให้บริการ	121	35.1
3	กำหนดราคามาตรฐาน	27	7.8
4	ปรับเปลี่ยนรายการอาหารทุกวัน	22	6.4
5	อบรมผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร	22	6.4
6	ติดป้ายราคาอาหารให้ชัดเจน	5	1.4
7	ควรมีโต๊ะสำรอง	5	1.4
	รวม	345	100.0

จากตารางที่ 41 แสดงว่า ข้อเสนอแนะจากการใช้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่มในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ ให้มีการตรวจวัดคุณภาพและมาตรฐานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 41.4 ควรจัดน้ำดื่มที่สะอาดให้บริการ คิดเป็นร้อยละ 35.1 กำหนดราคามาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 7.8 ปรับเปลี่ยนรายการอาหารทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 6.4 อบรมผู้ประกอบการร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 6.4 ติดป้ายราคาอาหารให้ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 1.4 และควรมีโต๊ะสำรอง คิดเป็นร้อยละ 1.4

5. หมวดข้อเสนอแนะของปัญหาด้านยานพาหนะ(Transportation)

ตารางที่ 42 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายในการให้บริการยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1	มีส่วนลดค่าตัวโดยสาร	38	27.5
2	บริการด้วยความขี้มเข้ม	38	27.5
3	อบรมจริยธรรมสำหรับผู้จัดการ	22	15.9
4	เพิ่มจำนวนรถ	5	3.6
5	เดินเที่ยวเอง	5	3.6
6	ใช้บริการรถเอกชน	5	3.6
7	อบรมพนักงาน	5	3.6
8	มีจองล่วงหน้าก่อนการเดินทาง	5	3.6
9	ควรมีรถไฟฟ้า	5	3.6
10	เพิ่มมาตรฐานของคนขับ	5	3.6
11	ควรมีการตรวจสอบสภาพรถอย่างสม่ำเสมอ	5	3.6
	รวม	138	100

จากตารางที่ 42 แสดงว่า ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายในการให้บริการยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ให้มีส่วนลดค่าตัวโดยสาร คิดเป็นร้อยละ 27.5 บริการด้วยความขี้มเข้ม คิดเป็นร้อยละ 27.5 อบรมจริยธรรมสำหรับผู้จัดการ คิดเป็นร้อยละ 15.9 ควรเพิ่มจำนวนรถ คิดเป็นร้อยละ 3.6 เดินเที่ยวเอง คิดเป็นร้อยละ 3.6 ใช้บริการรถเอกชน คิดเป็นร้อยละ 3.6 มีการอบรมพนักงานคิดเป็นร้อยละ 3.6 มีการจองตัวรถล่วงหน้าก่อนการเดินทาง คิดเป็นร้อยละ 3.6 ควรมีรถไฟฟ้าเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการจราจรแออัด คิดเป็นร้อยละ 3.6 เพิ่มมาตรฐานของคนขับ คิดเป็นร้อยละ 3.6 และควรมีการตรวจสอบสภาพรถอย่างสม่ำเสมอ คิด เป็นร้อยละ 3.6

6. หมวดข้อเสนอแนะของปัญหาด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว (Tourism Information and Services)

ตารางที่ 43 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1	ควรมีอบรมพนักงานก่อนทำงาน	126	54.8
2	ควรค้นหาพนักงานที่มีใจรักในงาน	60	26.1
3	สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน	22	9.6
4	พนักงานควรวางตัวให้เหมาะสมกับบทบาท และหน้าที่	22	9.6
	รวม	230	100

จากตารางที่ 43 แสดงว่า ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการให้บริการด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ควรมีอบรมพนักงานก่อนทำงาน คิดเป็นร้อยละ 54.8 ควรค้นหาพนักงานที่มีใจรักในงาน คิดเป็นร้อยละ 26.1 สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 9.6 และพนักงานควรวางตัวให้เหมาะสมกับบทบาท คิดเป็นร้อยละ 9.6

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพและปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาไทย ในปี 2548

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นนิสิตนักศึกษา จำนวน 1100 คน ที่ยังคงสภาพเป็นนิสิตนักศึกษาในปี 2548 ของมหาวิทยาลัยรัฐบาลหรือเอกชน สังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากกลุ่มประชากร 1,495,978 คน(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2549) แบ่งเป็นมหาวิทยาลัย รัฐบาล 6 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน 5 แห่ง หรือภูมิภาคละ 2 แห่ง(รัฐบาล 1 แห่ง เอกชน 1 แห่ง) ยกเว้นกรุงเทพมหานครที่เก็บข้อมูล 3 มหาวิทยาลัย(รัฐบาล 2 แห่ง เอกชน 1 แห่ง) ได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 1100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้วิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส ฟอว์วินโดว์ เวอร์ชัน 11.5(SPSS: Statistical Package for the Social Science for Windows version 11.5) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน อายุ รายได้ต่อเดือน รายได้ครอบครัวต่อเดือน สาขาวิชา ชั้นปี พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ได้แก่ วันพักเฉลี่ย การเดินทางท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ และข้อมูลปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของกลุ่มตัวอย่างมาแจกแจงความถี่ หากำร้อยละ แล้วนำมาเสนอข้อมูลแบบตารางอภิปรายความเรียง (Descriptive Statistic) ส่วนข้อมูลด้านสภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของมหาวิทยาลัยรัฐบาล และเอกชน โดยการทดสอบค่าที(t-test) ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 นอกจากนี้ยังหาผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยเลขคณิตของสภาพการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาคเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟของ 4 ภูมิภาคกับ 1 จังหวัด คือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ กรุงเทพมหานคร

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

นิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมาจากจังหวัดต่าง ๆ ของประเทศไทย 76 จังหวัด เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.7 รองลงมาเป็นจังหวัด เชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 9.5 และน้อยที่สุดคือจังหวัดกำแพงเพชร คิดเป็นร้อยละ 0.1

ที่ตั้งของที่อยู่ปัจจุบันของนิสิตนักศึกษายู่ในเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 60.9 และนอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 37.5

เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.9 และเพศชายที่มี ร้อยละ 39.4
อายุของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่ม อายุ 19 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.2 และอายุ
17 ปี มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ของนิสิตนักศึกษา พบว่าเป็นชั้นปีที่ 1 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.6
รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 22.4 และน้อยที่สุดชั้นปีที่ 5 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.0

นิสิตนักศึกษาศึกษาอยู่ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.4 รองลงมา
เป็นสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 24.6 และสาขาวิชามนุษย์ศาสตร์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.9

ประเภทมหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 54.5 และมหาวิทยาลัย
เอกชน คิดเป็นร้อยละ 45.5

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนิสิตนักศึกษา ได้แก่ รายได้ในช่วง 3,001-6,000 บาทต่อเดือน
มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาอยู่ในช่วง 1,001-3,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ
19.6 และน้อยที่สุดอยู่ในช่วง 12,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.5

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง พบว่าอยู่ในช่วง 1-20,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน
มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาในช่วง 20,001-40,000 คิดเป็นร้อยละ 24.7 และน้อยที่สุด
ช่วง 100,001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.7

แหล่งรายได้ของนิสิตนักศึกษาจากผู้ปกครองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.3 รองลง
มาเป็นทุนการศึกษากู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 7.1 และน้อยที่สุดมาจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 0.2

จำนวนครั้งเฉลี่ยต่อปีในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาที่มี
จำนวนครั้งต่อปีมากที่สุด ได้แก่ จำนวน 1-5 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 88.5 รองลงมาเป็น 6-10 ครั้ง
ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 7.2 และน้อยที่สุด ได้แก่ จำนวน 16-20 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 0.4

จำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยวแบบหมู่คณะมีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ จำนวน 2-10 คน
คิดเป็นร้อยละ 89.7 รองลงมาเป็นจำนวน 11-20 คนคิดเป็นร้อยละ 3.7 และน้อยที่สุด ได้แก่ จำนวน 31-
40 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

นิสิตนักศึกษามีการพักค้างคืนมากที่สุด เฉลี่ย 13 คืนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.2 รองลงมา
10-12 คืน คิดเป็นร้อยละ 0.3 และมีคืนพักเฉลี่ยน้อยที่สุด จำนวน 13 คืน คิดเป็นร้อยละ 71.5

แหล่งที่พักที่นิสิตนักศึกษาเลือก คือ โรงแรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาเป็น
การพักบ้านญาติหรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 25.1 และน้อยที่สุด คือ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.8

ยานพาหนะที่นิสิตนักศึกษานิยมเลือกใช้บริการในการเดินทางท่องเที่ยวภายใน
ประเทศ ได้แก่ รถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 57.9 รถไฟ ชั้น 1 คิดเป็นร้อยละ 39.0 เรือข้ามฟาก
คิดเป็นร้อยละ 39.5 สายการบินราคาประหยัด คิดเป็นร้อยละ 52.9 และเลือกที่นั่งบนเครื่องบิน เป็น
ชั้นประหยัด คิดเป็นร้อยละ 65.8

สภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

สภาพของถนนที่ไปสู่จุดสนใจท่องเที่ยวหรือที่ท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมาเป็นระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.5 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

ภาพของสะพานข้ามแม่น้ำมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 35.4 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.5

สภาพความเหมาะสมของค่ารถโดยสารณะอยู่ในระดับดีปานกลาง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.4 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 34.5 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1

สภาพของความเหมาะสมของค่ารถโดยสารณะในระดับดีมากที่สุด มีจำนวน คิดเป็นร้อยละ 4.8 ระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 34.5 ระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.4 ระดับคิน้อย คิดเป็นร้อยละ 9.9 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1

สภาพความสะดวกของเส้นทางในการเดินทางมีความเหมาะสม ในระดับดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.2 ระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 44.7 ระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.5 ระดับคิน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.0 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

ระบบน้ำประปา/น้ำดื่มมีจัดไว้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 36.3 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.9

สภาพความพร้อมและทันสมัยของศูนย์บริการท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 40.9 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.3

สภาพของโทรศัพท์สาธารณะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 30.1 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.7

ถังขยะจัดไว้เพียงพอ อยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.4 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 30.5 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.5

ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 33.9 และระดับคิน้อยที่สุดคือคิดเป็นร้อยละ 0.2

ความเหมาะสมของห้องพักมีความสะอาด อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมาเป็นระดับ ดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.1 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.3

บริเวณที่พักมีระบบป้องกันภัย เช่น กล้องวงจรปิด ระบบเตือนอัคคีภัย ทางหนีไฟ ยามรักษาการอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 33.1 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.9

ห้องอาหารมีความสะอาด สิ่งแวดล้อมดี อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.5 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

ห้องโถงนั่งเล่นสะอาดและปลอดภัยอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 42.3 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.5 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.2

โทรทัศน์และเคเบิลทีวีมีให้บริการรายการ ไปรคอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 34.8 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.6

คอฟฟี่ช็อปและเบเกอรี่มีราคาเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 27.0 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.8

ห้องนํ้ามีความสะอาดใช้การได้ดีเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 36.8 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.6

แอร์คอนดิชันและโทรศัพท์ใช้การได้ดีเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 37.6 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.1

สนามกีฬามีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมาเป็นระดับดีดีมาก เป็นร้อยละ 23.6 และระดับดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.9

สระว่ายน้ำมีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 25.5 และระดับดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.4

ห้องฟังเพลงและคาราโอเกะมีบรรยากาศเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.7 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 28.6 และระดับดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.3

สภาพที่พักริเวณจุดท่องเที่ยวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 47.4 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 35.8 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.1

สภาพที่พักริมทางมีการจัดไว้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 38.2 และดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.6

สภาพลานจอดรถมีจัดไว้อย่างเหมาะสมและเพียงพออยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 36.5 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.6

ร้านขายของที่ระลึกมีของจำหน่ายอย่างคุ้มค่าคุณภาพอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 31.9 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.8

ห้องสุขา/ห้องอาบน้ำในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดปลอดภัยอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 35.4 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.5

สภาพป้ายบอกทิศทางและการจราจรในแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.4 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.4

สภาพศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.2 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่บริการนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอย่างพอเพียงอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 32.1 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.5

สภาพของความสะอาดปลอดภัยของอาหารอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 35.7 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.1

สภาพรสชาติของอาหารอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 34.5 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.7

สภาพความหลากหลายของอาหารที่ให้บริการอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.9 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

สภาพบรรยากาศของห้องรับประทานอาหารอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 38.3 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

สภาพการให้บริการของร้านอาหารอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 47.2 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 35.5 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.4

สภาพความเหมาะสมของยานพาหนะที่ให้บริการอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 38.7 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

สภาพความเหมาะสมของการบริการรถทุกจำนวนผู้โดยสารอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 37.0 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

สภาพความเหมาะสมของอุปกรณ์ช่วยเหลือฉุกเฉินอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 27.5 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.2

ความเหมาะสมของการให้บริการของพนักงานพาหนะอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 36.3 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.4

ความเหมาะสมของตารางเวลาการให้บริการการเดินทางอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 34.0 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.6

สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมาเป็นระดับดีมาก เป็นร้อยละ 40.4 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.6

สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านที่พักมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 41.6 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 40.3 และระดับคิน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.6

สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านอาหารและเครื่องดื่มอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 38.3 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านพาหนะอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 35.5 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1

สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานขายของที่ระลึกอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.9 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 36.0 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.4

สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการรักษาความปลอดภัยอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมาเป็นระดับ ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 37.3 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1

จำนวนนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 54.5 และอยู่ในมหาวิทยาลัยเอกชน คิดเป็นร้อยละ 45.5

สภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของกลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาล และเอกชน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ

สภาพสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษานิสิตนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชน กลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนมีมากกว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาล ในขณะที่สภาพสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน สภาพที่พักของแหล่งท่องเที่ยว ว่า สภาพอาหารและเครื่องดื่ม สภาพยานพาหนะของแหล่งท่องเที่ยว สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานของแหล่งท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษานิสิตนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ

จำนวนนิสิตนักศึกษาในภูมิภาคและจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ได้แก่ กรุงเทพมหานคร มีจำนวนนิสิตนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.3 เหนือ มีจำนวนนิสิตนักศึกษา 18.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนนิสิตนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.2 กลาง มีนิสิตนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.2 และภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 18.2

ความแตกต่างของของสภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษานิสิตนักศึกษาระหว่างภูมิภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานคร, ภาคเหนือ, ภาคใต้, ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตในแต่ละภูมิภาคเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 คือ ภาคใต้มีคะแนนสูงกว่ากรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญ

ปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา

ปัญหาด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่นิสิตนักศึกษาพบมากที่สุด เป็นปัญหาห้องน้ำ สาธารณะไม่สะอาด คิดเป็นร้อยละ 17.3 รองลงมาเป็นปัญหาผิวนนขรุขระ คิดเป็นร้อยละ 15.2 และที่น้อยที่สุด ร้อยละ 0.2 เป็นปัญหาเกี่ยวกับสะพานข้ามแม่น้ำมีความสกปรก ปิมน้ำมันไม่พอ แหล่งท่องเที่ยวไม่ปลอดภัย สภาพทิวทัศน์ข้างทางไม่ชวนมอง และข้อมูลการท่องเที่ยวมีให้น้อย

ปัญหาของแหล่งที่พักที่พบในการเดินทางท่องเที่ยวที่นิสิตนักศึกษาพบมากที่สุด ได้แก่ ห้องน้ำไม่สะอาดในห้องพักไม่สะอาด คิดเป็นร้อยละ 25.1 รองลงมาเป็นปัญหาความสะอาดไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 13.1 และน้อยที่สุดเป็นปัญหามีเสียงรบกวนมาก โทรทัศน์เสีย อุปกรณ์ในห้องน้ำเสีย ไม่มีโทรทัศน์ โทรทัศน์เสีย ไม่มีวีดีโอ วีซีดี ในห้องพัก ไม่มีร้านค้าในห้องพัก พนักงานบริการห้องพักบริการไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 0.5

ปัญหาของสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ของที่ระลึกมีราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 27.1 รองลงมาเป็นปัญหาลานจอดรถไม่พอ คิดเป็นร้อยละ 18.1 และปัญหาที่เสนอแนะแก้ไขน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.0 ได้แก่ ของที่ระลึกไม่มีความแปลกใหม่ แผนที่ดูแล้วไม่ค่อยเข้าใจ และอุปกรณ์บอกเส้นทาง เช่น ตู้แผนที่ชำรุด

ปัญหาของการใช้บริการอาหารและเครื่องดื่มที่นิสิตนักศึกษาประสบมากที่สุด เป็นปัญหาอาหารไม่สะอาด คิดเป็นร้อยละ 30.9 รองลงมาพบว่าเป็นเรื่องราคาอาหารแพงและไม่คุ้มค่า คิดเป็นร้อยละ 14.7 และปัญหาอาหารได้ปริมาณน้อย ต้องการเครื่องดื่มราคาถูก ไม่มีสิ่งป้องกันอาหาร ไม่มีน้ำดื่มฟรี จำนวนโต๊ะกินข้าวน้อย ก็พบในส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.3

ปัญหาของการใช้บริการยานพาหนะท่องเที่ยวพบมีหลายปัญหา ที่พบมากที่สุดเป็นปัญหาค่ารถมีราคาแพงและสภาพของรถไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 17.1 รองลงมาเป็นปัญหาการบรรทุกน้ำหนักโดยสารเกินพิกัด คิดเป็นร้อยละ 10.1 และน้อยที่สุด ร้อยละ 0.4 ได้แก่ ปัญหารถโดยสารไม่พอ เดินทางโดยรถทัวร์สบายกว่ารถไฟ รถนำเที่ยวราคาแพง ยานพาหนะไม่ค่อยสะอาดรถจอดรับผู้โดยสารข้างทางเป็นอันตราย รถประจำทางไม่มีห้องน้ำ รถไฟควันทพิเศษเสียบ่อย

ปัญหาจากการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยวที่นิสิตนักศึกษาพบมากเป็นปัญหาที่เกิดจากการให้บริการของเจ้าหน้าที่ซึ่งพูดจาไม่สุภาพ ร้อยละ 17.7 รองลงมาเป็นปัญหาการบริการมีขั้นตอนยุ่งยาก ลำช้าและจำนวนพนักงานให้บริการมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 15.9 และปัญหาด้านไม่มีเจ้าหน้าที่นำเที่ยวเป็นปัญหาที่นิสิตนักศึกษาประสบน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.9

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภูมิลำเนาของนิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมาจากกรุงเทพมหานคร มากที่สุด อาจเป็นเพราะว่ากรุงเทพมหานครมีการแข่งขันในด้านการทำงานอย่างสูง เนื่องจากเป็นเมืองหลวง ที่เป็นศูนย์กลางของหน่วยงานราชการ และธุรกิจหลายด้าน มีค่าครองชีพแพง ดังนั้นคนกรุงเทพฯ จึงให้ความสำคัญกับการศึกษาที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาสูงย่อมผลตอบแทนที่สูงด้วย

ที่ตั้งของที่อยู่ปัจจุบันของนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาล เพราะว่าการศึกษามีความสำคัญต่อการประกอบสัมมาชีพเลี้ยงตน ในปัจจุบันการศึกษาได้ขยายโอกาสทางการศึกษา ทำให้ผู้ที่ขาดโอกาสที่จะเรียนได้เรียนมากขึ้น โดยจะมีทุน เช่น ทุนเรียนดี ทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล

เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยบทบาทของเพศหญิงก็มีความเท่าเทียมกับผู้ชายมากขึ้น และในงานที่ต้องการความรอบคอบมาก เพศหญิงสามารถทำงานที่มีความรอบคอบสูงได้ดีกว่าผู้ชาย เช่น งานด้านเอกสาร บัญชี งานประกอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

อายุของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มอายุ 19 ปี มีจำนวนมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าอายุในช่วงนี้เป็นนิสิตนักศึกษาที่อาจจะกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1-2 มากที่สุด

ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ของนิสิตนักศึกษา พบว่าเป็นชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 ตามลำดับ โดยนิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามนั้น เป็นชั้นปีที่ 1 มากที่สุดเพราะเป็นกลุ่มที่ต้องการพบกลุ่มภายในมหาวิทยาลัย เช่น เพื่อน ๆ หรือรุ่นพี่ ในสถานที่เรียนใหม่หรือมีการทำกิจกรรมร่วมกัน

สาขาวิชาที่ศึกษาของนิสิตนักศึกษาศึกษาอยู่ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์มากที่สุด ทั้งนี้เพราะโดยทั่วไปแล้วหลายมหาวิทยาลัยมีการเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศาสตร์อย่างแพร่หลาย จำนวนนิสิตนักศึกษาในสาขานี้จึงมากกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ

ประเภทมหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยรัฐบาลมากกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน เนื่องมาจากเงื่อนไขในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนิสิตนักศึกษา ได้แก่รายได้ในช่วง 3,001-6,000 บาทต่อเดือน มีจำนวนมากที่สุด รายได้เฉลี่ยนับรวมเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อเดือน โดยค่าใช้จ่ายในช่วงนี้จะ เป็นค่าใช้จ่ายในที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ค่าใช้จ่ายด้านอาหาร และอื่นๆ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง พบว่าอยู่ในช่วง 1-20,000 บาทต่อเดือน มีจำนวนมากที่สุด รายได้นี้เป็นรายได้ที่ผู้ปกครองจ่ายให้กับนิสิตนักศึกษาเป็นรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยของนิสิตนักศึกษาด้วย ซึ่งมาจากการสำรวจในงานวิจัยนี้

แหล่งรายได้ของนิสิตนักศึกษามาจากผู้ปกครองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.3 แสดงให้เห็นว่านิสิตนักศึกษาไม่สามารถที่จะหารายได้เองได้ จึงต้องขอจากผู้ปกครองอยู่

จำนวนครั้งเฉลี่ยต่อปีในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาที่มีจำนวนครั้งต่อปีมากที่สุด ได้แก่ จำนวน 1-5 ครั้งต่อปี โดยขึ้นอยู่กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนิสิตนักศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวเกิดขึ้นน้อย

จำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยวแบบหมู่คณะมีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ จำนวน 2-10 คน โดยอาจเป็นไปได้ว่านิสิตนักศึกษาเข้าใจว่าการเดินทางเป็นหมู่คณะมีความวุ่นวาย แต่ตามจริงแล้วการเดินทางเป็นหมู่คณะสามารถต่อรองราคาสินค้าและบริการได้

นิสิตนักศึกษามีการพักค้างคืนจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 1-3 คืน เนื่องจากปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

แหล่งที่พักที่นิสิตนักศึกษาเลือก คือ โรงแรมมากที่สุด รองลงมาเป็นการพักบ้านญาติหรือเพื่อน สาเหตุที่นิสิตนักศึกษาเลือกโรงแรมมากที่สุด อาจเป็นเพราะโรงแรมมีความสะดวกสบาย กว่าที่พักอื่น และมีเจ้าหน้าที่ให้หารบริการ ห้องพักมีความพร้อม และไม่แพงจนเกินไป

ยานพาหนะที่นิสิตนักศึกษานิยมเลือกใช้บริการในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ได้แก่ รถยนต์ส่วนตัว รถไฟ ชั้น 1 เรือข้ามฟาก สายการบินราคาประหยัด และเลือกที่นั่งบนเครื่องบิน เป็นชั้นประหยัด จะเห็นได้ว่านิสิตนักศึกษาเลือกการเดินทางที่มีความสะดวกสบายมากที่สุดแต่ราคาประหยัดและข้อมเขยที่สุด ดังนั้นในการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง หากมีงบประมาณเพียงพอก็อาจจะเลือกการเดินทางที่มีราคาสูงขึ้นกว่านี้ได้

ซึ่งมีข้อมูลพื้นฐานหลายข้อที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐกานต์ โรจนุตตะ(2542) ที่ศึกษาปัจจัยกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวในระยะต่าง ๆ และปัจจัยค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ (1) รายได้ นักท่องเที่ยวมีความต้องการแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูงย่อมสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้บ่อยขึ้น และสามารถเลือกแหล่งท่องเที่ยวได้หลากหลายตามความต้องการ แต่อย่างไรก็ตามรายได้อาจจะไม่ใช่อุปสรรคสำหรับนักท่องเที่ยวที่เห็นว่าการท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็นของชีวิต เพราะถึงแม้นักท่องเที่ยวประเภทนี้จะมีรายได้น้อย แต่บางครั้งเพื่อแลกกับความพอใจที่ได้รับจากการท่องเที่ยว (2) อาชีพ พบว่านักท่องเที่ยวที่เป็นนักธุรกิจ หรือเป็นผู้บริหารอาจไม่มีเวลาสำหรับการท่องเที่ยวพักผ่อนมากนัก ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่เป็นนักศึกษาที่ยังไม่มีการรับผิดชอบมากนัก สามารถเดินทางท่องเที่ยวบ่อยครั้ง และแม้บ้านมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่ำกว่าผู้ประกอบการอาชีพอื่น ๆ (3) ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะสนใจด้านประวัติความเป็นมาของสถานที่ที่เข้าไปเที่ยว และใฝ่รู้ที่จะศึกษาวัฒนธรรมของชุมชนใหม่ ๆ ที่ไม่เคยพบมากกว่าที่จะเข้าไปท่องเที่ยวเพียงผ่านเท่านั้น (4) อายุ นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยจะเลือกแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีอายุมากจะชอบแหล่งท่องเที่ยวในเมืองและแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ (5) เพศ เพศชายชอบการท่องเที่ยวผจญภัย ส่วนเพศหญิงชอบท่องเที่ยวในรูปแบบที่สะดวกสบายและเน้นความปลอดภัยมากกว่า (6) ภูมิสำเนา นักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในเขตหนาวจะชอบเดินทางไปท่องเที่ยวในเขตร้อน

สภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา

สภาพของการเดินทางท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเป็นสิ่งกระตุ้นในการเดินทางท่องเที่ยวไปชมสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง หรือเป็นแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีอยู่สองอย่าง คือ แรงผลักและแรงดึง จาก เทียร์ซ (1982) โดยแรงผลัก (Push Factors) ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางท่องเที่ยว และแรงดึง (Pull Factors) ที่ทำให้เกิดการตัดสินใจในการเลือกแหล่งท่องเที่ยว

1. แรงผลัก หรือ Push Factors (Unmet Needs)

1.1 Physical ความต้องการในการตอบสนองความต้องการทางร่างกาย เช่น ความต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายเพื่อพักผ่อน เช่น การเรียนหรือทำงานอย่างหนัก

1.2 Escape ต้องการหลบความจำเจ ความเครียด ปัญหา เช่น การไปเที่ยวธรรมชาติ การตั้งแคมป์ เป็นต้น

1.3 Novelty ต้องการพบ และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เช่น การเที่ยวต่างประเทศ

1.4 Esteem/Prestige ความภูมิใจที่ตนได้ไปเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ เช่น มีความใฝ่ฝันว่าอยากจะได้เที่ยวทะเลมาก เมื่อได้ไปเที่ยวจึงสมหวังและบรรลุเป้าหมายแล้ว

1.5 To know and understand/Educational Vacation การเดินทางเพื่อศึกษาความรู้ด้านวัฒนธรรม ชนชาติ และการดำรงชีวิตที่แตกต่างจากการอยู่อาศัยเดิม เช่น การเยี่ยมชมวิถีชีวิตชาวเขา หรือชนบท เป็นต้น

1.6 Social - Kinship and New People ความต้องการเดินทางเพื่อเป็น โอกาสเข้าสังคม และพบปะ หากคนที่รู้จัก ฟื้นฟูความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เช่น การพาครอบครัวไปเที่ยวสุดสัปดาห์สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในครอบครัว เป็นต้น

2. แรงดึง หรือ Pull Factors (Destination Selected) คือ แรงดึงดูดต่าง ๆ สู่การกำหนดสถานที่ที่นักท่องเที่ยวต้องการไป ได้แก่ สถานที่ที่น่าสนใจ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เช่น น้ำตก ทะเล ป่าเขา เมือง เป็นต้น กิจกรรมที่สนใจ ภูมิอากาศ เช่น เมืองหนาว เมืองร้อน เป็นต้น

1. ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน นิสิตนักศึกษพบว่าสภาพของถนนที่นำไปสู่จุดสนใจท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นสภาพของถนน สภาพความเหมาะสมของค่ารถสาธารณะ และสภาพของยานพาหนะที่ให้บริการ เป็นสภาพที่นิสิตนักศึกษาเห็นว่าควรมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมมากขึ้น แต่นอกจากนี้สภาพของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอื่น อย่างเช่น สภาพของสะพานข้ามแม่น้ำ สภาพความสะดวกของเส้นทางในการเดินทาง ระบบน้ำประปา/น้ำดื่ม ซึ่งมีความสำคัญต่อการเดินทางทำให้นิสิตนักศึกษาสามารถท่องเที่ยวภายในประเทศไทยได้มากขึ้น ซึ่งงานวิจัยของร้อยโทหญิง เกิดศิริ เจริญวิศาลและจุฑามาศ จันทร์รัตน์ (2539) เรื่อง ความเข้าใจแรงจูงใจการท่องเที่ยว: เพื่อส่งเสริมให้ไทยเที่ยวไทย มีปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่นิสิตนักศึกษาเกิดแรงจูงใจหรือมั่นใจในการท่องเที่ยว

เที่ยวแต่ละครั้ง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายไม่แพง หมายถึงค่ารถ ค่าน้ำมัน ค่าบริการสาธารณูปโภคต้องไม่แพง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึงความสามารถพื้นฐานในการรับรู้วัฒนธรรม ซึ่งบุคคลต้องมีความรู้ในวัฒนธรรมนั้นจึงจะเกิดความซาบซึ้งในด้านวัฒนธรรม ปัญหาเรื่องภาษาถือว่าเป็นปัจจัยทางการสื่อสารทำให้อำนวยความสะดวกต่อการติดต่อหรือใช้บริการรวมไปถึงส่วนลคที่อาจจะเกิดขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีประเด็นอื่น ๆ เช่น ท้องทะเลไทยสวยงามน่าท่องเที่ยว มีบริการ 24 ชั่วโมงมากมาย ความมีน้ำใจของคนไทย ระยะเวลาในการวางแผนการเดินทาง ความเป็นส่วนตัว เป็นต้น สำหรับปัจจัยในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ นักท่องเที่ยวอาจเกิดแรงจูงใจจากสิ่งต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา ที่นำเสนอจากคำถามปลายเปิด ดังนี้

เป็นการเสนอให้ปรับปรุงชีวิตถนนให้ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 44.91 รองลงมาเป็นมีพนักงานทำความสะอาด คิดเป็นร้อยละ 20.35 และข้อเสนอแนะที่มีผู้เสนอน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.24 ได้แก่ มีรถไฟเชื่อมระหว่างจังหวัด เพิ่มเที่ยวรถในเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว สร้างถนนที่มีหลายช่องทางจราจร จัดระบบเส้นทางคมนาคมให้มีความเหมาะสม และจัดให้มีป้ายบอกเส้นทางอย่างชัดเจน เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่ นิสิตนักศึกษาจะใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางมากที่สุดอยู่แล้ว ดังนั้น ปัญหาเรื่องสภาพถนนขรุขระหรือเป็นหลุมเป็นบ่อนั้นจะสามารถพบเห็นได้บ่อยมากที่สุด ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสะดวกรวดเร็วและความปลอดภัยในการเดินทางหรือสวัสดิภาพของนิสิตนักศึกษาในการเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางท่องเที่ยวในจุดต่าง ๆ

2. ด้านที่พัก นิสิตนักศึกษาเลือกโรงแรมเป็นที่พักค้างคืนมากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 42.2 อาจเป็นเพราะว่า นิสิตศึกษานิสิต นักศึกษาต้องการความสะดวกสบายในการใช้บริการแหล่งที่พักราคาแพงที่สุด เพื่อจะได้เรียนรู้ถึงการใช้ชีวิตในที่พักราคาที่ต่ำที่สุดสักครั้ง สอดคล้องกับศราวุฒิ สุทธิพิทักษ์(2547) จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาไทยที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่พบว่า นิสิตศึกษานิยมพักในโรงแรมมากกว่าที่พักแบบอื่นเช่นกัน จากการใช้บริการที่พัก นิสิตนักศึกษาได้เห็นสภาพของที่พักว่ามีความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก ห้องพักรวมความสะดวก ห้องโถงนั่งเล่น สะอาดและปลอดภัยอยู่ในระดับดีมาก ส่วนระบบป้องกันภัย เช่น กล้องวงจรปิด ระบบเตือนอัคคีภัย ทางหนีไฟ ยามรักษาการอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับดีปานกลาง บรรยากาศของห้องอาหารมีความสะอาด สิ่งแวดล้อมดี อยู่ในระดับดีมาก นอกจากนั้น นิสิตนักศึกษาเห็นว่าสภาพของที่พักจัดอยู่ในระดับดีปานกลาง แต่ก็ขึ้นอยู่กับจำนวนงบประมาณหรือรายได้ที่ นิสิตนักศึกษามีด้วย และในการสำรวจครั้งนี้เป็นไปได้น้อยมากที่สุดที่ นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีความสามารถในการพักแรมในโรงแรม เนื่องจากรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ได้รับ อยู่ในช่วง 3,001 - 6,000 บาท เท่านั้น จึงพบว่า นิสิตนักศึกษาเลือกพักบ้านเพื่อนหรือญาติมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา ที่นำเสนอจากคำถามปลายเปิด ดังนี้

เป็นการเสนอจากนิสิตนักศึกษาซึ่ง ร้อยละ 31.9 เห็นควรให้มีการจัดเวรยามรักษาความปลอดภัย เป็นการให้จัดเวรยามรักษาความปลอดภัยภายในที่พัก รองลงมาคือทำความสะอาดห้องพัก ให้ดี คิดเป็นร้อยละ 30.4 และปัญหาด้านที่พักที่เสนอให้แก่น้อยที่สุด ร้อยละ 1.5 ได้แก่ ปิดห้องเปิดแอร์เพื่อลดเสียงรบกวนจากภายนอก เพิ่มตู้สายโทรศัพท์ จัดโปรโมชันในช่วงเทศกาล ให้ที่พัก กำหนดราคามีมาตรฐานแน่นอนและควรมีเจ้าหน้าที่ตรวจคุณภาพ ซึ่งจากข้อมูลนิสิตนักศึกษาจะตระหนักถึงความปลอดภัยมากเป็นพิเศษ เหตุผลน่าจะเป็นเพราะว่านิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นิสิตนักศึกษาได้สัมผัสกับสภาพต่าง ๆ บริเวณจุดท่องเที่ยวและพบว่าสภาพป้ายบอกทิศทางและการจราจรในแหล่งท่องเที่ยว มีสภาพอยู่ในระดับดีมาก และสภาพที่พึงปรารถนา สภาพลานจอดรถ ร้านขายของที่ระลึก ห้องสุขา/ห้องอาบน้ำ สภาพศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่บริการนำเที่ยวจัดให้อยู่ในระดับดีปานกลาง ความสะดวกสบายเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความประทับใจต่อการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นเหมือนเป็นบ้านของตน มีความเป็นกันเอง เกิดความประทับใจ และทำให้การเดินทางท่องเที่ยวครั้งนั้นมีคุณค่าน่าจดจำมากที่สุด และทำให้เกิดความรู้สึกว่าจะกลับมาเที่ยวอย่างซ้ำๆ อย่างไม่รู้จักเบื่อ อันเนื่องมาจากสถานที่ สอดคล้องกับ ฉันทข วรณดนอม (2544) ได้ศึกษาพบว่า ความปลอดภัย ความสะดวกต่าง ๆ ยังส่งผลถึงความมั่นใจที่เลือกการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศครั้งต่อไป ซึ่งเกณฑ์การเลือกนั้นอยู่ในระดับปานกลางถึงดีมากแสดงว่านิสิตนักศึกษามีความมั่นใจว่าสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวนั้นมีสภาพที่ยังสามารถให้บริการได้และมีผลต่อการท่องเที่ยวของนิสิตนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา ที่นำเสนอจากคำถามปลายเปิด ดังนี้

นิสิตนักศึกษาเสนอให้มีการเพิ่มที่พักริมทาง คิดเป็นร้อยละ 54.6 รองลงมาเป็นการเสนอให้ซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี คิดเป็นร้อยละ 20.8 และเสนอแนะให้ปรับปรุงที่พักริมทางให้ดี และจัดทำแผนที่ให้ง่ายต่อความเข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 3.8 น้อยที่สุด

4. ด้านอาหารและเครื่องดื่ม จากการใช้บริการอาหารและเครื่องดื่มของนิสิตนักศึกษาเห็นว่า สภาพการให้บริการของร้านอาหาร สภาพความหลากหลายของอาหารที่ให้บริการ สภาพของความสะอาดปลอดภัยของอาหาร นอกจากนี้ยังมีด้านรสชาติของอาหาร ยังอยู่ในเกณฑ์ดีปานกลาง จากข้อมูลแสดงว่านิสิตนักศึกษามีความไม่มั่นใจในการรับประทานอาหารในแหล่งท่องเที่ยวในทุกด้านที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ควรมีการกำหนดมาตรฐานที่เป็นการรองรับว่าร้านที่ให้บริการอาหาร

และเครื่องคั้นมีความสะอาดปลอดภัย รสชาติอร่อย การบริการดี ราคายุติธรรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นกระทรวงสาธารณสุข เพื่อป้องกันการเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในด้านเหล่านี้ ซึ่งจากข้อมูลของชินอย สาจนะ(Shenoy Sajna, 2005) ในการศึกษาแตกต่างของรสชาติอาหารที่นักท่องเที่ยวรับประทาน พบว่านักท่องเที่ยว ซื้ออาหารกลับไปรับประทานที่พัก รับประทานอาหารที่งานเทศกาลอาหารและยังมีการซื้อตำราอาหารและวัตถุดิบไปปรุงเองที่ที่พัก ซื้ออาหารจากไร่ของเกษตรกร การสาธิตการทำอาหาร ซื้ออุปกรณ์ทำครัวกลับที่พัก จัดเตรียมสถานที่สำหรับการประกอบอาหารตามประเพณี รับประทานอาหารที่ร้านอาหารใกล้ที่พัก นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมการรับประทานอาหารมีมูลค่าที่ร้านอาหารของนักท่องเที่ยว มีความต้องการรับประทานอาหารพื้นเมือง ไปรับประทานอาหารเมนูชวนชิมของร้าน และอื่น ๆ ได้แก่ การให้บริการอาหารพิเศษของร้าน และการไปรับประทานอาหารตามข้างทาง ในด้านเครื่องคั้น นักท่องเที่ยวนิยมคั้นเครื่องคั้นจากผู้ผลิต แสดงว่านักท่องเที่ยวมีความต้องการที่จะสัมผัสกับความเป็นอิสระและมีความรู้สึกว่าการปรุงอาหารรับประทานเองมีความปลอดภัยมากที่สุด หรือการซื้อวัตถุดิบมาประกอบเองเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการนั่งรับประทานอาหารตามร้านอาหารเนื่องจากต้องจ่ายค่าบริการ อาหารหรือเครื่องคั้นที่มีราคาแพงกว่าโดยไม่จำเป็น เช่นเดียวกันกับการใช้บริการอาหารและเครื่องคั้นของนิสิตนักศึกษา ก็เป็นเช่นเดียวกัน ส่วนประเด็นก็มีเรื่องราคาอาหารที่อาจจ่ายได้อย่างจำกัดกว่า

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา ที่นำเสนอจากคำถามปลายเปิด ดังนี้

การใช้บริการอาหารและเครื่องคั้นจากงานวิจัยได้เสนอแนะว่าให้มีการตรวจวัดคุณภาพและมาตรฐานของอาหาร ถึงร้อยละ 63.8 รองลงมาเป็นการเสนอให้ปรับเปลี่ยนรายการอาหารทุกวันและอบรมผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร ร้อยละ 9.8 และร้อยละ 1.0 ซึ่งน้อยที่สุดเห็นควรให้มีการจัดน้ำคั้นที่สะอาดให้บริการ

5. ด้านยานพาหนะ สภาพความเหมาะสมของยานพาหนะที่ให้บริการ สภาพความเหมาะสมของการบริการบรรทุกจำนวนผู้โดยสาร สภาพความเหมาะสมของอุปกรณ์ช่วยเหลือฉุกเฉิน ความเหมาะสมของการให้บริการของพนักงานพาหนะ ความเหมาะสมของตารางเวลาการให้บริการการเดินทางยังอยู่ในระดับดีปานกลางซึ่งควรอยู่ในระดับดีมากถึงดีมากที่สุด แสดงให้เห็นว่านิสิตนักศึกษายังไม่มีความพอใจเท่าที่ควรในการให้บริการของระบบขนส่งคมนาคมในประเทศ โดยเฉพาะปัญหาด้านสภาพของรถ การตรงต่อเวลาในการออกรถ หรือปัญหาด้านอื่น ๆ ดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ใช้บริการรู้สึกไม่ปลอดภัยหรือไม่สะดวกสบาย เป็นเหตุผลหลักที่นิสิตนักศึกษาเลือกใช้รถส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาก็เป็นบริการสาธารณะในรูปแบบของยานพาหนะที่มีอยู่อย่างหลากหลาย เช่น เครื่องบิน รถไฟ ที่สะดวกสบายมากกว่ารถยนต์โดยสาร จากงานวิจัยของนิรันดร์ ทัพชัย และวาริเชก (Nirundon Thapachai and Waryzak, 1997) พบว่าประเทศไทยนั้นไม่มีความสะดวกเรื่องคมนาคมเมื่อเทียบกับ

ประเทศอเมริกา สภาพของการคมนาคมในประเทศไทยยังมีปัญหาไม่สะดวกสบายโดยเฉพาะเบาที่นั่งของรถโดยสารที่ชิดกันมากทำให้คนที่รูปร่างสูงใหญ่ไม่สามารถนั่งได้อย่างสบายเมื่อมีการเดินทางไกล ทางผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านคมนาคม เช่น กระทรวงคมนาคม ควรดำเนินการในการปรับปรุงถนนที่เดินทางไปยังจุดสนใจท่องเที่ยวให้มีสภาพดี จะทำให้การเดินทางสะดวกสบายและเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ที่ไม่เคยอยากเที่ยวไปเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่แล้วเดินทางเที่ยวเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา ที่นำเสนอจากคำถามปลายเปิด ดังนี้

จากงานวิจัยได้ข้อเสนอแนะว่าให้มีส่วนลดค่าตัวโดยสารและให้พนักงานบริการด้วยความอ้อมแอ้ม คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมาเป็นการอบรมจริยธรรมผู้จัดการในการบริหาร คิดเป็นร้อยละ 15.9 และนิสิตนักศึกษายังได้เสนอถึงแนวทางการแก้ไข ได้แก่ ให้เพิ่มจำนวนรถ เดินเที่ยวเอง ใช้บริการรถเอกชน อบรมพนักงาน มีจองล่วงหน้าก่อนการเดินทาง ควรมียอดไฟฟ้า เพิ่มมาตรฐานของคนขับ ควรมีการตรวจสอบสภาพรถอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 3.6

6. ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่พนักงานด้านการท่องเที่ยว การให้บริการไม่ประทับใจเท่าที่ควร ความคาดหวังต่อการบริการในด้านข้อมูลข่าวสารของนิสิตนักศึกษามีมาก เพราะการท่องเที่ยวเป็นการสร้างความรู้จากการเยี่ยมชมและสัมผัสกับสถานที่จริง เช่น การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ หากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้ข้อมูลที่มีความถูกต้องไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง ก็จะส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจของนิสิตนักศึกษาที่มีความสนใจใคร่รู้เป็นอย่างยิ่ง และอาจทำให้นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้เกิดทัศนคติในด้านลบต่อการท่องเที่ยวในด้านนั้นตลอดไป ซึ่งจากงานวิจัยของไทเคสเวลล์ และฟอล์กเนอร์ (Tideswell and Faulkner, 1999) พบว่าหากนิสิตนักศึกษามีประสบการณ์การท่องเที่ยวหรือเคยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่นั่นมาก่อน จะทำให้นิสิตนักศึกษาแวะชมสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มากขึ้น แสดงว่านิสิตนักศึกษามีความต้องการที่จะท่องเที่ยวอยู่แล้วหรือไม่อยากท่องเที่ยวแต่พอได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวทำให้เกิดแรงจูงใจที่อยากไปท่องเที่ยวในสถานที่นั้น ตามทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อการท่องเที่ยวฟริดเดน (Fridden, 1951) ได้ให้ความหมายของคำว่าแรงจูงใจไว้ว่า “แรงจูงใจเป็นแรงที่อยู่ในบุคคลซึ่งให้คนทำบางอย่างที่เติมเต็มความต้องการทางร่างกายและความปรารถนาทางจิตใจ” หรือเมอร์ (Murray, 1964) ได้เสนอเรื่องแรงจูงใจว่า “เป็นปัจจัยภายในที่กระตุ้นโดยตรงและพัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์” หรือมาสโลว์ (Maslow, 1959) ได้เสนอทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ โดยมาสโลว์ มองความต้องการของมนุษย์เป็นลักษณะลำดับ 5 ชั้น จากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด และสรุปว่าเมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนอง จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ดังนั้นจากสภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวจัดอยู่ในระดับดีปานกลาง อาจส่งผลต่อแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนิสิตนักศึกษา เพราะนิสิตนัก

ศึกษาสามารถในการนำข่าวสารและความคิดมาประสานกันเป็นอย่างดีและสามารถสรุปให้ผู้อื่นได้รับรู้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่ เอฟ อาร์ จีวันส์ และเอส ดี เทอร์เนอร์ (F.R. Jevons and H.D. Turner, 1972:57) และมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างมีวิจารณ์ญาณ มีจุดมุ่งหมายและมีหลักเหตุผล ดังนั้นหากเจ้าหน้าที่/พนักงานการท่องเที่ยวที่ให้บริการไม่เป็นเช่นที่หวังไว้ เช่น ไม่ทราบข้อมูลอย่างแท้จริง พูดจาไม่สุภาพ หรือการแสดงสีหน้าที่ไม่เป็นมิตร เป็นต้น นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้จะไม่แสดงออกมาซึ่งอารมณ์ความรู้สึกให้เห็นมากนัก หากแต่จะจดจำความทรงจำนี้ไว้ และจะไม่กลับมาเที่ยวหรือใช้บริการอีกสอดคล้องกับแนวคิดของอาร์เทอร์ ดับเบิลยู ชิคเคอริง (Arthur W. Chickering 1974: 8-17) ได้กล่าวถึงลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่สมบูรณ์แบบมีลักษณะ 7 ประการ ได้แก่ การบรรลุถึงความมีประสิทธิภาพ การควบคุมอารมณ์ การเป็นตัวของตัวเอง การสร้างภาพพจน์เอกลักษณ์เฉพาะตน การสร้างความสัมพันธ์ของคนอย่างชัดเจน การวางวัตถุประสงค์ของคนอย่างชัดเจน การพัฒนาบูรณาการ ในทางตรงกันข้ามนิสิตนักศึกษามองว่าสภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านที่ทัศนคติมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา ที่นำเสนอจากคำถามปลายเปิด ดังนี้

การให้บริการด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว ควรสรรหาพนักงานที่มีใจรักในงาน คิดเป็นร้อยละ 26.1 สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 9.6 พนักงานควรวางตัวให้เหมาะสมกับบทบาท คิดเป็นร้อยละ 9.6 และควรมีอบรมพนักงานก่อนทำงาน คิดเป็นร้อยละ 54.8

ปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา

1. ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เป็นปัญหาที่นิสิตนักศึกษาจะได้ประสบเป็นอันดับแรกเพราะเป็นสิ่งที่จะต้องใช้บริการทันทีที่ถึงแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งปัญหาเหล่านี้ได้แก่ ปัญหาห้องน้ำสาธารณะไม่สะอาด ปัญหาผิวถนนขรุขระ ปัญหาเกี่ยวกับสะพานข้ามแม่น้ำมีความสกปรก ปิมน้ำมันไม่พอ แหล่งท่องเที่ยวไม่ปลอดภัย สภาพทัศนียภาพข้างทางไม่ชวนมอง และข้อมูลการท่องเที่ยวมีให้น้อย ซึ่งจากระดับผลของการใช้บริการนิสิตนักศึกษามีความต้องการให้หน่วยงานรับที่เกี่ยวข้องเข้ามาบทบาทในการพัฒนามากที่สุด เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยวนั้น

2. ด้านแหล่งที่พัก เป็นอีกด้านหนึ่งที่ต้องพบ เนื่องจากเมื่อนิสิตนักศึกษาตัดสินใจพักค้างคืนไม่ว่าจะวางแผนล่วงหน้าหรือไม่ก็ตาม สิ่งที่พบตามมาก็คือปัญหาในที่พัก ที่นิสิตนักศึกษาพบมากที่สุดได้แก่ ห้องน้ำไม่สะอาดในห้องพัก ความสะอาดโดยรวมไม่สะอาด และการมีเสียงรบกวนมาก โทรทัศน์เสีย อุปกรณ์ในห้องน้ำเสีย ไม่มีโทรทัศน์ โทรศัทพ์เสีย ไม่มีวีดีโอ วีซีดี ในห้องพัก

ไม่มีร้านค้าในห้องพัก พนักงานบริการห้องพักบริการไม่ดี ปัญหาเหล่านี้อาจเกิดขึ้นจากแหล่งที่พักที่ขาดความพร้อมในการบริการหรือที่พักมีราคาถูกทำให้การบริการในด้านนี้ไม่พร้อมเท่าเทียมกับห้องพักที่มีราคาแพง ยิ่งนิสิตนักศึกษาที่ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวไม่มากนัก จึงเกิดปัญหาด้านที่พักมากมาย

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านนี้เป็นด้านสำคัญด้านหนึ่งที่บ่งบอกถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว หากมีความพร้อมมากก็就会有ความเชี่ยวชาญที่จะจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ นิสิตนักศึกษา ผลที่ตามมาอีกอีกข้อคือจำนวนนิสิตนักศึกษาที่เป็นสิ่งชี้วัดถึงความสำเร็จนั้น หากแต่ปัญหาที่พบก็มีมากเช่นกัน อย่างเช่น ของที่ระลึกมีราคาแพง พอคนแหล่งท่องเที่ยวเป็นที่นิยมก็เกิดปัญหาจำนวนคนมาเที่ยวชมมากขึ้น ปัญหาที่ตามมาเป็นปัญหาลานจอดรถไม่พอ และทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว เช่น นานไปของที่ระลึกก็ไม่มี ความแปลกใหม่ แผนที่ถูกแล้วไม่ค่อยเข้าใจ และอุปสรรคบอกเส้นทาง เช่น คู่มือที่ชำรุด เป็นต้น เพราะขาดการบำรุงรักษา ขาดผู้รับผิดชอบ หรือขาดความรู้ทางด้านฝีมือแรงงานในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดังนั้นความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกจึงอาจเป็นผลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวด้วย

4. ด้านอาหารและเครื่องดื่ม เป็นปัญหาใหญ่ที่นิสิตนักศึกษาประสบได้แก่ ปัญหาอาหารไม่สะอาด แต่ก็มีปัญหาอื่นที่สามารถพบได้มากเช่นกันในแหล่งท่องเที่ยวทั่วไปในเรื่องราคาอาหารแพงและไม่คุ้มค่า และปัญหาอาหารได้ปริมาณน้อย ดังนั้นนิสิตนักศึกษาจึงต้องการเรียกร้องไม่ว่าจะเป็นความต้องการเครื่องดื่มราคาถูก ไม่มีสิ่งป้องกันอาหาร ไม่มีน้ำดื่มฟรี จำนวนโต๊ะกินข้าวน้อย วิธีที่ดีที่สุดในการปรับปรุงด้านนี้ควรให้หน่วยงานมาตรฐานทางด้านการตรวจสอบมาตรฐานอาหารและเครื่องดื่ม เช่น องค์การอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ร้านค้าบริการต่าง ๆ ให้มีการพัฒนาคุณภาพอย่างเสมอ

5. ด้านยานพาหนะ พบมีหลากหลายปัญหาซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญต่อเรื่องสวัสดิภาพความปลอดภัยและความไม่เป็นธรรมต่อนิสิตนักศึกษา ในด้านนี้ที่พบมากที่สุดเป็นปัญหาค่ารถมีราคาแพงและสภาพของรถไม่ดี รองลงมาเป็นปัญหาการบรรทุกน้ำหนักโดยสารเกินพิกัด ได้แก่ ปัญหารถโดยสารไม่พอ เส้นทางโดยรถทัวร์สบายกว่ารถไฟ รถนำเที่ยวราคาแพง ยานพาหนะไม่ค่อยสะอาดรถจอร์จผู้โดยสารข้างทางเป็นอันตราย รถประจำทางไม่มีห้องน้ำ รถไฟด่วนพิเศษเสียบ่อย ปัญหาด้านนี้นับว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นปัจจัยที่นำไปให้นักท่องเที่ยวเดินทางจากต้นทางไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างปลอดภัย รวมทั้งความจำเป็นที่นักท่องเที่ยวจะต้องใช้บริการเพื่อเดินทางท่องเที่ยว ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรทบทวนมาตรฐานที่ก่อให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

6. ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว ที่นิสิตนักศึกษาพบมากเช่นกัน เนื่องจากบางครั้งเจ้าหน้าที่อาจมีปัจจัยด้านอารมณ์ความรู้สึก หรือทัศนคติต่อการบริการไม่ดี หรือไม่ทราบว่าบริการที่ดีเป็นเช่นไร ทำให้บริการด้วยความไม่ดีเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้เสมอ เช่น การพูดจาไม่สุภาพ นอกจากนี้ปัญหาขั้นตอนในการบริการมีขั้นตอนที่มีความยุ่งยาก ถ้าซ้ำก็เป็นปัญหาเช่นกัน ส่วนด้านจำนวนพนักงานที่ให้บริการมีน้อยนั้นก็ทำให้การให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน

ในกรณีที่นิสิตนักศึกษามาสอบถามข้อมูลครั้งเดียวทีละหลายคน ควรจะจัดหาพนักงานที่มีความรู้ ความสามารถและความสามารถด้านอารมณ์ที่จะให้ข้อมูลที่สำคัญแก่นิสิตนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขปภคขั้นพื้นฐานที่สำคัญ เป็นการเสนอ ให้ให้ปรับปรุงผิวดนให้ดีขึ้น และจัดให้มีพนักงานทำความสะอาดประจำที่ เช่น ลานจอดรถ ห้อง น้ำสาธารณะ เป็นต้น มีรถไฟเชื่อมระหว่างจังหวัด เพิ่มเที่ยวรถในเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว สร้าง ถนนที่มีหลายช่องทางจราจร จัดระบบเส้นทางคมนาคมให้มีความเหมาะสม และจัดให้มีป้ายบอก เส้นทางอย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของแหล่งที่พัก ให้จัดเวรยามรักษาความปลอดภัย อย่างทั่วถึงบริเวณรอบ ๆ กรณีพักรีสอร์ทที่มีบ้านเป็นหลัง ๆ ตั้งแยกกันอยู่ ขามรักษาการณ์จึงมีบทบาท เป็นอย่างมากและความเหมาะสมที่จะดูแลระวังภัยที่อาจเกิดต่อชีวิตและทรัพย์สินของนิสิตนักศึกษา รองลงมาคือการทำมีความสะอาดห้องพักให้ดี ปัญหาด้านที่พักอื่น ๆ ได้แก่ สร้างห้องพักที่สามารถลดเสียงรบกวนจากภายนอกได้ เพิ่มตู้สายโทรศัพท์ทำให้การใช้โทรศัพท์สะดวกขึ้น จัดให้มีการส่งเสริมการตลาดในช่วงเทศกาลเพื่อดึงดูดให้นิสิตนักศึกษามาพัก และที่พักรควรกำหนดคราตามาตร ฐานพร้อมทั้งการฝึกเจ้าหน้าที่ที่พักเพื่อการบริการ และควรมีเจ้าหน้าที่ตรวจคุณภาพภายในเพื่อคอย ตรวจมาตรฐานการบริการ

3. ข้อเสนอแนะในด้านการแก้ไขปัญหาของสิ่งอำนวยความสะดวก ควรเพิ่มที่พักริมทาง ไว้ เป็นที่แวะพักเพื่อพักก่อนก่อนเดินทางต่อไป เสนอให้ซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี และจัดทำแผนที่ให้ง่ายต่อความเข้าใจ

4. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการใช้บริการอาหารและเครื่องดื่มจากงานวิจัยได้ เสนอแนะว่าให้มีการตรวจวัดคุณภาพและมาตรฐานของอาหาร รองลงมาเป็นการเสนอให้ปรับเปลี่ยน รายการอาหารทุกวัน อบรมผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร และเห็นควรให้มีการจัดน้ำดื่มที่สะอาด ให้บริการ

5. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการใช้บริการยานพาหนะ จากงานวิจัยได้ข้อเสนอ เน้นว่าให้มีส่วนลดค่าตัวโดยสารและให้พนักงานบริการด้วยความยิ้มแย้ม นอกจากนี้การอบรมจริย ธรรมผู้จัดการในการบริหารเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงาน และนิสิตนัก ศึกษาได้เสนอถึงแนวทางการแก้ไข ได้แก่ ให้เพิ่มจำนวนรถ เดินเที่ยวเอง ใช้บริการรถเอกชน อบรม พนักงาน มีของล่วงหน้าก่อนการเดินทาง ควรมีรถไฟฟ้า เพิ่มมาตรฐานของคนขับ ควรมีการตรวจสอบ สภาพรถอย่างสม่ำเสมอ

6. ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการให้บริการด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงาน ด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ควรมีการคัดเลือกพนักงานที่มีใจรักในงานบริการ สร้างมาตรฐานการปฏิบัติ งานพนักงานควรวางตัวให้เหมาะสมกับบทบาท และควรมีอบรมพนักงานก่อนทำงาน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิต นักศึกษา

1. ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

กองพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและควรจะมีการประสานเครือข่ายเรื่องการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ณ จุดท่องเที่ยวเดิมและจุดท่องเที่ยวแห่งใหม่ โดยมีการประสานแผนกับหน่วยงาน ดังนี้ กรมทางหลวง กรมโยธาธิการ กระทรวงคมนาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) อย่างเป็นทางการ

2. ด้านที่พักและอาหารเครื่องดื่ม

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) เทศบาล ทำการสำรวจเชิงลึกในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม รวมไปถึงการจัดฝึกอบรมพนักงานให้มีใจรักในการบริการด้วย

3. ด้านขายของที่ระลึกและจำหน่ายสินค้า

หน่วยงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) ควรมีการศึกษาถึงศักยภาพในการจัดทำของที่ระลึกและสินค้าท้องถิ่นหรือสินค้าสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยให้มีการศึกษาอบรมประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดและจัดอยู่ในแผนพัฒนา ตลอดจนการพัฒนาสินค้าท้องถิ่นและของที่ระลึกให้มีคุณค่าและรูปแบบต่าง ๆ ด้วย

4. ด้านยานพาหนะ

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) เทศบาลเมือง ควรมีการประสานความร่วมมือกับกองพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมโยธาธิการ กระทรวงคมนาคม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ให้ทันสมัยและเดินทางสะดวกสบายมากขึ้น และชักชวนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศที่ชุมชนมีส่วนร่วมต่อไป

5. ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) เทศบาล และกองพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรมีแผนในระยะยาว มียุทธศาสตร์การพัฒนามูลฐานด้านการท่องเที่ยวอย่างมีระบบ เพราะนิสิตนักศึกษาเยาวชน นิสิตนักศึกษา กำลังเป็นกลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะมีบทบาทสำคัญส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนามูลฐานด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้มีใจบริการจึงมีความสำคัญต่อ

ภาพลักษณ์ของภาคบริการที่ขยายฐานไปพร้อมกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นจุดขายที่สำคัญของประเทศ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของสภาพและปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการค้าสินค้าเลือกเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
2. ควรใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกเพื่อเก็บข้อมูลด้านปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
3. ควรอภิปรายผลด้านแหล่งรายได้ของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมค่าใช้จ่ายในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว
4. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาชาวต่างประเทศ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. พฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย.
กรุงเทพมหานคร, 2537.

โกเมศ จันทร์เกษ. การใช้เวลาว่างของนักเรียนสองผลัดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

เกื้อ วงศ์บุญสิน. ประชากรกับการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2536.

เกื้อ วงศ์บุญสินและพิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ. รายงานเบื้องต้น การวิจัยเรื่อง ความรู้ ทัศนคติ และการ
ปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ และการวางแผนครอบครัวของเยาวชนอายุ15-24ปี: รายงานวิจัย
เยาวชนไทย2531. กรุงเทพมหานคร: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

กัลยา วานิชย์บัญชา. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ขนิษฐา ดิษฐบรรจง. การใช้เวลาว่างของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ ปีการศึกษา2510.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511.

ขวัญฤทัย บุญยะเสนา. การวิเคราะห์อุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. การคาดหมายของประเทศไทย
2523-2558. กรุงเทพมหานคร: กองวางแผนทรัพยากรมนุษย์, 2534.

จรัส พรหมอยู่. ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม. กรุงเทพมหานคร: โอเคียนส โตร์, 2526.

จรินทร์ ธานี. นันทนาการ .กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเคียนส โตร์, 2528.

จิราภรณ์ อัมพรพรรคี. เอกสารประกอบการสอนวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. คณะศิลปศาสตร์
ภาควิชาอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2545.

ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.

ฉันทิช วรรณดอนม. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเลือกเดินทาง
ท่องเที่ยวภายในประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการ
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

- โถมขง ไต้ะทอง และคณะ. การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2545.
- ชาญเขวง เนตรสุวรรณ. ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการเกี่ยวกับคุณค่าอันันทนาการของสวนสนุกประเภทธุรกิจในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ชลธิชา บุนนาค. เอกสารประกอบการสอนพฤติกรรมนักท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ, 2544.
- ณัฐกานต์ โรจนุตมะ. ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ดวงใจ สิทธิไชย. การศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนมัธยมศึกษาต้นของสังกัดสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2521.
- ธวัชชัย รัตนช้อน. การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบนพื้นที่สูง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- นที บุญพรหมณ์. (2547) . การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค.งานสัมมนา ณ ห้องประชุมที่ 11 อิมแพคอารีน่า เมืองทองธานี, 6 พฤศจิกายน 2547.
- นิคม จารุมณี. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พรินติ้ง เฮาส์, 2544.
- เนาวรัตน์ พลายน้อย, พฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย. กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.
- นุชนนิกา โสคา. ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวอิสระชาวต่างประเทศ ที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ปวีณา โทแก้ว. ปัจจัยที่กำหนดรูปแบบการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2524.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2525.

- ประกอบ กุปรัตน์.ความเป็นผู้นำ เป้าหมาย และอำนาจในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการ
ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530
- ประไพรัตน์ โมราถบ. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์. วารสารแนะแนว. 25(มกราคม-มีนาคม
2516).
- ประสิทธิ์ ชุมพณเกรียงไกร.การสำรวจการใช้เวลาว่างของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดพระนคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แผนการตลาดการท่องเที่ยว 2547. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย, 2547.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.กรุงเทพมหานคร: สำนัก
ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- พัทธา กิตติวัชรินทร์. การสำรวจใช้เวลาว่างของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงของ
วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2513.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์.รูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.กรุงเทพฯ: โครงการ
เผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- พอง เกิดแก้ว. การจัดกีฬาเพื่อสันตนาการสำหรับนิสิตและนักเรียนส่วนใหญ่ในสถาบันการศึกษา.
วารสารดุสิตศึกษา พลศึกษาและสันตนาการ (มกราคม 2527), 2527.
- ภัทรินทร์ อินทรมานะ. การสำรวจใช้เวลาว่างของนักเรียนมัธยม 3 ปีการศึกษา 2510 ในอำเภอเมือง
จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2512.
- ภิรมย์ รตินรเศรษฐ์. การใช้เวลาว่างของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสองผลัดในเขต
กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.
- มิ่งสรรพ์ ชาวสอาดและคณะ. โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของ
ประเทศ / เสนอ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2540.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, 2548.
- ร้อยบินส์ สตีเฟนส์ พี. การจัดการและพฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพมหานคร: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อิน
โคไชน่า, 2547.

- วารุณี ดันตวิวงศ์วานิช, พฤติกรรมการเลือกที่พักแรมของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในเขต กรุงเทพมหานคร : การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. ปรินญามหาบัณฑิต, สาขาบริหารธุรกิจ โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.
- วิชัย เทียนน้อย. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: โอเคเอ็นสโตร์, 2528.
- วรรณภา วงษ์วานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ภาควิชา ภูมิศาสตร์. คณะสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ, 2539.
- วรรณณี สุวรรณสว่าง. การใช้เวลาว่างของนักเรียนชั้นมัธยมของโรงเรียนสมถวิลราชดำริ. วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- วัน สังข์สะอาด. การใช้เวลาว่างของนักเรียนในโรงเรียนวิสามนัญศึกษา และอาชีวศึกษาในจังหวัดพระ นครและธนบุรี. ปรินญานิพนธ์มหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2505.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงศึกษา: รายงานการวิจัย. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ศรัญญา วรากุลวิทย์. ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: เฟื่องฟ้า พรินติ้ง, 2547.
- ศิริ ฮามสุโพธิ์. สังคมวิทยาการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พรินติ้ง เฮาส์, 2543.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. แผนงานเศรษฐกิจรายสาขา, การวิเคราะห์การเลือกสถานที่ท่องเที่ยว, เอกสารประกอบโครงการศึกษาทบทวนแผนแม่บทในการพัฒนาการท่องเที่ยว ของประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2536.
- สุรวิรัตน์ เดชท้าววรรณ. เอกสารประกอบการสอนวิชาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ภาควิชาบริหารธุรกิจ. คณะวิทยาการจัดการ, 2545.
- สมบัติ กาญจนกิจ. นันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาพลศึกษา คณะ ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สมบัติ กาญจนกิจ. นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2542.
- สมบัติ กาญจนกิจ. นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ทำมาดี จำกัด, 2544.
- สมบัติ แซ่แซ่. การศึกษาอุปสงค์ต่อการท่องเที่ยวชมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษา อุทยาน แห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2539.
- สร้อยตระกูล (ศิวยานนท์) อรรถมานะ. พฤติกรรมองค์การ: ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

สุริพร ภัทรพรนันท์. ทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติในจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

หทัยรัตน์ ชัยมงคล. การใช้เวลาว่างของนักศึกษาที่อยู่หอพักมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สถิติการท่องเที่ยว. [HTTP://WWW.TAT.OR.TH](http://www.tat.or.th)

พฤติกรรมผู้บริโภค [HTTP://RILP.AC.TH/WEBPAGE_TEC/SUNISA/DOWNLOAD/EBOOK/DOC](http://rulp.ac.th/webpage_tec/sunisa/download/ebook/doc)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. [HTTP://WWW.NSO.GO.TH](http://www.nso.go.th)

อรรช มณีสงฆ์. พฤติกรรมผู้บริโภค. [HTTP://WWW.BA.CMU.AC.TH/~EK/MOBILE721/21/MAT](http://www.ba.cmu.ac.th/~EK/MOBILE721/21/MAT)
CONSUMER.

ภาษาอังกฤษ

Chickering, Arthur W. *Commuting versus resident students*. San Francisco : Jossey-Bass, 1974.

Boniface, B. G. *The geography of travel and*. Oxford: Butterworth Heinemann, 1994.

Bulter, G.D. *Introduction to Community Recreation*. New York: McGraw-Hill, c1967.

Cooper, C. *Tourism: principles and practice*. Edinburgh: Longman, 1998.

Dewey, John. *Experience and education*. New York: Collier Books, 1859.

Flash S. William. *Political science in population studies*. Lexington, Mass. : Lexington Books, c1972

Fridgen, J.D. *Dimension of Tourism*. Educational Institute of the American Hotel & Metal Association, 1991.

Fisher, R. & Price., L. *International pleasure travel motivations and post vacation cultural attitude change*. *Journal of Leisure Research* 23(3), 1991.

Godbey, G. *Leisure studies and services: An overview*. Philadelphia: W.B. Saunders, 1976.

Kelly, John R. *Leisure*. Boston : Allyn and Bacon, 1996.

Low, W. *New Zealand Masters Games economic impact study*. Unpublished. Report: Department of Tourism, University of Otago, 2002.

Luzar, E.J., Diagne, A., Gan, C.E.C. and Henning, B.R. *profiling the nature-based tourist: A multinomial logic approach*. *Journal of the Travel Research Issue* 37, (August 1998).

Maslow, A. H. *Motivation and Personality*, 2nd. ed., New York, Harper & Row, 1970.

Murray, H. A., *et al*. *Explorations in Personality*. New York: Oxford University Press, 1938.

Hurlock, E. B. *Adolescent Development*. New York: McGraw-Hill, 1949.

Kraus, R. G. *Recreation and leisure in modern society*. Harper Collins, 1990.

Mill R., **Who is the Tourist?** Tourism: The International Business, The United State.

New Zealand Tourism Council, **Domestic travel marketing strategy: A discourse on the present state of domestic tourism in New Zealand together with recommendations to enhance the future of the industry.** New Zealand: New Zealand Tourist Industry Federation, Inc., 1984.

Pearce, P.L. **The Social Psychology of Tourist Behavior.** Oxford: Pergamon Press. 1982.

Shenoy, Sajna. **The Discriminating Taste of Culinary Tourists.** Travel and Tourism Research Association, 2005.

Tapachai, Nirundon and Waryszak. Examination of the Role of Beneficial Image in Tourist Destination Selection. **Journal of the Travel Research Issue39** (August 2000).

Tideswell, C. and Faulkner, B. Multidestination travel patterns of international of international visitors to Queensland. **Journal of the Travel Research Issue38** (May 1999).

Torkildsen, George. **Leisure and recreation management.** London: E & FN Spon, 1999.

Tourism and Recreation Research Unit, **Recreation site survey manual /Tourism and Recreation Research Unit.** London: E. & F.N. Spon, 1983.

ภาคผนวก

๑

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุรางค์ เมรานนท์
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ทวีพรปฐมกุล
4. อาจารย์อุไรวรรณ ขมวัฒนา
5. อาจารย์อมรศักดิ์ ทิมลมโนมัย

แบบสอบถาม

เรื่อง สภาพและปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิต นักศึกษาไทย ปี 2548
STATE AND PROBLEMS OF DOMESTIC TOURISM OF THAI UNIVERSITY STUDENTS IN THE
YEAR 2005.

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบวิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามสภาพและปัญหาในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา

2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หรือ เติมคำในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

ตอนที่ 3 ปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

3. โปรดกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. จังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาเดิม จังหวัด..... 1
2. ที่อยู่ปัจจุบันตั้งอยู่ในเขตบริการของ เทศบาล นอกเขตเทศบาล 2
3. เพศ ชาย หญิง 3
4. อายุ 4
- 17 ปีหรือน้อยกว่า 18 ปี 19 ปี 20 ปี 21 ปี
- 22 ปี 23 ปีหรือมากกว่า
5. กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 5
- ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 (ระบุ).....
6. คณะ..... 6
7. มหาวิทยาลัย..... 7
8. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท 8
9. รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน.....บาท 9
10. รายได้ต่อเดือนมาจาก 10
- พ่อแม่/ผู้ปกครอง พี่น้อง ญาติ เพื่อน
- ทำงานเอง อื่น ๆ(ระบุ).....
11. ท่านเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ เฉลี่ยปีละกี่ครั้ง 11
- 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้ง มากกว่า 3 ครั้ง(ระบุ).....ครั้ง
12. ส่วนใหญ่มีผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยวกับท่านจำนวน.....คน(นับตัวท่านด้วย) ไม่มี 12
13. ส่วนใหญ่การเดินทางท่องเที่ยวของท่านมีการค้างคืน.....คืน 13
- ไม่ค้างคืน

14. ในกรณีที่มีการค้างคืน ส่วนใหญ่ท่านเลือกที่พักแบบใด 14
- โรงแรม บ้านเช่า บ้านพักเยาวชน ค่ายพักแรม วัด เกสเฮาส์
 รีสอร์ท พักบ้านญาติ/เพื่อน อื่น ๆ (ระบุ).....
15. ส่วนใหญ่ท่านเดินทางท่องเที่ยวโดยพาหนะอะไร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 15.1 รถยนต์ 15
- รถส่วนตัว รถเช่า แท็กซี่ รถโดยสารประจำทาง อื่นๆ (ระบุ).....
- 15.2 รถไฟ 16
- ชั้น 1 ชั้น 2 ชั้น 3 อื่นๆ (ระบุ).....
- 15.3 เรือ 17
- เรือสำราญ เรือควาน เรือข้ามฟาก อื่นๆ (ระบุ).....
- 15.4 เครื่องบิน 18
- สายการบินราคาประหยัด(Low Cost เช่น นกแอร์, แอร์เอเชีย, ภูเก็ตแอร์)
- สายการบินภายในประเทศ(การบินไทย, บางกอกแอร์เวย์)
- ที่นั่งชั้นประหยัด(Economic Class)
- ที่นั่งชั้นธุรกิจ(Business Class)
- ที่นั่งชั้นหนึ่ง(First Class)
- อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 สภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

	ดีมากที่สุด	ดีมาก	ดีปานกลาง	ดีน้อย	ดีน้อยที่สุด	
2.1 สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน(Infra-Structures)	5	4	3	2	1	
1. สภาพของถนนที่นำท่านไปสู่จุดสนใจท่องเที่ยวหรือที่ท่องเที่ยว						☐ 19
2. สภาพของสะพานข้ามแม่น้ำ/คู โมงค์						☐ 20
3. ค่ารถสาธารณะมีราคาเหมาะสม						☐ 21
4. ความสะดวกของเส้นทางในการเดินทาง						☐ 22
5. ระบบน้ำประปา/น้ำดื่มมีจัดไว้เหมาะสมและเพียงพอ						☐ 23
6. สภาพความพร้อมและทันสมัยของศูนย์บริการท่องเที่ยว						☐ 24
7. สภาพของโทรศัพท์สาธารณะ						☐ 25
8. มีถังขยะจัดไว้เพียงพอ						☐ 26
9. อื่น ๆ (ระบุ).....						☐ 27

	ดีมากที่สุด	ดีมาก	ดีปานกลาง	ดีน้อย	ดีน้อยที่สุด		
แหล่งที่พัก(Accommodation)	5	4	3	2	1		
1. มีสิ่งอำนวยความสะดวก						☐	28
2. ห้องพักมีความสะอาดเหมาะสม						☐	29
3. บริเวณที่พักมีระบบป้องกันภัย เช่น กล้องวงจรปิด ระบบเตือนอัคคีภัย ทางหนีไฟ ขามรักษาการอย่างเหมาะสม						☐	30
4. ห้องอาหารมีความสะอาด สิ่งแวดล้อมดี						☐	31
5. ห้องโถงนั่งเล่นสะอาดและปลอดภัย						☐	32
6. โทรทัศน์และเคเบิลทีวีมีให้บริการรายการโปรด						☐	33
7. คอฟฟี่ช็อปและเบเกอรี่มีราคาเหมาะสม						☐	34
8. ห้องน้ำมีความสะอาดใช้การได้ดีเหมาะสม						☐	35
9. แอร์คอนดิชันและโทรศัพท์สามารถใช้การได้ดีและมีความเหมาะสม						☐	36
10. สนามกีฬามีความเหมาะสม						☐	37
11. สระว่ายน้ำมีคุณภาพเหมาะสม						☐	38
12. ห้องฟังเพลงและคาราโอเกะมีบรรยากาศเหมาะสม						☐	39
13. อื่น ๆ (ระบุ).....						☐	40
2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว(Super-Structures)							
1. สภาพที่พักบริเวณจุดท่องเที่ยวมีความเหมาะสม						☐	41
2. สภาพที่พักริมทางมีการจัดไว้อย่างเหมาะสม						☐	42
3. สภาพลานจอดรถมีจัดไว้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ						☐	43
4. ร้านขายของที่ระลึกมีของจำหน่ายอย่างคุ้มค่าคุ้มค่า						☐	44
5. ห้องสุขา/ห้องอาบน้ำในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดปลอดภัย						☐	45
6. มีป้ายบอกทิศทางและการจราจรในแหล่งท่องเที่ยว						☐	46
7. มีศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว						☐	47
8. มีเจ้าหน้าที่ให้บริการนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอย่างพอเพียง						☐	48
9. อื่น ๆ (ระบุ).....						☐	49
2.4 อาหารและเครื่องดื่ม (Foods and Beverage)							
1. มีความสะอาดปลอดภัย						☐	50
2. มีรสชาติถูกใจ						☐	51

	ดีมากที่สุด	ดีมาก	ดีปานกลาง	ดีน้อย	ดีน้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
3. มีอาหารหลากหลายให้บริการ						☐ 52
4. ห้องรับประทานอาหารมีบรรยากาศเหมาะสม						☐ 53
5. การบริการมีความเหมาะสม						☐ 54
6. อื่น ๆ (ระบุ).....						☐ 55

5. ยานพาหนะ(Transportation)

1. สภาพของยานพาหนะที่ให้บริการมีความเหมาะสม						☐ 56
2. จำนวนการบรรทุกผู้โดยสารมีความเหมาะสม						☐ 57
3. มีอุปกรณ์ช่วยเหลือผู้โดยสารอย่างเหมาะสม						☐ 58
4. การให้บริการมีความเหมาะสม						☐ 59
5. มีตารางเวลาการให้บริการอย่างชัดเจนและเหมาะสม						☐ 60
6. อื่น ๆ (ระบุ).....						☐ 61

2.6 การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว (Tourism Information and Services)

1. การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวมีความเหมาะสม						☐ 62
2. การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านที่พักมีความเหมาะสม						☐ 63
3. การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม						☐ 64
4. การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านพาหนะมีความเหมาะสม						☐ 65
5. การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานขายของที่ระลึกมีความเหมาะสม						☐ 66
6. การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการรักษาความปลอดภัยมีความเหมาะสม						☐ 67
7. อื่น ๆ (ระบุ).....						☐ 68

ตอนที่ 3 ปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

ชี้แจง โปรดระบุปัญหาที่ท่านประสบจากการเดินทางท่องเที่ยวจากมากไปหาน้อยและข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้น

3.1 ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (Infra-Structures)

(สภาพของถนนที่นำท่านไปสู่จุดสนใจท่องเที่ยวหรือที่ท่องเที่ยว, สภาพของสะพานข้ามแม่น้ำ, ค่ารถสาธารณะ เช่น รถประจำทาง รถทัวร์ รถไฟ/ความสะดวกของเส้นทางในการเดินทาง, ระบบน้ำประปา/น้ำดื่ม)

โปรดระบุปัญหาจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามที่ท่านประสบ

1.
2.
3.

โปรดเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา

1.
2.
3.

3.2 ด้านแหล่งที่พัก (Accommodation)

(มีสิ่งอำนวยความสะดวก, ห้องพักมีความสะอาด, บริเวณที่พักมีระบบป้องกันความปลอดภัย, ห้องอาหารมีความสะอาด สิ่งแวดล้อมดี, ห้องโถงนั่งเล่นสะอาดและปลอดภัย, โทรทัศน์และเคเบิลทีวีมีให้บริการรายการโปรด, คอฟฟี่ชอปและเบเกอรี่มีราคาเหมาะสม, ห้องน้ำมีความสะอาดใช้การได้ดี, แอร์คอนดิชันและโทรศัพท์ที่มีความเหมาะสมใช้การได้ดี, สนามกีฬาที่มีความเหมาะสม, สระว่ายน้ำมีคุณภาพเหมาะสม, ห้องฟังเพลงและคารา โอเคะมีบรรยากาศเหมาะสม)

โปรดระบุปัญหาจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามที่ท่านประสบ

1.
2.
3.

โปรดเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา

1.
2.
3.

3.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว (Super-Structures)

(สภาพที่พักบริเวณจุดท่องเที่ยวมีความเหมาะสม, สภาพที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้เป็นอย่างดี, สภาพลานจอดรถมีความเหมาะสม, ร้านขายของที่ระลึกมีของจำหน่ายอย่างคุ้มค่า/ราคา, ห้องสุขา/ห้องอาบน้ำในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดปลอดภัย, มีป้ายบอกทิศทางและการจราจรในแหล่งท่องเที่ยว, มีศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว, มีเจ้าหน้าที่ให้บริการนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอย่างพอเพียง)

โปรดระบุปัญหาจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามที่ท่านประสบ

1.
2.
3.

โปรดเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา

1.
2.
3.

ค

4 ด้านการบริโภคอาหารและเครื่องดื่ม (Foods and Beverage)

มีความสะอาดปลอดภัย, มีรสชาติถูกใจ, มีอาหารหลากหลายให้บริการ, ห้องรับประทานอาหารมีบรรยากาศเหมาะสม, การบริการเหมาะสม)
โปรดระบุปัญหาจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามที่ท่านประสบ

1.
2.
3.

โปรดเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา

1.
2.
3.

3.5 ยานพาหนะ (Transportation)

(สภาพของยานพาหนะที่ให้บริการมีความเหมาะสม, จำนวนการบรรทุกผู้โดยสารมีความเหมาะสม, มีอุปกรณ์ช่วยเหลือฉุกเฉินอย่างเหมาะสม, การให้บริการมีความเหมาะสม, มีตารางเวลาการให้บริการอย่างชัดเจนและเหมาะสม)

โปรดระบุปัญหาจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามที่ท่านประสบ

1.
2.
3.

โปรดเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา

1.
2.
3.

3.6 ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว (Tourism Information and Services)

(การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวมีความเหมาะสม, การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านที่พักมีความเหมาะสม, การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม, การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านพาหนะมีความเหมาะสม, การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานขายของที่ระลึกมีความเหมาะสม, การให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการรักษาความปลอดภัยมีความเหมาะสม)

โปรดระบุปัญหาจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามที่ท่านประสบ

1.
2.
3.

โปรดเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา

1.
2.
3.

**“ขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
ความเห็นและข้อเสนอแนะของท่านจะเป็นข้อมูลในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ
ให้เกิดประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวและนิสิตนักศึกษาต่อไป”**

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายอภิศักดิ์ คู่กระสังข์ เกิดเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2525 ณ จังหวัดร้อยเอ็ด สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนบ้านเหล่าจันทน์หนองทุ่ม เมื่อปี พ.ศ. 2536 และพ.ศ.2539 ตามลำดับ จากนั้นเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเมืองสรวงวิทยา เมื่อปี พ.ศ. 2542 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาบัณฑิตจนสำเร็จหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2546 ต่อจากนั้นในปีการศึกษา 2547 ได้เข้าศึกษาต่อปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย